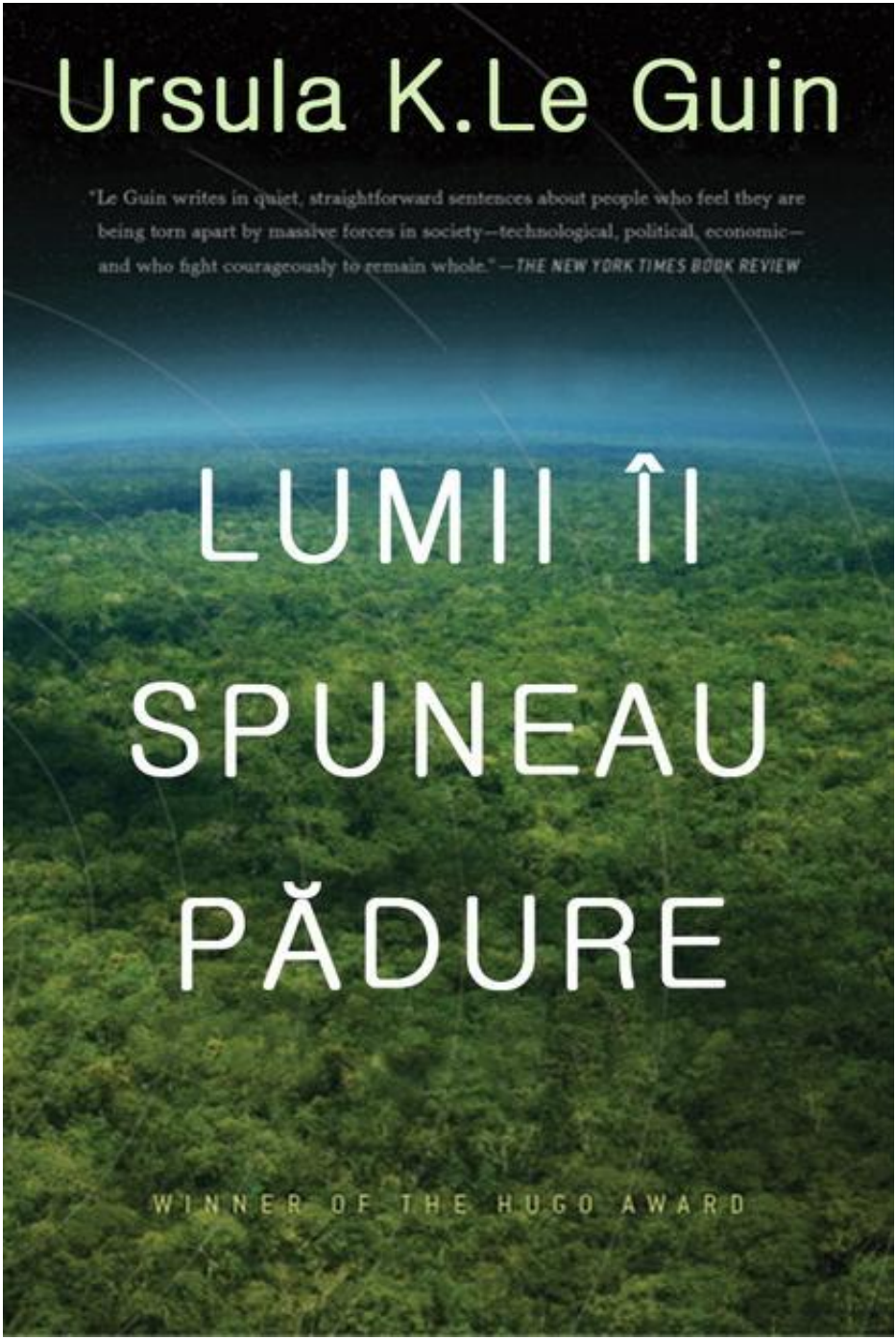
Ursula K.Le Guin
"Le Guin writes in quiet, straightforward sentences about people who feel they are being torn apart by massive forces in society—technological, political, economic—and who fight courageously to remain whole." —THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW
LUMII ÎI SPUNEAU PĂDURE
WINNER OF THE HUGO AWARD

www.virtual-project.eu

URSULA K. LE GUIN

LUMII ÎI SPUNEAU PĂDURE

Premiul Hugo – 1973

Editura Modial
București, 1993

CAPITOLUL I

În clipa trezirii, în mintea căpitanului Davidson își făcură apariția două evenimente ale zilei precedente. Căpitanul rămase întins în întuneric și le privi pentru o vreme. Unul era bun: sosise transportul cel nou de femei. Să nu-ți vină să crezi! Erau acolo, în Centralville, la douăzeci și șapte de ani-lumină de Pământ cu NAFAL-ul și la patru ore de zbor până la Tabăra Smith, transport de femele pentru împerechere al coloniei Noul Tahiti, sănătoase și curate, 212 capete de stoc uman a-ntâia. Sau, oricum, destul de bun. Cel de-al doilea eveniment era mai prost: un raport din Insulele Sterpe despre recolte slabe, eroziuni masive, o alunecare de teren... Șirul de 212 femeiuști pieptoase, bune de iubit, îi dispăru din minte atunci când își imagină ploaia ce turna pe pământul arat, transformându-l în noroi, apoi subțiind noroiul într-o zeamă roșie care curgea peste stânci, în marea șfichiuită de ploaie. Eroziunea începuse înainte ca el să plece de pe Insulele Sterpe pentru a prelua conducerea taberei Smith și, fiind dotat cu o memorie vizuală excepțională, de tipul denumit eidetic, și-o reamintea acum perfect. Se părea că barosanul ăla, Kees, avusese dreptate; în locurile unde intenționai să organizezi ferme trebuia să lași mulți copaci în picioare. Cu toate acestea, Davidson nu reușea să înțeleagă de ce o fermă de soia trebuia să piardă atâta teren prețios pentru copaci, dacă solul era întreținut cu adevărat științific. În Ohio nu era așa; dacă voiai porumb, plantai porumb și nu risipeai terenul cu pomi și alte chestii. Terra era însă o planetă îmblânzită, pe când Noul Tahiti, nu. De aceea se găsea Davidson acolo, ca să-l îmblânzească. Dacă din Insulele Sterpe nu mai rămăsese acum decât piatră, la gunoi cu ele; încep iarăși, pe altă insulă și

te străduiești să iasă mai bine. Nu putem da greș, noi suntem Oameni. O să înveți tu imediat ce-nseamnă asta, planetă nenorocită, gândi Davidson și rânji în obscuritatea barăcii, deoarece îi plăceau înfruntările. Oameni Gânditori; gândi Femei, și șirul de figurine începu să i se perinde prin minte, zâmbind și legănându-se.

— Ben! urlă el, ridicându-se și lăsându-și tălpile pe dușumeaua goală. Adă repede apă fierbinte, iute-iute!

Răcnetul îl trezi complet. Se întinse, se scărpină pe piept, își trase șortul și ieși din baracă în lumina soarelui, făcându-le pe toate într-un șir rapid de mișcări. Era un bărbat voinic, cu mușchi puternici și-i plăcea să-și folosească trupul antrenat. Ben, creechul lui, pregătise apa; o pusese pe foc, ca de obicei, iar acum stătea și privea în gol, tot ca de obicei. Creechii nu dormeau niciodată, doar stăteau și priveau.

— Dejunul! Iute-iute! făcu Davidson, luându-și aparatul de ras de pe masa grosolană, unde creechul îl pusese alături de un prosop și de o oglinjoară proptită vertical.

Avea multe de făcut în ziua aceea deoarece, în ultima clipă înainte de-a se scula, hotărâse să zboare până la Central ca să vadă cu ochii lui femeile. Nu aveau să țină prea mult, 212 printre două mii de bărbați și, ca și primul transport, majoritatea erau probabil Mirese de Colonie, deci numai vreo douăzeci-treizeci veniseră ca Personal de Recreere; dar puștoaicele alea erau niște gagici ale dracului de lacome și Davidson intenționa, de data aceasta, să fie primul la rând cu cel puțin una dintre ele. Zâmbi în partea stângă, păstrând obrazul drept nemișcat sub lamă.

Bătrânul creeche se mocăia; avea nevoie de o oră ca să aducă dejunul de la bucătărie.

— Iute-iute! zbieră Davidson și Ben își împinse târșâitul fără oase în ritmul unui umblet.

Ben avea cam un metru înălțime, iar blana lui de pe spate era mai mult albă decât verde; era bătrân și prost chiar și pentru un creeche, însă Davidson știa cum să se poarte cu el. Mulți oameni nu se puteau descurca cu creechii, de nimic buni, dar Davidson nu avusese niciodată probleme cu ei; l-ar fi putut îmblânzi pe oricare dacă ar fi meritat osteneala. Totuși, nu merita. Adu suficienți oameni, construiește mașini și roboți, ridică orașe și ferme și nimeni n-o să mai aibă nevoie de creechi. Iar asta era o

chestie bună. Planeta, Noul Tahiti, era realmente făcută pentru oameni. Curățată pe sus și pe jos, cu pădurile tăiate pentru a lăsa loc culturilor de cereale, cu sălbăticia, ignoranța și apucăturile primitive înlăturate, ar fi fost un paradis, un adevărat Eden. O planetă mult mai bună decât Pământul cel uzat. Ar fi fost planeta lui deoarece, în adâncul firii, ăsta era Don Davidson: un îmblânzitor de planete. Nu era lăudăros, dar își cunoștea capacitățile. Pur și simplu, așa era el făcut. Știa ce voia și cum să obțină ceea ce voia. Și obținea întotdeauna.

Dejunul îi răspândi o căldură plăcută în stomac. Buna dispoziție nu i se strică nici măcar atunci când îl zări pe Kees Van Sten îndreptându-se către el: un bărbat gras, alb și îngrijorat, cu ochii holbați ca niște mingi albastre de golf.

— Don, începu Kees fără să-l salute, nătărăii au vânat iarăși Căprioare Roșii în Fâșii. La Sală, în camera din spate, sunt optsprezece perechi de coarne.

— Kees, nimeni nu i-a oprit niciodată pe braconieri de la braconaj.

— Tu îi poți opri. De asta trăim cu legea marțială permanentă și de asta colonia e militarizată. Ca să se respecte legile.

Un atac direct din partea grăsanului! Era de-a dreptul amuzant.

— Bine, făcu Davidson împăciuitor. Îi puteam opri. Eu însă trebuie să am grijă de oameni; asta-i datoria mea, așa cum ai spus chiar tu. Iar oamenii sunt cei importanți. Nu animalele. Dacă un pic de braconaj îi ajută pe oameni să îndure traiul de aici, atunci intenționez să-nchid ochii. Trebuie să se distreze și ei.

— Au la dispoziție jocuri, sporturi, înregistrările celor mai importante evenimente sportive din ultimul secol, băuturi, halucinogene și un lot proaspăt de femei în Central. Eroii tăi de graniță sunt putrezi de vicii și nu este necesar să extermine o specie băștinașă rară doar „ca să se distreze”. Dacă nu iei măsuri, va trebui ca în raportul meu către căpitanul Gosse să consemnez o abatere majoră de la Convenția Ecologică.

— N-ai decât să procedezi așa, dacă ți se pare nimerit, Kees, replică Davidson care nu-și pierdea niciodată cumpătul. Modul în care un european, cum era Kees, se înroșea la față atunci când nu-și mai putea controla nervii era cumva patetic. La urma urmei, continuă el, asta ți-e meseria. N-o să fac contestație; n-au decât să se certe la Central și să

hotărască cine are dreptate. Vezi, Kees, de fapt, tu vrei să păstrezi locul ăsta așa cum este acum. Ca pe o gigantică rezervație naturală. Pe care s-o privești, s-o studiezi... Perfect, doar ești un specialist. Noi, însă, suntem niște tipi obișnuiți care-și văd de treburile lor. Terra are mare, mare nevoie de lemn. Pe Noul Tahiti am găsit lemn. Așa încât, am devenit forestieri. Îți poți da seama că ne deosebim prin aceea că, la tine, Pământul nu este pe primul loc. La mine, este.

Kees îl privi pieziș, cu ochii lui rotunzi și albaștri.

— Este oare? Vrei să transformi planeta asta într-o imagine a Pământului, da? Un pustiu din beton?

— Când rostesc cuvântul Pământ, Kees, eu mă gândesc la oameni. La bărbați. Pe tine te preocupă căprioarele, pomii, buruienile, perfect, asta-i păsărica ta. Mie însă îmi place să văd lucrurile în perspectivă, de sus în jos, și deocamdată sus se găsesc oamenii. Acum, suntem aici, de aceea, și planeta asta va face ca noi. Fie că-ți place, fie că nu, este o realitate; așa stau lucrurile. Uite ce-i, Kees, aș vrea s-o întind până în Central ca să le văd pe noile coloniste. Vii și tu?

— Nu, mulțumesc, căpitane, răspunse specialistul și se îndreptă spre baraca laboratorului.

Era groaznic de furios. Enervat pe nenorocitele alea de căprioare. Erau într-adevăr niște animale mari. Memoria perfectă a lui Davidson și-o reaminti pe prima, zărită chiar acolo, în Ținutul Smith: o umbră mare și roșie, înaltă de doi metri până la umăr, cu o coroană de coarne înguste și aurii, un animal iute și curajos, cel mai perfect vânat care putea fi închipuit. Pe Pământ foloseau deja robocăprioare, chiar și în Munții Stâncoși și în parcul Himalaia; cele adevărate dispăruseră aproape complet. Creaturile astea reprezentau visul oricărui vânător. Așa încât, aveau să fie vânate. Ce dracu, le vânau până și creechii sălbatici, cu amărâtele lor de arculețe. Căprioarele trebuiau să fie vânate deoarece de asta se găseau acolo. Numai amărâtul ăla de sensibil, Kees, nu putea înțelege. De fapt, individul era un tip deștept, dar nu îndeajuns de realist. Nu pricepea că pentru a câștiga, trebuie să te dai de partea învingătorilor. Iar Omul, conchistador experimentat, câștigă de fiecare dată.

Davidson se grăbi prin așezare, cu soarele dimineții în ochi, respirând mirosul de lemn proaspăt tăiat și fumul dulceag al frunzelor înălțându-se prin aerul cald. Lucrurile erau destul de ordonate pentru o

tabără forestieră. Cei două sute de bărbați din tabără îmblânziseră, în numai trei luni – E, o porțiune bunicică din sălbăticie. Tabăra Smith: două cupole mari din plastic ondulat, patruzeci de barăci din lemn, construite de creechi, gaterul și crematoriul, lăsând un norișor albastru peste zeci de metri pătrați de bușteni și cherestea; mai sus, câmpul de aterizare și hangarul cel mare din prefabricate, destinat elicopterelor și mașinilor grele. Asta era totul. Însă atunci când sosiseră ei, nu existase absolut nimic. Numai copaci. Un codru întunecat de trunchiuri răsucite și încolăcite, fără de sfârșit și fără de înțeles. Un râu leneș acoperit și sufocat de pădure, câteva colibe ale creechilor pitite după tulpini, căprioare roșii, maimuțe păroase, păsări. Și copaci. Rădăcini, trunchiuri, ramuri, crenguțe, frunze; frunze deasupra capului și sub tălpi, în față și în ochi, nenumărate frunze pe nenumărați copaci.

În cea mai mare parte, Noul Tahiti era alcătuită din apă: oceane calde și puțin adânci, întrerupte ici și colo de recife, insulițe și arhipelaguri, precum și de cele cinci mari Ținuturi care alcătuiau un arc de 2 500 de kilometri în sectorul sferic nord-vest. Iar toate continentele acelea erau acoperite cu copaci.

Ocean și pădure. Ele erau opțiunile pe Noul Tahiti. Apă și soare sau umbră și frunze.

Oamenii se aflau însă acolo ca să risipească umbra și să transforme hățișurile în scânduri netede, care pe Pământ erau mai prețioase decât aurul. Nu era nici o exagerare, deoarece aurul se putea obține din apa de mare, sau de sub ghețurile Antarcticei, pe când lemnul, nu; lemnul era produs numai de copaci. Iar pe Pământ devenise, într-adevăr, un lux necesar. De aceea, pădurile străine deveniseră lemn. Două sute de bărbați cu fierăstraie automate și topoare tăiaseră deja, în numai trei săptămâni, opt Fâșii, late de un kilometru și jumătate, în Ținutul Smith. Cioturile Fâșiei cea mai apropiată de tabără erau de acum albe și sfărâmicioase; tratate chimic, aveau să se transforme într-o cenușă fertilă până la sosirea coloniștilor permanenți, fermierii, care aveau să se instaleze în Ținutul Smith. Acestora nu le mai rămânea decât să planteze semințele și să aștepte încolțirea lor.

Toate acestea se mai făcuseră odată, de mult. Asta era ceva straniu și reprezenta, de fapt, dovada că Noul Tahiti era destinat oamenilor. Tot ceea ce se găsea acolo venise de pe Pământ cu un milion

de ani în urmă, iar evoluția urmase o linie atât de asemănătoare încât recunoșteai imediat orice: pin, stejar, nuc, castan, brad, ilice, frasin; căprioară, pasăre, șoarece, pisică, jder, maimuță. Bineînțeles, umanoizii de pe Hain-Davenant pretindeau că ei făcuseră lucrul acesta, în aceeași perioadă în care colonizaseră Pământul dar, dacă-i ascultai pe ET-ii ăia, descopereai că ei ar fi populat toate planetele din galaxie și ar fi inventat totul, de la sex și până la pioneze. Teoriile despre Atlantida erau mult mai realiste și planeta ar fi putut foarte bine să fie o colonie atlantă uitată. Oamenii însă muriseră. Iar ființa cea mai asemănătoare lor, care se dezvoltase din linia maimuțelor pentru a-i înlocui, era creechul – înalt de un metru și acoperit cu o blană verde. Ca ET-i erau peste standard, dar ca oameni erau un vax – pur și simplu nu le semănau. Poate peste încă vreun milion de ani. Conchistadorii, apăruseră însă mai devreme. Acum, evoluția nu mai avea pasul unei mutații întâmplătoare, o dată la un mileniu, ci viteza navelor stelare ale Flotei Terrane.

— Hei, căpitane!

Davidson se răsuci, cu o reacție întârziată doar cu o fracțiune de secundă, dar fu destul ca să-l nemulțumească. Planeta asta blestemată avea ceva în ea, în soarele auriu și cerul albicios, în brizele molcome care aduceau arome de frunze și polen, ceva care te făcea să visezi cu ochii deschiși. Hoinăreai, gândindu-te la conchistadori, la destin și la alte chestii, și începeai să te miști încet și leneș ca un creeche.

— 'Neața, Ok, îi răspunse șefului tăietorilor de lemne.

Negru și vânos ca un cablu de oțel, Oknanawi Nabo era opusul fizic al lui Kees, da avea aceeași privire îngrijorată.

— Ai o clipă liberă?

— Sigur că da. Ce te frământă, Ok?

— Împuțiții ăștia mici.

Se rezemară cu spatele de o balustradă ruptă. Davidson își aprinse prima marijuană a zilei. În lumina soarelui, fumul albăstrui și cald se înălța lent în văzduh. Pădurea dinapoia taberei, o fâșie netăiată, lată de cinci sute de metri, era plină de zgomote: pocnituri, trosnituri; scârțâituri, foșnete, fâșâituri, sunetele care populează totdeauna pădurile dimineața. Poiana aceea ar fi putut să fie Idaho în 1950. Sau Kentucky în 1830. Ori Galia în 50 î.e.n. „Tiu-ui", ciripi în depărtare o pasăre.

— Mi-ar place să scap de ei, căpitane.

— De creechi? Cum adică, Ok?

— Să-i las să plece. La gater nu-i pot face să muncească îndeajuns ca să am motiv să-i păstrez. Nu reprezintă decât, pur și simplu, o bătaie de cap.

— Lucrează, dacă știi cum să-i iei. Ei au ridicat tabăra.

Chipul de obsidian al lui Oknanawi era neclintit.

— În fine, pesemne că tu știi cum să-i iei. Eu nu știu. Făcu o pauză, apoi urmă: În cursul de Istorie Aplicată, pe care l-am urmat în timpul pregătirii pentru Zone de Frontieră, se spunea că sclavia n-a dat niciodată roade. N-a fost rentabilă.

— Așa-i, dar aici nu-i sclavie, Ok, băiatule. Sclavii înseamnă oameni. Când crești vite, e vorba de sclavie? Nu. Și e o ocupație rentabilă.

Oknanawi încuviință impasibil, dar continuă:

— Sunt prea mititei. Am încercat să-i înfometez pe cei mai rahitici. Pur și simplu, stau și se zgâiesc în gol.

— Sunt mici, așa-i, dar nu te lăsa prostit, Ok. Sunt duri; au o rezistență colosală și nu simt durerea la fel ca oamenii. Nu uita asta, Ok. Tu crezi că dacă-l pocnești pe unul este ca și cum ai lovi un copil. Crede-mă, dacă ar fi după ce simt ei, puteai tot atât de bine, să dai într-un robot. Uite, te-ai culcat cu câteva din femele și ai văzut că parcă nu simt nimic, nici plăcere, nici durere; stau acolo, ca niște saltele, indiferent ce le-ai face. Toți sunt așa. Poate c-au mai mulți nervi primitivi decât oamenii. Ca peștii, de pildă. Să-ți zic o chestie scârboasă, apropo de asta. Pe când eram în Central, înainte de a veni aici, unul din masculii îmblânziți a sărit la mine. Știu că ți s-a spus că ei nu luptă niciodată, însă ăsta a venit glonț la mine și noroc că nu era înarmat altfel m-ar fi omorât. Aproape c-a trebuit să-l ucid, ca să-mi dea drumul. Și revenea tot mereu. E incredibil câte lovituri a primit, fără ca măcar să le simtă. Ca un gândac pe care trebuie să-l strivești, deoarece nu știe c-a fost deja călcat. Uite aici.

Davidson își aplecă țeasta tunsă perie și arătă o umflătură înapoia uneia dintre urechi.

— Era aproape gata să-mi facă felul – asta după ce-i rupsesem brațul și-l umplusem de borș pe față! Nu mai reușeam să-l opresc... Ok,

toată chestia e că creechii sunt puturoși, proști, trădători și nu simt durerea. Trebuie să fi dur cu ei.

— Nu merită oboseala, căpitane. Blestemații ăștia verzi nu vor să lupte, nu vor să muncească, nu vor să facă nimic. Decât să mă enerveze.

În mormăitul lui Oknanawi se simțea o amabilitate, care nu reușea însă să-i mascheze încăpățânarea. Nu avea să-i bată pe creechi, pentru că erau cu mult mai plăpânzi decât el; asta era clar în mintea lui și deveni evident și pentru Davidson, care acceptă imediat ideea. Știa cum să-și manevreze oamenii.

— Fii atent, Ok. Încearcă următoarea chestie: Adună-i pe șefii lor și spune-le că ai să-i injectezi cu halucinogene. Mescalină, opiu, orice, ei nu le deosebesc, dar se tem de ele. Nu exagera și-ți garantez c-o să ai succes.

— De ce le e frică de halu? întrebă șeful de echipă.

— De unde să știu? Femeile de ce se tem de șoareci? Ok, în privința femeilor și a creechilor, nu căuta explicații! Apropo de tipe, tot mă duc la Central acum, vrei să pun mâna pe vreuna pentru tine?

— Mai bine, ia mâna de pe câteva, până pot pleca și eu, rânji Oknanawi.

Pe lângă ei trecu un grup de creechi cărând o bârnă lungă de 12x12 pentru Sala de Recreere ce se construia în josul râului. Siluetele micuțe și lente transportau bârna uriașă aidoma unor furnici care duc un greiere mort și înțepenit. Oknanawi îi privi și rosti:

— Căpitane, adevărul e că mă trec fiorii.

Afirmația suna straniu, mai ales venind din partea unui tip dur și liniștit, ca el.

— De fapt, Ok, sunt de acord cu tine: nu merită nici deranjul, nici riscul. Dacă căcăciosul ăla de Lyubov nu era pe aici și nici colonelul nu se încăpățâna într-atât să respecte Codul, cred c-am fi putut curăța zonele astea în care ne-am stabilit, în loc să recurgem la chestia cu Munca Voluntară... Mai devreme sau mai târziu, tot au să dispară, și cu cât mai repede cu atât mai bine. Asta-i situația. Dintotdeauna, rasele primitive au trebuit să se încline înaintea celor civilizate. Sau să fie asimilate. Dar e sigur, ce naiba, că n-o să asimilăm niște maimuțoi verzi! Și, după cum ai spus chiar tu, sunt destul de deștepți ca să nu-i crezi pe de-a întregul. Ca

maimuțele alea mari care trăiau cândva în Africa, nu mai știu cum le zicea...

— Gorile?

— Așa. O să ne descurcăm mai bine, aici, fără creechi, tot așa cum ne-am descurcat mai bine fără gorile în Africa. Ne stau în cale... Însă Tata Ding-Dong spune să folosim munca creechilor, iar noi o folosim. O vreme. Este? Pe diseară, Ok.

— Este, căpitane.

Davidson intră în cartierul general al taberei: un cub din scânduri de pin, cu latura de patru metri, două birouri, un răcitor de apă și locotenentul Birno, reparând un walkie-talkie.

— Ai grijă să nu dai foc la tabără, Birno.

— Adă-mi și mie o Colo, căpitane. Blondă. 34–22–36.

— Cristoase, numai atât?

— Nu știi că-mi plac alea mai slăbuțe?

Expresiv, Birno își schiță preferința în aer. Zâmbind, Davidson se îndreptă spre hangar. Ridicându-se cu elicopterul deasupra taberei, privi în jos: cuburi de copii, cărări abia schițate, poieni prelungi și presărate cu cioturi și buturugi, micșorându-se toate în vreme ce aparatul se ridica. Putea zări acum verdele pădurilor virgine de pe insula uriașă, iar dincolo de verdele acela întunecat smaraldul oceanului, pierzându-se în depărtare. Tabăra Smith părea o pată galbenă, un petec pe o uriașă tapiserie verde.

Traversă strâmtoarea Smith și terenurile împădurite din nordul Insulei Centrale și, pe la amiază, ajunse în Centralville. Semăna cu un oraș, sau așa i se părea lui după trei luni petrecute în pădure; străzi și case adevărate care existaseră acolo de la înființarea Coloniei, cu patru ani în urmă. Nu-ți dădeai seama că, în realitate, era un amărât de orășel de graniță până când nu priveai spre sud, cam la un kilometru depărtare, și vedeai strălucind, deasupra buturugilor și aleilor asfaltate, un turn auriu, mai înalt decât oricare altă clădire din Centralville. Nava nu era mare, dar acolo părea imensă. Era însă doar o auxiliară, o navetă, bărcuța unei corăbii; racheta NAFAL, denumită *Shackleton*, se afla pe orbită, la o depărtare de o jumătate de milion de kilometri. Naveta era numai o sugestie, doar degetul mic al măreției, al puterii, al preciziei de aur care era tehnologia pământeană a zborului interstelar.

De aceea, pentru o clipă, zărind racheta venită de acasă, ochii lui Davidson se umplură de lacrimi. Nu se rușină de ele. El era un patriot, așa se născuse: patriot.

În curând, umblând pe străzile orășelului începu să zâmbească. Într-adevăr, femeile erau acolo și-ți puteai da seama că erau noi venite. Majoritatea purtau fuste strâmte și lungi, cu pantofi mari, ca niște galoși, roșii, purpurii sau aurii, și cămăși brodate cu fir de aur sau argint. Se terminase cu zgâitul după sfârcuri. Moda se schimbase; păcat. Toate aveau părul strâns în sus, dat pesemne cu fixativul acela cleios pe care-l foloseau de obicei. Urât ca naiba, dar cu adevărat o chestie pe care numai femeile și-o puteau face și de aceea era aţâţător. Davidson rânji spre o euroafră micuță și pieptoasă, cu un coc mai mare decât capul; nu i se răspunse printr-un zâmbet, ci printr-o legănare a șoldurilor care spunea limpede: Hai cu mine, hai cu mine. Nu-i urmă însă invitația. Nu încă. Merse la cartierul general din Central – cremene și plastiplat, 40 de birouri, 10 răcitoare de apă și un arsenal subteran – și luă legătura cu Comanda Administrației Coloniei Noul Tahiti. Se întâlni cu câțiva membri ai echipajului de lansare, lăsă o cerere pentru un pseudorobot descojitor și hotărî, împreună cu vechiul lui amic, Juju Sereng, să se întâlnească la ora paisprezece în barul „Luau”.

Ajunse la bar cu o oră mai devreme, ca să înfulece ceva înainte de a începe cu băutul. Lyubov era și el acolo, împreună cu doi tipi îmbrăcați în uniforma Flotei, pesemne specialiști veniți cu naveta lui *Shackleton.* Davidson nu respecta prea mult Flota – o grămadă de șmecherași eleganți care lăsau Armatei treaba murdară, scârboasă și periculoasă de pe planetă; dar gradul era grad, și oricum era amuzant să-l vezi pe Lyubov purtându-se prietenos cu un ofițer. Gesticula în timp ce vorbea, așa cum făcea mereu. Trecând pe lângă el, Davidson îl bătu pe umăr și i se adresă:

— Salut, Raj, bătrâne, cum îi păcălești?

Trecu mai departe, fără să aștepte strâmbătura, deși îi părea rău că o pierde. Era extraordinar de caraghios cât de mult îl ura Lyubov. Probabil că tipul era efeminat, ca mulți intelectuali, și detesta virilitatea lui Davidson. Oricum, el nu avea să-și piardă vremea detestându-l, nu merita oboseala.

„Luau” servea o friptură minunată de căprioară. Ce-ar fi zis oare cei de pe bătrânul Pământ, văzând cum un om mănâncă un kilogram de

carne la o masă? Bieții mâncători de soia! Apoi sosi Juju – așa cum Davidson sperase în secret – cu crema noilor Fete Colo: două frumuseți suculente, nu Mirese, ci Personal de Recreere. Den, vechea Administrație a Coloniei mai avea încă relațiile ei! Urmă o după amiază lungă și fierbinte.

Zburând înapoi spre tabără, traversă strâmtoarea Smith, împreună cu soarele tolănit pe un pat uriaș de ceață aurie deasupra oceanului. Cântă și se legănă în scaunul de pilot. Ținutul Smith apăru ușor neclar prin ceață, iar deasupra taberei se zărea fum, un nor negru, de parcă se azvârlise ulei în crematoriul de deșeuri. Fumul era atât de gros încât nu putea nici măcar să distingă clădirile. Abia când ateriză văzu avionul carbonizat, hoperele distruse și hangarul incendiat.

Decolă din nou și zbură pe deasupra taberei, atât de jos încât ar fi putut să se izbească de conul înalt al crematoriului, singurul rămas în picioare. Restul dispăruseră: gaterul, furnalul, depozitele de cherestea, cartierul general, barăcile, colibele creechilor, totul. Schelete negre și ruine încă fumegânde. Nu fusese însă un incendiu forestier. Pădurea era tot acolo, verde, înapoia ruinelor. Davidson reveni la câmpul de aterizare, coborî și căută motocicleta, dar și ea era un morman negru lângă ruinele carbonizate și puturoase ale hangarului. Porni pe cărare, spre tabără. Trecând pe lângă ceea ce fusese baraca stației de radio, mintea începu iarăși să-i funcționeze. Fără cea mai mică ezitare, ieși de pe potecă, trecând înapoia barăcii. Acolo se opri. Ascultă.

Nu era nimeni. Liniște absolută. Focul se stinsese de mult; fumegau doar grămezile mari de bușteni, roșii și încinse sub cenușă și scrum. Mormanele acelea alungite de cenușă valoraseră mai mult decât aurul. Totuși, dintre scheletele negre ale barăcilor și colibelor nu se înălța fum; iar prin cenușă se zăreau oase.

Creierul lui Davidson devenise superactiv și extrem de logic. Existau două posibilități. Prima: un atac din partea altei tabere. Vreun ofițer din King, sau din Noua Javă înnebunise și încerca o lovitură la nivel planetar. A doua: o agresiune din afara planetei. Văzuse turnul auriu în docul spațial din Central. Dar dacă *Shackleton* se hotărâse să acționeze pe cont propriu, de ce să înceapă cu distrugerea unei tabere mititele, în loc să se repeadă asupra lui Centralville? Nu, trebuia să fie vorba de o invazie, de străini. Vreo rasă necunoscută, sau poate că

Cetianii, ori Hainishii se hotărâseră să ocupe coloniile Pământului. Nu avusese niciodată încredere în blestemații ăia de umanoizi. Treaba de aici o făcuseră pesemne cu o bombă calorică. Forța invadatoare, cu avioane cu reacție transportoare și navete, putea fi ascunsă cu ușurință pe o insulă sau recif, oriunde în sectorul sferic SV. Trebuia să se întoarcă la hoper și să transmită semnalul de alarmă, apoi să încerce o privire în jur, o recunoaștere, ca să poată comunica la Cartierul General opinia lui asupra situației. Atunci auzi glasurile.

Nu erau glasuri omenești. Erau mai subțiri, moi și bolborosite. Străini.

Lăsându-se în patru labe înapoia acoperișului din plastic al barăcii, deformat de căldură, ascultă nemișcat.

La câțiva metri de el, pe potecă, trecură patru creechi. Erau creechi sălbatici, goi, cu excepția unor centuri largi, din piele, de care atârnau cuțite și pungulițe. Niciunul nu purta șortul și gulerul din piele oferite celor îmblânziți. Voluntarii din tabără fuseseră, pesemne, incinerați, odată cu oamenii.

Se opriră imediat dincolo de ascunzătoarea lor, vorbind în bolboroseala lor lentă și Davidson îți ținu răsuflarea. Nu voia să fie observat. Ce dracu făceau creechii acolo? Puteau servi doar ca spioni și cercetași pentru invadatori.

În timp ce discutau între ei, unul indică spre sud, se întoarse și Davidson îi zări chipul. Și îl recunoscu. Creechii semănau toți între ei, dar acela era deosebit. Cu mai puțin de un an în urmă, Davidson își lăsase semnătura pe chipul lui. Era cel pe care-l lovise damblaua și-l atacase în Central, ucigașul, amicul lui Lyubov. Ce dracu căuta acolo?

Mintea lui Davidson făcu clic!; cu reacțiile rapide ca totdeauna, se ridică brusc, înalt, tăcut, cu arma în mână.

— Voi, creechilor! Stați așa! Rămâneți pe loc! Nici o mișcare!

Glasul lui șuiera ca un bici. Cele patru creaturi mici și verzui încremeniră. Cel cu fața zdrobită îl privi peste ruinele negre cu niște ochi mari și goi, în care nu strălucea nici o luminiță.

— Acum răspundeți-mi... Cine a pus focul ăsta?

Nici un răspuns.

— Răspundeți, iute-iute! Nu răspundeți, ard pe unul, apoi unul, încă unul, înțelegeți? Focul, cine l-a pornit?

— Noi am ars tabăra, căpitane Davidson, răspunse cel din Central cu un glas ciudat de blând, care îi reamintea lui Davidson de un om. Oamenii au murit cu toții, continuă el.

— Voi ați ars-o... ce vrei să spui?

Nu știa de ce, însă nu-și amintea numele Brăzdatului.

— Aici au fost două sute de oameni. Nouăzeci de sclavi din poporul meu. Din pădure au venit două sute din poporul meu. La început, i-am ucis pe oameni în locul din pădure unde tăiau copaci, apoi i-am ucis pe restul aici, în vreme ce casele ardeau. Credeam că ai fost omorât. Mă bucur să te văd, căpitane Davidson.

Totul era o nebunie și, desigur, o minciună. Nu-i putuseră ucide pe toți. Ok, Birno, Van Stern și restul, două sute de bărbați, unii dintre ei trebuie să fi scăpat. Creechii nu aveau decât arcuri și săgeți. Oricum, n-ar fi putut face așa ceva. Creechii nu se luptau, nu ucideau, nu aveau războaie. Ei erau o specie neagresivă, adică niște oițe cumințI. Nu răspundeau prin luptă. Ce dracu, era sigur că nu puteau masacra două sute de oameni dintr-o mișcare. Era o nebunie. Tăcerea, izul de fum în lumina caldă a amurgului, fețele de un verzui deschis care-l priveau cu ochi neclintiți, toate se completau într-un nimic, într-un vis nebunesc, un coșmar.

— Cine a făcut asta în numele vostru?

— Nouă sute din poporul meu, răspunse Brăzdatul cu nenorocita aia de imitație de voce umană.

— Nu, așa ceva nu. Cine au fost? Pe cine acoperiți? Cine v-a spus ce să faceți?

— Soția mea.

Davidson înțelese abia în clipa aceea scopul vorbăriei creaturii, totuși sărise spre el atât de mlădios și puțin pieziș, încât greși ținta și focul arse numai un braț, sau umăr, în loc să lovească între ochi. În clipa următoare, creechul era peste el, doar pe jumătate ca înălțime și greutate, dar trântindu-l, deoarece se bazase pe armă fără să se aștepte la un atac. Brațele creechului erau subțiri și tari, cu o blană aspră sub mâinile lui, și, în timp ce se lupta cu el, ființa cântă.

Davidson stătea întins pe spate, țintuit și dezarmat. Îl priveau patru boturi verzi. Brăzdatul continua să cânte, un bolborosit lipsit de respirație, care avea însă o melodie. Ceilalți trei ascultau și rânjeau,

arătându-și dinții albi. Niciodată nu văzuse un creeche zâmbind. Niciodată nu privise de jos fața unui creeche. Întotdeauna, de deasupra. Din vârf. Încercă să nu se zbată deoarece, pentru moment, era o irosire zadarnică de forțe. Deși micuți, aveau mai multe brațe decât el, iar Brăzdatul îi luase și arma. Davidson simțea însă o greață, o scârbă ce-i zgâlțâia trupul, cutremurându-l în ciuda voinței lui. Mâinile mici îl răstigneau fără efort, iar chipurile verzui rânjeau deasupra.

Brăzdatul termină de cântat. Îngenunche pe pieptul lui Davidson, ținând într-o mână un cuțit, iar în cealaltă arma.

— Nu poți cânta, căpitane Davidson, așa este? Ei bine, atunci poți să fugi la hoperul tău, să zbori și să-i raportezi colonelului din Central că locul acesta este ars, iar oamenii uciși.

Blana de pe brațul lui drept era năclăită în sânge, la fel de roșu ca și sângele omenesc, iar cuțitul tremura în laba verde. Chipul ascuțit și brăzdat îl privi de aproape pe Davidson și bărbatul putu zări lumina stranie care ardea în ochii negri precum cărbunele. Glasul continua să fie moale și scăzut.

Îl lăsară să plece.

Se ridică încet, încă ametit de căzătură. Creechii se îndepărtaseră acum de el, știind că omul avea alonja de două ori mai mare decât a lor; dar Brăzdatul nu era singurul înarmat, o a doua armă era îndreptată către pântecele lui Davidson. Cel care o ținea era Ben. Propriul său creeche, Ben, dobitocul bătrân și cenușiu, arătând la fel de idiot ca întotdeauna, însă cu o armă în mână.

Este greu să te întorci cu spatele la două arme, dar Davidson reuși să o facă și se îndreptă către câmp.

Înapoia lui, un glas rosti ceva, vreun cuvânt creeche, ascuțit și tare. Un altul spuse:

— Grăbește-te, iute-iute! Și apoi se auzi un sunet ciudat ca un ciripit de pasăre, care era pesemne râsul creechilor.

Un foc de armă țiui pe potecă, pe lângă el. Cristoase, nu era cinstit, ei aveau arme, pe când el, nu. Începu să alerge. Putea fugi mai repede decât oricare creeche. Nu știau să tragă cu arma.

— Fugi, răsună de departe glasul cel potolit.

Era Brăzdatul... Selver, așa-l chema. Ei îi spuseseră Sam, până când Lyubov îl oprise pe Davidson să-i dea lecția pe care o merita și

făcuse din el un cățeluș, iar apoi îi ziseseră Selver. Cristoase, ce era asta, un coșmar... Alerga. Sângele îi bubuia în urechi. Alerga prin amurgul auriu și fumuriu. Lângă potecă era un trup, nici nu-l zărise până atunci. Nu era carbonizat, părea un balon alb dezumflat. Avea ochi albaștri și holbați. Nu îndrăzniseră să-l ucidă pe el, pe Davidson. Nu mai trăseseră în el a doua oară. Era imposibil. Nu-l puteau ucide. Apăru și hoperul, protector și strălucitor, și plonjă în scaun, decolând înainte ca vreun creeche să mai încerce ceva. Palmele îi tremurau, dar nu cine știe ce, doar din cauza șocului. Nu-l puteau ucide. Ocoli dealul, apoi reveni rapid și razant, căutându-i pe cei patru creechi. Nu se zărea însă nici o mișcare în ruinele întunecate ale taberei. Dimineața, acolo existase o tabără. Două sute de bărbați. Cu câteva clipe în urmă, tot acolo, stătuseră patru creechi. Nu visase. Nu putuseră dispărea. Erau pe acolo, se ascundeau. Armă mitraliera din botul hoperului și ciurui pământul ars, găurind frunzele verzi ale pădurii, zdrobind oasele calcinate și trupurile oamenilor săi, mașinăriile distruse și cioturile albe și putrezite, întorcându-se iarăși, și iarăși, până când termină muniția, iar arma se opri din spasme.

Mâinile lui Davidson erau acum sigure și trupul calm; știa că nu era vorba de nici un vis. Porni drept spre strâmtoare, ca să ducă veștile în Centralville. Zburând, simțea cum fața i se relaxează, revenind la normal. Nu-i puteau arunca dezastrul în cârcă, pentru că nici măcar nu fusese acolo. Poate aveau să-și dea seama de semnificația faptului că creechii atacaseră atunci când el era plecat, știind că altfel, cu el acolo, organizând apărarea, nu puteau obține victoria. Toată chestia avea și o parte bună. Aveau să facă ceea ce trebuia făcut din capul locului: să curețe planeta pentru oameni. Acum, nici chiar Lyubov nu-i putea opri să-i termine pe creechi, mai ales când urma să se audă că masacrul fusese condus de creechul favorizat al lui Lyubov! Aveau să înceapă să-i vâneze ca pe șobolani; și poate, poate că aveau să-i dea lui misiunea asta. Ar fi putut zâmbi la gândul acesta, dar își păstră chipul impasibil.

În amurg, oceanul era cenușiu dedesubt, iar în față se întindeau dealurile insulelor, pădurile dese cu nenumărate frunze, cu pâraie ascunse și ramuri împletite.

CAPITOLUL II

Toate culorile ruginii ale apusului, cafeniu-roșcat și verde-pal, se schimbau fără încetare în frunzele lungi, legănate de adiere. Rădăcinile sălciilor arămii, groase și vânoase, erau acoperite de mușchi verde până jos la apa curgătoare ce se mișca aidoma vântului, încet, cu multe meandre line și opriri, împiedicându-se de bolovani, rădăcini, ramuri și frunze căzute. Nici o cale nu era limpede în pădure, nici o lumină nu răzbătea întreagă. Întotdeauna, în drumul vântului, apei, soarelui, stelelor, apăreau frunze și crengi, trunchiuri și rădăcini întunecate și complicate. Pe sub ramuri, în jurul tulpinilor, peste rădăcini treceau potecuțe; nu erau drepte, ci ocoleau fiecare obstacol, șerpuitoare precum nervii. Solul nu era uscat și solid, ci umed și cumva elastic, rod al colaborării dintre ființele vii și descompunerea îndelungată și totală a frunzelor și copacilor morți, iar din mormântul acela bogat creșteau arbori înalți de treizeci de metri, dar și ciupercuțe mititele cu pălării de un centimetru în diametru. Aromele din aer erau subtile, variate și dulci. Nu puteai răzbate cu privirea prea departe, doar dacă, uitându-te în sus printre ramuri, nu zăreai cumva stelele. Nimic nu era pur, arid, uscat, direct. Lipseau revelațiile. Nu puteai cuprinde totul dintr-o dată; nu exista certitudine, culorile ruginii și ale apusului se schimbau într-una prin frunzele sălciilor de aramă și nu puteai spune nici măcar dacă frunzișul era roșcat-cafeniu, verzui-roșcat, sau verde.

Selver apăru pe o potecă de lângă apă, mergând încetișor și poticnindu-se adesea de rădăcinile sălciilor. Zări un bătrân visând și se opri. Bătrânul îl privi printre frunzele alungite de salcie și-l văzu în visele sale.

— Pot să vin la Culcușul tău, Lordul meu Visător? Am străbătut cale lungă.

Bătrânul rămase nemișcat. Brusc, Selver căzu în genunchi în afara potecii, lângă pârâu. Capul i se plecă; era epuizat și trebuia să doarmă. Umbla de cinci zile.

— Ești din vremea viselor, sau din vremea lumii? întrebă în cele din urmă bătrânul.

— Din vremea lumii.

— Atunci, vino cu mine.

Bătrânul se sculă iute și-l conduse dincolo de poteca rătăcitoare, printre hățișurile de salcie, în locurile mai uscate și întunecoase ale stejarilor și porumbarilor.

— Te-am crezut un zeu, continuă bătrânul. Și mi s-a părut că te-am mai întâlnit cândva, poate într-un vis.

— În nici un caz în vremea lumii. Vin din Sornol, aici n-am mai fost niciodată.

— Orașul acesta este Cadast. Eu sunt Coro Mena. Din neamul Porumbarului Alb.

— Mă numesc Selver. Din Frasin.

— Mai sunt Frasini printre noi, și bărbați și femei. De asemenea, familiile voastre de însurătoare: Mesteceni și Ilice; nu avem femei din Măr. Dar n-ai venit să-ți cauți o nevastă, nu?

— Soția mea a murit.

Ajunseră la Culcușul Bărbaților, pe un teren ridicat, într-un pâlc de stejari tineri. Se opriră și se târâră prin intrarea-tunel. Înăuntru, la lumina focului, bătrânul se ridică, dar Selver rămase ghemuit pe palme și genunchi, fără să se poată scula. Acum, când ajutorul și confortul erau la îndemână, trupul său, pe care îl forțase prea mult, nu voia să mai facă nimic. Se așeză, ochii i se închiseră și Selver alunecă, ușurat și recunoscător, în bezna cea mare.

Cei din culcușul Cadast avură grijă de el și tămăduitorul lor veni să-i oblojească rana din brațul drept. Noaptea, Coro Mena și tămăduitorul, Torber, stătură lângă foc. În noaptea aceea, majoritatea celorlalți bărbați se găseau cu nevestele lor; pe lavițe se aflau numai doi tineri, ucenici-visători, și amândoi adormiseră repede.

— Nu știu ce anume ar putea provoca unui bărbat atâtea cicatrici câte are el pe față, rosti tămăduitorul; și cu atât mai puțin o rană ca aceea de la braț. O rană foarte ciudată.

— Are și o mașinărie ciudată la brâu, spuse Coro Mena.

— Am văzut-o și apoi n-am mai văzut-o.

— I-am pus-o sub laviță. Arată ca fierul lustruit, dar nu pare făcută de mâna vreunui om.

— Ți-a spus că vine din Sornol.

O vreme tăcură amândoi. Coro Mena se simțea apăsat de o teamă nejustificată și lunecă în vis, ca să găsească motivul spaimei; era bătrân, și Visător de multă vreme. În vis, giganții umblau greoi și fioroși. Membrele lor uscate și solzoase erau acoperite de haine; ochii le erau mici și luminoși, ca niște minuscule gămălii. Înapoia lor se târau lucruri uriașe, făcute din fier lustruit. Înaintea lor se prăbușeau copaci.

Dintre copacii căzuți se desprinse un om, care alergă, strigând din răsputeri, cu sânge podidindu-l pe gură. Poteca pe care fugea ducea la Culcușul Cadast.

— Ei bine, sunt puține îndoieli, făcu Coro Mena, ieșind din vis. A venit peste mare, direct din Sornol, sau, a ajuns pe jos de la coasta Kelme Deva din ținutul nostru. Călătorii spun că uriașii sunt în amândouă aceste locuri.

— Îl vor urmări, rosti Torber. Nici unul nu răspunse la întrebare, care, de fapt, nu era o întrebare, ci afirmarea unei posibilități. Coro, urmă el, i-ai văzut vreodată pe uriași?

— O dată, răspunse bătrânul.

Visă; uneori, fiind foarte bătrân și nu atât de puternic ca în trecut, mai luneca o vreme în somn. Veni ziua, trecu amiaza. În afara culcușului începu o expediție de vânătoare, copiii chițăiau, iar femeile vorbeau cu glasuri aidoma susurului de pârâu. De la ușă, o voce seacă îl strigă pe Coro Mena. Bătrânul se târî afară, în lumina după amiezii. Acolo se afla sora lui, adulmecând încântată vântul aromat și, în același timp, păstrând un aer sobru.

— Străinul s-a trezit, Coro?

— Nu încă. Torber are grijă de el.

— Trebuie să-i auzim povestea.

— Fără îndoială; se va trezi în curând.

Ebor Dendep se încruntă. Conducătoare a Cadastului, era grijulie față de oamenii ei; dar nu voia să deranjeze un rănit și nici să-i jignească pe Visători, insistând asupra dreptului ei de a intra în Culcușul lor.

— Nu-l poți trezi, Coro? întrebă ea în cele din urmă. Dacă... este urmărit?

El nu putea simți emoția surorii sale pe aceeași coardă, totuși o sesiza; neliniștea ei îl mușcă.

— O să-l trezesc, dacă Torber este de acord.

— Încearcă să afli iute veștile lui. Aș fi preferat să fi fost femeie, să nu bată câmpii...

Străinul se trezise și zăcea, înfierbântat, în semiîntunericul Culcușului. Prin fața ochilor îi alergau visele, necanalizate datorită febrei. Se ridică totuși în capul oaselor și vorbi, controlându-se cu atenție. Ascultându-l, Coro Mena simți că i se zgârceau oasele din trup, încercând să se ascundă înaintea acelei povești teribile, a noutății.

— Eram Selver Thele, pe când locuiam în Eshreth, în Sornol. Orașul meu a fost distrus de yeomeni, care au retezat copacii de acolo. Eu am fost unul dintre cei aleși să-i servească, împreună cu soția mea, Thele. Ea a fost violată de unul dintre ei și a murit. L-am atacat pe yeomenul care o ucisese. M-ar fi omorât și pe mine, dar m-a salvat un altul și m-a pus în libertate. Am plecat din Sornol, unde nici un oraș nu mai este acum sigur înaintea yeomenilor, și am venit aici, în Insula de Nord, trăind pe coasta Kelme Deva, în Dumbrăvile Roșii. Deodată, yeomenii au apărut și acolo și au început să reteze Lumea. Au distrus și un oraș, Pemle. Au prins o sută de femei și de bărbați și i-au silit să-i slujească și să trăiască în țarcuri. Pe mine nu m-au prins. Împreună cu alții care au scăpat din Pemle am trăit în mlaștinile din nordul lui Kelme Deva. Uneori, noaptea, mă strecuram printre oamenii din țarcurile yeomenilor. Ei mi-au spus că acela se găsea acolo. Acela pe care încercasem să-l ucid. La început, m-am gândit să încerc din nou; sau să-i eliberez pe oamenii din țarcuri. Toată vremea, însă, vedeam copacii căzând și zăream Lumea tăiată și lăsată să putrezească. Bărbații s-ar fi putut să scape, dar femeile erau mult mai bine păzite și n-ar fi reușit, și începuseră să moară. Am vorbit cu cei cu care mă ascundeam prin mlaștini. Tuturor ne era teribil de frică, dar eram furioși și n-aveam cum să ne eliberăm de teamă și de mânie. Așa că, în cele din urmă, după discuții lungi, și după visări lungi, am alcătuit un

plan, am mers în timpul zilei, i-am ucis pe yeomenii din Kelme Deva cu arcuri și lănci de vânătoare și le-am ars orașul și mașinile. Nu am lăsat nimic. Dar acela plecase. S-a întors mai târziu, singur. Am cântat deasupra lui și l-am lăsat să se ducă.

Selver amuți.

— Apoi... șopti Coro Mena.

— Apoi, din Sornol a venit o navă zburătoare și ne-a hăituit prin pădure, însă n-a găsit pe nimeni. Atunci, au dat foc pădurii, dar a plouat și n-au făcut mare pagubă. Majoritatea oamenilor eliberați din țarcuri, împreună cu ceilalți, au plecat mai departe în nord și în est, spre dealurile Holle, căci le era teamă că vor veni și mai mulți yeomeni ca să ne vâneze. Eu am plecat singur. Yeomenii mă cunosc, îmi știu chipul; iar asta mă înspăimântă și pe mine și pe cei cu care mă aflu.

— Ce este rana ta? întrebă Torber.

— Acela a tras în mine cu arma lor, însă am cântat deasupra lui și l-am lăsat să se ducă.

— Ai doborât singur un uriaș? întrebă Torber cu un rânjet sălbatic, dorind să creadă.

— Nu singur. Împreună cu trei vânători și cu arma lui în mână... aceasta.

Torber se retrase dinaintea obiectului.

O vreme tăcură cu toții, apoi Coro Mena rosti:

— Ceea ce ne-ai spus este foarte negru și drumul coboară. Ești un Visător al Culcușului tău?

— Am fost. Acum, Culcușul Eshreth nu mai există.

— E totuna; vorbim amândoi Vechea Limbă. Printre sălciile Astei, m-ai numit Lord Visător. Asta și sunt. Visezi, Selver?

— Mai rar, răspunse Selver ascultător, plecându-și chipul brăzdat și asudat.

— Treaz?

— Treaz.

— Visezi bine, Selver?

— Nu.

— Ți visul în mâinile tale?

— Da.

— Ștergi și zămislești, direcționezi și urmărești, începi și te oprești după cum ți-e voia?

— Uneori, nu întotdeauna.

— Poți umbla pe drumul pe care a luat-o visul tău?

— Câteodată. Uneori mi-e frică.

— Cui nu-i este? Nu stai chiar atât de rău, Selver.

— Ba da, este pe de-a întregul rău, n-a mai rămas nimic bun, rosti Selver și începu să tremure.

Torber îi dădu să bea extract de salcie și-l ajută să se lase pe spate. Coro Mena mai avea de pus întrebarea conducătoarei; fără tragere de inimă, îngenunche lângă bolnav.

— Uriașii, yeomeni cum le spui tu, te vor urmări, Selver?

— N-am lăsat nici o urmă. Vreme de șase zile nu m-a zărit nimeni între Kelme Deva și locul acesta. Nu acesta e pericolul. Se străduiește să se ridice iarăși în capul oaselor: Ascultați-mă. Voi nu vedeți pericolul. Cum să-l vedeți? N-ați făcut ceea ce am făcut eu. N-ați visat niciodată la asta: să faci să moară două sute de ființe. Nu mă vor urmări pe mine, dar s-ar putea să ne caute pe toți. Să ne vâneze așa cum vânătorii hăituiesc iepurii. Ăsta este pericolul. S-ar putea să încerce să ne ucidă. Să ne ucidă pe toți, pe toți oamenii.

— Întinde-te.

— Nu, nu delirez, sunt fapte reale și vise. La Kelme Deva existau două sute de yeomeni, iar acum sunt morți cu toții. Noi i-am ucis. I-am ucis de parcă ei n-ar fi fost tot oameni. Atunci, de ce să nu facă și ei același lucru? Ne-au mai ucis, câte unul, câte doi, dar acum ne vor omorî așa cum omoară copacii, sute și sute și sute.

— Stai liniștit, făcu Torber. Asemenea lucruri, Selver, se mai întâmplă în visele febrei. Nu se întâmplă și în lume.

— Lumea este mereu nouă, interveni Coro Mena, oricât de bătrâne i-ar fi rădăcinile. Atunci, Selver, ce este cu aceste ființe? Arată ca oamenii și vorbesc ca oamenii, totuși nu sunt oameni?

— Nu știu. Doar oamenii nebuni se omoară între ei. Există animale care să le omoare pe cele asemenea lor? Numai insectele fac asta. Yeomenii ne ucid cu ușurința cu care noi stârpim șerpii. Cel care m-a învățat, spunea că se ucid în luptă unul pe celălalt, sau în grupuri, precum furnicile când se războiesc. Eu n-am văzut așa ceva. Știu însă că

nu le este milă de cel care cerșește îndurare. Izbesc un cap plecat, am văzut cu ochii mei! În ei există dorința de a ucide, și de aceea am considerat potrivit să-i omor.

— Și toate visele oamenilor, rosti Coro Mena stând în umbră cu picioarele încrucișate, se vor transforma. Niciodată nu vor mai fi aceleași. Niciodată n-o să mai umblu pe cărarea pe care te-am adus ieri, potecuța din crângul de sălcii pe unde am umblat toată viața. Este schimbată. Tu ai pășit pe ea și este schimbată pe vecie. Înaintea zilei de astăzi, ceea ce trebuia să facem era cel mai bine; calea pe care apucam era calea cea mai bună și ea ne ducea acasă. Unde este acum casa noastră? Ați făcut ceea ce trebuia să faceți și n-a fost bine. Ați ucis oameni. I-am văzut, acum cinci ani, în valea Lemgan, unde au sosit într-o navă zburătoare; m-am ascuns și i-am urmărit pe uriași, erau șase, i-am văzut vorbind, uitându-se la pietre și flori, gătind... Sunt oameni. Tu, însă, ai trăit printre ei, spune-mi, Selver, ei visează?

— Precum copiii, în somn.

— Nu au Educația?

— Nu. Uneori vorbesc despre visele lor, tămăduitorii încearcă să le folosească în leacuri, dar niciunul dintre ei n-are educația sau știința de a visa. Lyubov, cel care m-a învățat, a înțeles când i-am arătat cum se visează și totuși numea vremea lumii „reală” iar vremea visului „ireală”, de parcă *asta* ar fi fost diferența între ele.

— Ați făcut ceea ce trebuia să faceți, repetă Coro Mena, după o pauză.

Ochii săi îi întâlniră peste umbre pe cei ai lui Selver. Tensiunea disperată slăbi pe chipul lui Selver; gura brăzdată se relaxă și el se întinse pe spate, fără sa mai adauge nimic. Peste câteva clipe adormi.

— Este un zeu, spuse Coro Mena.

Torber încuviință, acceptând aproape cu ușurare verdictul bătrânului.

— Dar nu ca ceilalți. Nu ca Hăitașul, sau ca Prietenul, care n-are chip, nici ca Femeia Frunză-de-plop, care umblă în pădurea viselor. Nu este Păzitorul-porții, nici Șarpele. Nici Cântărețul-din-liră, nici Cioplitorul, nici Vânătorul, deși vine, ca și ei, în vremea lumii. Poate că, în acești ultimi ani, am visat despre Selver, dar acum nu mai trebuie s-o facem; a părăsit vremea visului. În pădure, unde cad frunzele și copacii,

s-a ivit un zeu care cunoaște moartea, un zeu care ucide și nu este renăscut.

*
* *

Conducătoarea ascultă relatarea și profețiile lui Coro Mena și acționă. Alertă întregul oraș Cadast, asigurându-se că fiecare familie era pregătită pentru evacuare, cu rezerve de hrană și tărgi pentru bătrâni și bolnavi. Trimise în sud și est cercetașe ca să culeagă știri despre yeomeni. Menținu permanent lângă oraș un grup de femei înarmate, deși celelalte continuau vânătoarea, ca de obicei, în fiecare noapte.

Când Selver se mai întremă, femeia insistă ca el să iasă din Culcuș și să povestească încă o dată: cum yeomenii au ucis și înrobit oamenii din Sornol și au tăiat pădurile; cum cei din Kelme Deva i-au omorât pe yeomeni. Obligă femeile și bărbații care nu visau, și nu înțelegeau aceste lucruri, să asculte din nou, până înțeleseră și se înspăimântară. Ebor Dendep era, într-adevăr, o femeie practică. Când un Mare Visător, fratele ei, îi spusese că Selver era un zeu, o punte între realități, ea îl crezu și acționă ca atare. Era de datoria Visătorului să fie atent și să se asigure că judecata lui era adevărată. După aceea, ei îi revenea sarcina de a acționa asupra judecății respective. El vedea ce trebuia făcut, iar ea avea grijă să se îndeplinească.

— Toate orașele pădurii trebuie să audă, spusese Coro Mena.

Atunci, conducătoarea trimise pe alergătoarele ei tinere, iar conducătoarele altor orașe ascultară și trimiseră alergătoarele lor. Masacrul de la Kelme Deva și numele lui Selver colindară Insula de Nord și trecură oceanul spre celelalte ținuturi, din gură în gură, sau în scris; nu foarte repede – deoarece Oamenii Pădurii nu aveau soli mai iuți decât alergătoarele – totuși destul de repede.

Pe cele Patruzeci de Ținuturi ale planetei nu trăia unul și același popor. Existau mai multe graiuri decât ținuturi, iar fiecare avea dialecte diferite pentru fiecare oraș în parte; existau apoi nenumărate variante de obiceiuri, moravuri și meșteșuguri; tipurile fizice difereau pe fiecare din cele cinci Ținuturi Mari. Oamenii din Sornol erau înalți și albicioși, mari negustori; cei din Rieshwell erau scunzi, mulți aveau blana neagră și mâncau maimuțe; și așa mai departe. Climatul, însă varia puțin, pădurea tot atât de puțin, iar oceanul deloc. Curiozitatea, drumurile comerciale

stabilite și necesitatea de a găsi un soț sau o nevastă din Arborele cuvenit, mențineau un contact între diversele orașe și ținuturi, astfel încât existau unele asemănări cu excepția extremităților, insulele despre care se zvonea că sunt pe jumătate sălbatice din Estul și Sudul Îndepărtat. În toate cele Patruzeci de Ținuturi, femeile conduceau satele și orașele, și aproape în fiecare exista un Culcuș al Bărbaților. În Culcușuri, Visătorii vorbeau o limbă veche ce se deosebea puțin de la un ținut la altul. Limba aceasta era arareori învățată de femeile și bărbații care rămâneau vânători, pescari, țesători, constructori, aceia care visau doar vise scurte în afara Culcușului. Deoarece majoritatea scrierilor erau în limba veche, atunci când conducătoarele trimiseră fete luntrașe cu mesaje, scrisorile merseră de la un Culcuș la altul, iar Visătorii le tălmăciră Femeilor Bătrâne, așa cum se întâmpla și cu alte documente, știri, mituri și vise. Întotdeauna însă, Femeile Bătrâne erau cele care hotărau dacă să creadă sau nu.

Selver se găsea într-o cămăruță, în Eshen. Ușa nu era încuiată dar știa că, dacă ar fi deschis-o, ar fi intrat ceva rău. Totul era în regulă câtă vreme o ținea închisă. Necazul era că în fața casei erau plantați arbori tineri, o livadă înflorită; nu pomi fructiferi, ci un alt soi pe care nu și-l putea aminti. Ieși să vadă ce fel de copaci erau. Toți zăceau rupți și dezrădăcinați. Ridică ramura argintie a unuia și de la capătul rupt se prelinse o picătură de sânge. Nu, spuse el, nu aici, nu din nou, Thele: Oh, Thele, vino la mine înainte de a muri! Ea nu veni însă. Numai moartea ei era acolo, mesteacănul rupt, ușa deschisă. Selver se înapoie iute în casă și descoperi că aceasta era construită deasupra solului, ca o casă yeomenă, foarte înaltă și luminoasă. Dincolo de cealaltă ușă, situată pe peretele opus al încăperii se întindea strada cea lungă a orașului yeomen, Central. Selver avea arma la brâu. Dacă Davidson venea, putea să-l împuște.

Așteptă înapoia ușii deschise, privind afară, în lumina soarelui. Davidson apăru, uriaș, alergând atât de rapid, încât Selver nu-l putea menține în cătarea armei, pe măsură ce zigzaga, foarte iute, pe strada lată, apropiindu-se mereu. Arma era grea. Selver trase, dar glonțul nu porni și, mânios și îngrozit, azvârli cât colo pistolul și visul.

Dezgustat și trist, scuipă și suspină.

— Un vis rău? întrebă Ebor Dendep.

— Toate sunt rele și toate sunt la fel, îi răspunse el, dar neliniștea și agitația îi mai dispăruseră puțin.

Lumina răcoroasă a soarelui dimineții cădea în stropi și sulițe printre frunzele delicate și ramurile pâlcului de mesteceni de lângă Cadast. Conducătoarea stătea acolo, împletind un coș din tulpini negre de ferigi, deoarece îi plăcea să-și mențină degetele ocupate, în vreme ce Selver zăcea lângă ea în jumătate-vis și vis. Se afla în Cadast de cincisprezece zile și rana i se vindeca bine. Dormea încă mult dar, pentru prima dată după multe luni, începuse iarăși să viseze treaz, regulat, nu o dată sau de două ori într-o zi și o noapte, ci în ritmul și pulsul adevărat al visării, care trebuia să se ridice și să coboare de zece până la paisprezece ori în ciclul diurn. Așa rele cum erau, visele numai groază și rușine, le întâmpina cu bucurie. Se temuse că i se retezaseră rădăcinile, că înaintase prea mult în ținutul sterp al acțiunii ca să mai poată regăsi drumul de întoarcere la izvoarele realității. Acum, deși apa era foarte amară, bău din nou.

Pe scurt, îl doborâse iarăși pe Davidson în cenușa taberei arse și, de data asta, nu mai cântase deasupra lui, ci îl lovise cu un bolovan în gură. Dinții lui Davidson se spărseseră și printre cioturile albe curgea sânge.

Visul era folositor, o dorință împlinindu-se, dar se opri acolo, căci îl visase de multe ori, atât înainte de a se întâlni cu Davidson în cenușa Kelmei Deva cât și de atunci încolo. Visul acela nu-i aducea nimic în afară de ușurare. O înghițitură de apă dulce. El avea însă nevoie de amărăciune. Trebuia să se întoarcă, nu în Kelme Deva, ci pe strada lungă și îngrozitoare din orașul străin, numit Central, unde atacase Moartea și fusese înfrânt.

Ebor Dendep fredona în timp ce lucra. Mâinile ei subțiri, cu firele verzi și mătăsoase argintate de vârstă, împleteau tulpini de ferigi negre, iute și precis. Cânta un cântec despre culesul ferigilor, un cântec de fată: Adun ferigi, mă-ntreb dacă el se va-ntoarce... Glasul ei subțire și bătrân țiuia ca un greiere. Soarele tremura în frunzele mestecenilor. Selver își lăsă capul în mâini.

Pâlcul de mesteceni se afla situat aproximativ în mijlocul Cadastului. Din el plecau opt cărări, șerpuind înguste printre copaci. În aer se simțea iz de fum de lemn; la marginea sudică a pâlcului, acolo

unde ramurile erau ceva mai puțin dese, fumul putea fi zărit înălțându-se din coșul unei case, aidoma unui firicel albastru răsucit printre frunze. Dacă priveai atent printre stejari și ceilalți arbori, vedeai acoperișurile ridicându-se la vreo jumătate de metru deasupra solului; erau foarte greu de numărat, poate o sută sau două. Casele din lemn erau îngropate pe trei sferturi, așezate între rădăcinile copacilor. Acoperișurile din bârne erau acoperite cu un morman de rămurele, ace de brad, stuf și pământ. Erau izolate, etanșe la apă, aproape invizibile. Pădurea și comunitatea de opt sute de oameni își vedeau de treburile lor, în jurul mestecănișului unde Ebor Dendep lucra un coș din ferigi. Deasupra capului ei, o pasăre ascunsă în frunziș făcu: „Țiu-țiu”. Zgomotele produse de oameni erau mai puternice ca de obicei deoarece, în ultimele zile, sosiseră cincizeci sau șaizeci de străini, în special femei și bărbați tineri, atrași de prezența lui Selver. Unii erau din alte orașe din Nord, câțiva uciseseră împreună cu el în Kelme Deva; acum veniseră ca să-l urmeze. Cu toate acestea, glasurile strigându-se ici-colo și vorbăria femeilor ce se scăldau, sau a copiilor jucându-se în josul pârâului, nu răsunau precum cântecul de dimineață al păsărilor, zumzetul insectelor și toate sunetele pădurii din care orașul făcea parte integrantă.

O fată apăru grăbită, o tânără femeie-vânător, de culoarea frunzelor palide de mesteacăn.

— Grai de pe coasta sudică, mamă, rosti ea. Alergătoarea este la Culcușul Femeilor.

— Trimite-o aici, după ce mănâncă, răspunse încet conducătoarea. Sst, Tolbar, nu vezi că a adormit?

Fata se opri să culeagă o frunză lată de tutun sălbatic și o așeză ușor pe chipul lui Selver, peste care cădea un snop de raze de soare. Avea palmele pe jumătate deschise, iar fața lui brăzdată și zdrobită era îndreptată în sus, vulnerabil și prostuț, un Mare Visător adormit ca un copil. Ebor Dendep privea însă expresia de pe chipul fetei. Cu toate umbrele mișcătoare, strălucea de milă, spaimă și adorație.

Tolbar dispăru. După o vreme, apărură două dintre Femeile Bătrâne, împreună cu mesagera, înaintând tăcute, în șir câte una, de-a lungul potecii însorite. Ebor Dendep ridică mâna, cerând liniște. Mesagera se așează imediat pe jos, odihnindu-se; blana ei castaniu-verzuie era prăfuită și transpirată, deoarece alergase mult și

repede. Femeile Bătrâne se așezară mai la soare și rămaseră nemișcate. Stăteau acolo ca două stânci gri-verzui, cu ochii vii și strălucitori.

Luptându-se cu un vis de somn pe care nu-l putea stăpâni, Selver răcni, parcă înfricoșat, și se trezi. Se duse la pârâu să bea apă; se întoarse urmat de șase sau șapte din cei care veneau totdeauna după el. Conducătoarea lăsă lucrul pe jumătate terminat și rosti:

— Acum, fii binevenită, alergătoare, și vorbește. Tânăra se ridică, se înclină spre Ebor Dendep și transmise mesajul:

— Vin din Trethat. Cuvintele mele vin de la Sorbron Deva, mai înainte de la luntrașii Strâmtorii, iar mai înainte de la Broter din Sornol. Ele pot fi auzite de toți cei din Cadast, dar se adresează bărbatului pe nume Selver, născut în Eshreth, din Frasin. Iată mesajul: În orașul cel mare al uriașilor, în Sornol, au sosit noi uriași, iar mulți dintre noii veniți sunt femele. Nava galbenă de foc merge în sus și în jos, în locul numit Peha. În Sornol se știe că Selver din Eshreth a ars orașul uriașilor din Kelme Deva. Marii Visători ai Exilului din Broter au visat uriași mai numeroși decât copacii celor Patruzeci de Ținuturi. Acestea sunt cuvintele mesajului pe care-l port.

După recitarea pe nerăsuflate, toți rămaseră tăcuți. Ceva mai departe, pasărea emise un „Țiu-țiu”.

— Este o vreme a Lumii foarte rea, spuse una din Femeile Bătrâne, frecându-și genunchiul reumatic.

O pasăre cenușie zbură dintr-un stejar uriaș ce marca marginea nordică a orașului și descrise mai multe cercuri, plutind cu aripi leneșe pe briza dimineții. În preajma oricărui oraș exista un asemenea copac, adăpostind păsările cenușii: serviciul de gunoieri.

Un băiețaș gras alerga prin mestecăniș, urmărit de surioara și mai grasă, țipând amândoi cu glăscioare ca de lilieci. Băiatul căzu și plânse, fetița îl ridică și-i șterse lacrimile cu o frunză lată. Dispărură în pădure, ținându-se de mâini.

— Era unul pe nume Lyubov, se adresă Selver conducătoarei. I-am povestit lui Coro Mena despre el, dar nu și ție. Când acela era gata să mă omoare, Lyubov m-a salvat. El m-a oblojit și m-a eliberat. Voia să afle despre noi și eu îi răspundeam la întrebări, iar el, la rândul lui, răspundea întrebărilor mele. Odată, l-am întrebat cum de putea supraviețui rasa lui dacă aveau atât de puține femei. Mi-a spus că, în locul

din care veneau ei, jumătate din rasă erau femei; dar bărbații nu aveau să le aducă în cele Patruzeci de Ținuturi până nu le pregăteau un loc.

— Până când le pregătesc un loc? repetă Ebor Dendep. Ei bine, s-ar putea să aștepte ceva! Sunt ca oamenii din Visul Ulmului, care vin spre tine cu spatele înainte și cu capetele întoarse pe umeri. Ei fac din pădure o plajă uscată – limba ei nu avea un cuvânt pentru „deșert" – și spun că asta înseamnă că se pregătesc pentru femei? Ar fi trebuit să trimită mai întâi femeile. Poate la ei, femeile fac Marile Visări, cine știe? Sunt înapoiați, Selver. Sunt nebuni.

— Un om nu poate fi nebun.

— Dar chiar tu ai spus că visează numai în somn; dacă vor să viseze treji, iau otrăvuri și visele le scapă de sub control, așa cum ai spus! Cum poți să nu numești asta nebunie? Ei nu cunosc deosebirea dintre vremea visului și vremea lumii, nici măcar cât un copil. Poate că atunci când ucid un copac ei cred că va reînvia!

Selver clătină din cap. Continuă să se adreseze conducătoarei, de parcă ar fi fost numai ei doi în mestecăniș, cu un glas scăzut, ezitant, aproape adormit:

— Nu, ei înțeleg foarte bine moartea... Cu siguranță că nu văd ca noi, dar știu mai multe și înțeleg mai multe decât noi în legătură cu unele lucruri. Lyubov a înțeles aproape tot ce i-am spus. Multe din vorbele lui eu nu le-am putut pricepe. Nu graiul mă împiedica să le înțeleg; îi cunosc limba și el a învățat-o pe a noastră; am făcut o scriere a celor două graiuri laolaltă. Cu toate acestea, existau lucruri despre care zicea că nu le voi putea pricepe niciodată. Spunea că yeomenii vin din afara pădurii. Asta-i destul de clar. Mai spunea că ei vor pădurea; copacii pentru lemn, iar solul ca să planteze iarbă pe el.

Deși tot domoală, vocea lui Selver căpătase rezonanță; oameni strânși în jurul copacilor argintii ascultau atenți.

— Și asta e limpede pentru cei dintre noi care i-au văzut tăind Lumea. Spunea că yeomenii suni oameni ca și noi, că într-adevăr suntem înrudiți, poate tot așa cum este Cerbul Roșu cu Căpriorul Cenușiu. Mai spunea că ei vin din alt loc, care nu este pădurea; acolo toți copacii sunt retezați; iar locul are un soare, nu soarele nostru, care este o stea. După câte vedeți și voi, toate astea nu mi-au fost prea clare. Repet vorbele lui, dar nu știu ce înseamnă. Nu este ceva foarte important. Este limpede că

doresc pădurea noastră pentru ei. Sunt de două ori mai înalți decât noi, au arme ce trag mult mai departe decât ale noastre, au aruncătoare de flăcări și nave zburătoare. Acum, și-au adus mai multe femei și vor avea copii. Deocamdată, sunt vreo două sau trei mii, majoritatea în Sornol. Dar dacă așteptăm una sau două generații, se vor înmulți; numărul lor se va dubla și redubla. Ucid bărbați și femei; nu-i cruță pe cei care cer îndurare. Nu pot cânta în luptă. Și-au lăsat rădăcinile în urma lor, poate în cealaltă pădure, din care vin ei, pădurea aceea fără copaci. Așa încât, iau otrăvuri ca să elibereze visurile din ei, dar acestea îi îmbată sau îmbolnăvesc. Nimeni nu poate afirma cu siguranță dacă sunt, sau nu, oameni, dacă sunt sănătoși sau nebuni, însă asta nu contează. Trebuie făcuți să părăsească pădurea, pentru că sunt periculoși. Dacă nu vor pleca, atunci trebuie pârjoliți din Ținuturi, așa cum cuiburile de furnici-înțepătoare se ard în dumbrăvile orașelor. Dacă mai așteptăm, s-ar putea că noi să fim cei afumați și arși. Ne pot strivi așa cum noi strivim furnicile. Odată, atunci când mi-au ars orașul Eshreth, am văzut o femeie care zăcea pe o cărare înaintea unui yeoman, ca să-i ceară să o cruțe, dar el a călcat-o pe spate și i-a rupt spinarea, apoi a izbit-o, zvârlind-o cât colo, ca pe un șarpe mort. Am văzut lucrul acesta. Dacă yeomenii sunt oameni, atunci sunt oameni răi, sau neînvățați să viseze și să acționeze ca oameni. Continuă să ucidă, să chinuiască și să distrugă, împinși de zeii lor interiori, pe care nu vor să-i elibereze, ci încearcă să-i smulgă și să-i nege. Dacă sunt oameni, atunci sunt oameni răi, deoarece și-au negat proprii lor zei și le este teamă să-și vadă chipurile în întuneric. Ascultă-mă, conducătoare a Cadastului..

Selver se ridică brusc, dominând femeile așezate.

— Cred că a sosit vremea să mă întorc în ținutul meu, în Sornol, la aceia care sunt alungați sau înrobiți. Spune-le tuturor care visează un oraș arzând, să vină după mine la Broter.

Se înclină spre Ebor Dendep și părăsi dumbrava de mesteceni cu brațul bandajat și umblând cu greu; totuși, în mersul său exista o iuțeală ce-l făcea să pară mult mai întreg decât alți oameni. Tinerii îl urmară în tăcere.

— Cine este? întrebă alergătoarea din Trethat, urmărindu-l cu privirea.

— Cel căruia îi era adresat mesajul tău, Selver din Eshreth, un zeu printre noi. Ai mai văzut vreodată un zeu, fata mea?

— Când aveam zece ani, Cântărețul-din-liră a venit în orașul nostru.

– Bătrânul Ertel, da. Era din Arborele meu și din Văile Nordice, tot ca mine. Ei bine, acum ai văzut un al doilea zeu, și încă unul mai mare. Povestește-le alor tăi din Trethat despre el.

— El ce zeu este, mamă?

— Unul nou, răspunse Ebor Dendep cu vocea ei bătrână și uscată. Fiul Focului-pădurii, Fratele celor uciși. El este cel care nu s-a renăscut. Acum, plecați cu toții și mergeți la Culcuș. Vedeți cine va merge cu Selver și aveți grijă să-și ia hrană cu ei. Lăsați-mă singură. Sunt tot atât de plină de presimțiri ca și un bătrân prost. Trebuie să visez...

*

* *

În noaptea aceea, Coro Mena merse împreună cu Selver până în locul unde se întâlniseră prima dată, sub sălciile arămii de lângă pârâu. Mulți îl urmau pe Selver spre sud, vreo șaizeci de oameni, pentru mulți cel mai mare grup în mișcare văzut vreodată. Pe drumul lor către Sornol aveau să creeze agitație, câștigând astfel și mai mulți adepți. Pentru acea singură noapte, Selver își ceruse dreptul Visătorului la singurătate. Pleca singur. Tovarășii săi aveau să-l prindă din urmă dimineața; după aceea, în mijlocul mulțimii și al evenimentelor, avea să-i mai rămână prea puțină vreme pentru derularea lentă și profundă a marilor vise.

— Aici ne-am întâlnit, spuse bătrânul oprindu-se printre ramurile încovoiate și perdelele de frunze, și aici ne despărțim. Fără îndoială, cei care vor mai trece pe aici, vor denumi acest loc: Crângul lui Selver.

Selver nu rosti nimic un timp, rămânând nemișcat ca un copac, în timp ce frunzele fremătătoare de deasupra lui își întunecau argintul, pe când norii acopereau stelele.

— Ești mai sigur decât mine în ceea ce mă privește, vorbi el în cele din urmă, un glas în întuneric.

— Da, sunt sigur, Selver... Visele m-au învățat bine și apoi sunt bătrân. Acum, nu mai visez decât puțin, pentru mine. De ce aș face-o? Puține lucruri mai mă surprind. Am avut de la viață tot ce mi-am dorit, ba chiar mai mult. Zile cât frunzele pădurii. Sunt un copac bătrân și găunos, numai rădăcinile mai trăiesc. Așa că visez doar ce visează alți oameni. Nu am viziuni și nici dorințe. Văd ceea ce este. Văd fructul rodind pe

ram. De patru ani pârguiește fructul acela, al copacului adânc sădit. Vreme de patru ani, toți am fost temători, chiar și noi, cei care locuim departe de orașele yeomenilor și i-am întrezărit numai din ascunzători, sau le-am zărit navele zburând pe deasupra, sau am privit locurile moarte acolo unde au doborât Lumea, sau doar am auzit povestindu-se despre toate acestea. Ne este tuturor frică. Copiii se trezesc din somn plângând; femeile nu mai vor să meargă prea departe pe drumurile de târg; bărbații din Culcușuri nu pot cânta. Fructul spaimei se coace. Și te văd pe tine culegându-l. Tu ești culegătorul. Tu ai văzut și ai cunoscut toate lucrurile de care nouă ne este teamă să le aflăm: exilul, rușinea, durerea, prăbușirea pereților și acoperișul Lumii, mama moartă în mizerie, copiii neînvățați, neîngrijiți... Aceasta este o vreme nouă pentru lume: o vreme rea. Iar tu ai suferit din plin. Tu ai ajuns cel mai departe. Acolo, la capătul potecii întunecate, acolo crește Copacul; acolo se pârguiește fructul; acum tu întinzi mâna, Selver, îl culegi. Și când un om ține în mâna lui fructul acelui copac, ale cărui rădăcini sunt mai adânci decât pădurea, atunci Lumea se schimbă cu totul. Oamenii vor ști. Te vor recunoaște, așa cum am făcut-o și noi. Unui bătrân sau unui Mare Visător nu-i trebuie mult ca să recunoască un zeu! Oriunde mergi, focul arde; numai orbii nu-l pot zări. Însă, ascultă, Selver, asta este ceea ce văd eu și poate alții nu văd, de asta te-am îndrăgit: te-am visat înainte de a ne întâlni aici. Mergeai pe o cărare și înapoia ta creșteau arbori tineri, stejari și mesteceni, sălcii și ilice, brazi și pini, ulmi, anini, frasini cu flori albe, întregul acoperiș și toți pereții Lumii reînnoite pentru totdeauna. Acum, adio iubite zeu și fiu, drum bun.

Pe măsură ce Selver merse, noaptea spori, până când chiar și ochii săi care vedeau în întuneric nu zăriră decât forme negre. Se îndepărtase numai câțiva kilometri de Cadast și ori se oprea, ori aprindea o lumină. Se opri și bâjbâi până ce găsi un loc între rădăcinile unui nuc uriaș. Se așeză acolo, rezemat cu spatele de trunchiul gros și răsucit, care părea că mai păstrează în el ceva din căldura soarelui. Ploaia mărunță, ce cădea invizibilă în întuneric, răpăia pe frunzele de deasupra, pe brațele, gâtul și capul lui Selver, protejate de părul său cu fir gros și mătăsos, pe pământ, pe ferigi și pe vlăstarele din jur, pe toate frunzele pădurii, aproape și departe. Selver rămase nemișcat, ca și uliul cel mare și cenușiu

de pe ramura de deasupra lui, fără să doarmă, cu ochii larg deschişi în întunericul ploios.

CAPITOLUL III

Pe căpitanul Raj Lyubov îl durea capul. Durerea începuse ușor în mușchii umărului drept și crescuse treptat până la un zvâcnet distrugător deasupra urechii drepte. Centrii vorbirii sunt în contextul cerebral stâng, își spuse el, dar n-ar fi putut-o rosti; nu putea vorbi, citi, dormi sau gândi. Cortex, vortex. Migrenă, cangrenă au! au! au! Desigur, fusese vindecat de migrene, mai de mult, în liceu, apoi din nou, în timpul ședințelor obligatorii de Psihoterapie profilactică ale Armatei, dar când plecase de pe Pământ luase cu el și câteva pastile de ergotamină, pentru orice eventualitate. Înghițise două, apoi un analgezic ultrasuper hiper, un tranchilizant și o pilulă digestivă, ca să anuleze cafeina care anihila ergotamină, însă durerea continua să-l sfredelească pe dinăuntru, deasupra urechii drepte, în ritmul unui tam-tam. Durere, sfredel, prâsnel, cercel, oh, Dumnezeule. Domnul ne-a adus pre noi. Ne-a dus pre noi în ispită. Ce ar face Athsheenii împotriva unei migrene? Ei n-ar fi avut așa ceva, ar fi îndepărtat tensiunile cu o săptămână înainte, prin vis. Încearcă, încearcă să visezi. Începe așa cum te-a învățat Selver. Deși n-avea habar de electricitate și nu putea înțelege realmente principiul electroencefalogramei, de îndată ce auzise de undele alfa și de momentul când apar ele, Selver spusese: „Ah, da, te referi la astea”. Iar pe ecranul ce afișa cele ce se întâmplau în căpșorul lui verde apăruseră inconfundabilele unduiri alfa; îl învățase pe Lyubov într-o lecție de o jumătate de oră cum să oprească și să pornească ritmurile alfa. Într-adevăr, nu era nimic complicat. Dar nu acum, lumea este prea mult cu noi, au! au! au! deasupra urechii stângi aud mereu apropiindu-se caleașca înaripată a Timpului, deoarece Athsheenii au incendiat alaltăieri

tabăra Smith și au ucis două sute de oameni. Mai exact, două sute șapte. Toți oamenii, cu excepția căpitanului. Nu era de mirare că pilulele nu puteau ajunge în focarul migrenei sale, căci acesta era situat pe o insulă la trei sute de kilometri depărtare, cu două zile în urmă. Departe, peste dealuri. Totul era cenușă și scrum. Iar prin cenușă, toate cunoștințele sale despre hilfii[1] de pe Planeta 41. Praf, gunoi, o grămadă de date false și ipoteze goale. Aproape cinci ani – E aici și-i crezuse pe Athsheeni incapabili de a ucide oameni, asemănători lui, sau lor. Scrisese lucrări voluminoase, explicând cum, și de ce nu puteau omorî oameni. Totul era greșit. Complet greșit.

Ce nu înțelesese oare?

Se făcuse timpul să meargă la ședința de la statul major. Se ridică prudent, mișcându-se cu tot trupul odată, ca să nu-i cadă partea dreaptă a capului; se apropie de masă cu gesturile lente ale unui înotător subacvatic, își turnă un pahar de vodcă „General Issue” și-l dădu peste cap. Îi întoarse stomacul pe dos: îl extroverti și-l normaliză. Se simțea mai bine. Ieși din casă dar, incapabil să suporte zgâlțâiturile motocicletei, o luă pe jos de-a lungul străzii principale, prăfuite, din Centralville, spre cartierul general. Trecând pe lângă „Luau”, se gândi cu lăcomie la altă vodcă, însă căpitanul Davidson tocmai intra pe ușa localului și Lyubov merse mai departe.

Cei din *Shackleton* se aflau deja în sala de conferințe. De data aceasta, comandorul Young, pe care-l mai întâlnise, adusese de pe orbită niște indivizi noi. Nu purtau uniforma Flotei; după o clipă, ușor șocat, Lyubov îi recunoscu ca fiind umanoizi non-Terrani. Căută imediat să fie prezentat. Unul, domnul Or. era un Cetian Păros, de un cenușiu închis, masiv și dur; celălalt, domnul Lepennon, era înalt, alb și drăguț: un Hainish. Îl salutară cu interes pe Lyubov și Lepennon spuse:

— Tocmai v-am citit raportul asupra controlului conștient al somnului paradoxal la Athsheeni, doctore Lyubov.

Era o introducere plăcută și era, de asemenea, plăcut să fie numit cu titlul său de doctor, pentru care muncise. Conversația cu ei relevă că

[1] Hilf – de la High Intelligence Life Forms (Forme de Viață cu Inteligență Avansată)

petrecuseră câțiva ani pe Pământ și că puteau fi hilferi[2], sau ceva asemănător; prezentându-i, comandorul nu le menționase pregătirea sau funcția.

Sala se umplea. Gosse, ecologul coloniei, apăru și el; apoi, gradele superioare și căpitanul Susun, șeful Dezvoltării Planetare – operațiunile forestiere – al cărui grad, ca și cel al lui Lyubov, era doar formal, pentru împăciuirea militarilor. Căpitanul Davidson intră singur, cu ținuta dreaptă și mândră, iar chipul său prelung și aspru era calm și destul de rigid. La toate ușile erau postate gărzi. Cefele Armatei erau toate înțepenite, ca la mumii. Conferința era de fapt o anchetă. *Cui aparținea vina?* Vina e a mea, își zise disperat Lyubov; dar cu toată disperarea, privi peste masă, spre căpitanul Don Davidson, cu dispreț și scârbă.

Comandorul Young începu, pe un ton scăzut:

— După cum știți, domnilor, nava mea s-a oprit aici; pe Planeta 41, doar ca să debarce un lot nou de coloniști, atât și nimic mai mult, misiunea lui *Shackleton* este pe planeta 88, Prestno, din grupul Hainish. Totuși, deoarece acest atac asupra taberei voastre s-a petrecut în decursul ședерii noastre aici, nu l-am putut ignora; mai ales în lumina anumitor amănunte despre care veți fi informați ceva mai târziu. Esențialul este că statutul Planetei 41, de Colonie a Pământului, este acum revizuit, iar masacrul de la tabăra voastră poate grăbi decizia Administrației în legătură cu el. Bineînțeles, hotărârile pe care le putem lua *noi* trebuie să fie cât mai rapide, pentru că nu pot rămâne mult timp aici. Mai întâi, dorim să ne asigurăm că toți cei de față cunosc evenimentele. Raportul căpitanului Davidson asupra evenimentelor din tabăra Smith a fost înregistrat și ascultat de toți cei de pe navă. Îl cunosc și toți cei prezenți aici? Perfect. Acum, dacă aveți să-i puneți întrebări căpitanului Davidson, dați-i drumul. Aș începe chiar eu. Căpitane Davidson, ați revenit după o zi la locul masacrului, într-un hoper mare, cu opt soldați; ați avut permisiunea unui ofițer superior din Central pentru acest zbor?

— Da, sir, se ridică Davidson.

— Ați fost autorizat să aterizați și să incendiați pădurea din jurul taberei?

---

[2] Hilfer – persoană care se ocupă cu militari străini

— Nu, sir.

— Totuși, ați incendiat-o?

— Da, sir. Am încercat, cu ajutorul fumului, să-i scot pe creechii care mi-au ucis oamenii.

— Mulțumesc. Domnul Lepennon?

Ținuta lui Davidson era fermă și hotărâtă; părea indiferent la faptul că ar fi putut avea necazuri. Bineînțeles, ofițerii aceia și străinii nu aveau nici o autoritate asupra lui; în legătură cu pierderea celor două sute de oameni și a represaliilor neautorizate el dădea socoteală numai colonelului său. Iar colonelul era chiar acolo și asculta.

— Erau bine hrăniți, bine adăpostiți, nu erau suprasolicitați, în măsura în care aceste lucruri sunt posibile într-o tabără de frontieră?

— Da.

— Disciplina era menținută foarte aspru?

— Nu.

— Atunci ce credeți că a determinat revolta?

— Nu înțeleg.

— Dacă nu exista nici o nemulțumire, de ce unii dintre ei i-au masacrat pe ceilalți și au distrus tabăra?

Urmă o tăcere îngrijorată.

— Aș dori să lămuresc ceva, interveni Lyubov. Hilfii băștinași, Athsheenii, care lucrau în tabără, s-au aliat cu cei din pădure împotriva oamenilor de pe Terra. În raportul său, căpitanul Davidson îi denumește pe Athsheeni: „creechi".

Lepennon păru stânjenit și neliniștit.

— Vă mulțumesc, doctore Lyubov. Înțelesesem complet greșit. De fapt, crezusem că termenul „creeche" desemnează o pătură terană, care execută operațiuni necalificate în taberele forestiere. Înțelegând cu toții că Athsheenii erau o intraspecie neagresivă, nu m-am gândit nici o clipă că ei ar putea fi grupul cu pricina. De fapt, nu mi-am dat seama că ei cooperau cu voi în tabere... Totuși îmi vine la fel de greu să înțeleg ce anume a provocat atacul și răzvrătirea.

— Nu știu, sir.

— Când a spus că oamenii de sub comanda lui erau mulțumiți, căpitanul s-a referit și la băștinași? mormăi Cetianul Or.

Hainishul prinse imediat ideea și-l întrebă pe Davidson cu glasul lui politicos și îngrijorat:

— Credeți că Athsheenii care trăiau în tabără erau mulțumiți?

— După câte știu eu, da.

— Nu exista nimic neobișnuit în poziția lor acolo, sau în munca pe care o desfășurau?

Lyubov simți încordarea, răsucirea șurubului, în colonelul Dongh și oamenii săi, precum și la comandorul navei. Davidson răspunse calm și degajat:

— Nimic.

Lyubov știa acum că pe *Shackleton* fuseseră trimise doar studiile lui științifice; protestele, chiar și concluziile anuale asupra „Adaptării Băștinașilor la Prezența Coloniștilor", solicitate de Administrație, rămăseseră prin fundul unui sertar, la statul major. Acești doi H-NT nu știau nimic despre exploatarea Athsheenilor. Bineînțeles, comandorul Young era în cunoștință de cauză; mai coborâse și cu alte ocazii și văzuse, probabil, țarcurile creechilor. În orice caz, un comandor de Flotă, pe rutele Coloniilor, nu avea multe de învățat despre relațiile Terrani-hilfi. Fie că aproba sau nu modul în care Administrația locală își vedea de treburi, nu putea surprinde multe lucruri. Câte, însă, puteau ști un Cetian și un Hainish despre coloniile Terrei, dacă n-ar fi dat peste una, și asta în mod întâmplător? Lepennon și Or nu intenționaseră câtuși de puțin să coboare pe planetă. Sau, poate că nu avuseseră de gând să coboare, dar insistaseră, auzind de evenimente. De ce-i adusese comandorul: din dorința lui, sau a lor? Indiferent cine ar fi fost, cei doi aveau un aer de autoritate, ceva din izul sec și intoxicant al puterii. Migrena lui Lyubov dispăruse, se simțea alert și excitat, iar obrajii îi ardeau.

— Căpitane Davidson, începu el. Am câteva întrebări referitoare la confruntarea ta, de alaltăieri, cu cei patru băștinași. Ești sigur că unul dintre ei era Sam, sau Selver Thule?

— Așa cred.

— Îți dai seama că el are o ură personală împotriva ta?

— Nu știu.

— Nu știi? De când soția lui a murit în baraca ta, imediat după ce ai avut raporturi sexuale cu ea, te consideră responsabil de moartea ei; nu

știai asta? Vreau să spun că resentimentele lui Selver față de căpitanul Davidson poate servi ca o explicare parțială sau motivare a acestui atac fără precedent. Athsheenii sunt incapabili de violență personală; în studiile mele despre ei, n-am afirmat niciodată așa ceva. Adolescenții care nu stăpânesc controlul viselor sau cântatul competitiv se luptă între ei, atât cu pumnii cât și prin trântă, și nu toate luptele sunt în joacă. Selver este însă adult și un Visător; primul său atac împotriva căpitanului Davidson, atac la care am fost martor, a fost, aproape sigur, o încercare de a ucide. Așa cum, întâmplător, a fost și riposta căpitanului. Atunci crezusem că asaltul fusese un incident psihotic izolat, rezultat din durere și tensiune, care nu avea să se mai repete. Am greșit... Căpitane, când cei patru Athsheeni au sărit asupra ta, așa cum ai descris în raport, te-au țintuit pe sol?

— Da.

— În ce poziție?

Chipul calm al lui Davidson se încordă și se înăspri, iar Lyubov simți o ușoară mustrare de conștiință. Voia să-l înghesuie pe Davidson în minciunile lui, să-l forțeze să recunoască adevărul, dar nu să-l umilească înaintea celorlalți. Acuzațiile de viol și crimă întâreau imaginea lui Davidson ca bărbat viril, însă acum imaginea aceea era pusă în pericol. Lyubov arătase o altă ipostază a lui: soldatul, luptătorul, bărbatul calm și dur, doborât de inamici cu statura unor copii de șase ani... Ce-l costa atunci pe Davidson să-și reamintească momentul când zăcuse, privindu-i, pentru prima dată, pe omuleții verzi, nu de sus, ci de jos?

— Eram pe spate.

— Capul era dat înapoi, sau răsucit într-o parte?

— Nu știu.

— Încerc să stabilesc un lucru, căpitane, un lucru care ar putea explica motivul pentru care Selver nu te-a ucis, cu toate că te ura și cu toate că, cu câteva ore mai devreme, participase la uciderea a două sute de oameni. M-am întrebat dacă nu cumva, întâmplător, ai fost în vreuna din pozițiile care, atunci când sunt adoptate de Athsheeni, îi opresc pe oponenții lor să mai continue agresiunea.

— Nu știu.

Lyubov privi în jurul mesei; toate chipurile purtau expresii de curiozitate și puțină tensiune.

— Aceste gesturi și poziții care opresc un act de agresiune ar putea avea o bază înnăscută, provenind dintr-un răspuns instinctiv de supraviețuire, însă ele sunt dezvoltate și amplificate pe plan social, și, desigur, însușite. Cel mai puternic și mai complet dintre ele este cel al poziției întins pe spate, cu ochii închiși, și gâtul astfel întors încât să fie complet expus. Cred că un Athsheean aparținând culturilor locale ar considera că este imposibil să rănească un inamic care adoptă această poziție. Pentru a-și elibera mânia, sau pornirea agresivă, va trebui să facă altceva... După ce te-au trântit, căpitane, nu cumva Selver a cântat?

— Ce să facă?

— Să cânte.

— Nu știu.

Blocaj. Nici o cale mai departe. Lyubov era gata să ridice din umeri și să renunțe, când Cetianul întrebă:

— De ce, domnule Lyubov? Caracteristica dominantă a temperamentului

Cetian, altfel destul de aspru, era curiozitatea, o curiozitate inoportună și infinită: Cetienii mureau fără regrete, curioși să vadă ce urmează după moarte.

— Vedeți, făcu Lyubov. Athsheenii folosesc un fel de cântat ritual, care înlocuiește confruntarea fizică. Și acesta este un fenomen social cu caracter general, care ar putea avea o bază fiziologică deși este greu să stabilești ceva „înnăscut" în ființele omenești. Primatele superioare de aici au adoptat, în unanimitate, duelul vocal dintre doi masculi, cu multe urlete și fluierături; în cele din urmă, masculul dominant ar putea să-i dea celuilalt o palmă dar, de obicei, petrec o oră, sau cam așa, încercând să răcnească cât mai tare. Chiar și Athsheenii au remarcat asemănarea cu competițiile lor cântătoare, care se desfășoară tot numai între masculi; însă, după cum au constatat ei, în cazul lor nu-i vorba doar de o eliberare a tensiunii, ci de o formă de artă. Cântărețul cel mai bun câștigă. M-am întrebat dacă Selver a cântat deasupra căpitanului Davidson și, în acest caz, dacă a făcut-o pentru că nu putea ucide, sau pentru că a preferat o victorie fără vărsare de sânge. Întrebările acestea au devenit, foarte importante.

— Doctore Lyubov, spuse Lepennon, cât de eficace sunt aceste mijloace de deviere a agresiunii? Sunt universale?

— Printre adulți, da. Așa afirmă toate sursele mele și, până alaltăieri, au fost verificate și de observațiile personale. Efectiv, violul, agresiunea violentă, crima nu există la ei. Au loc, bineînțeles, și accidente. Mai sunt și psihopați. Nu prea mulți.

— Ce fac ei cu psihopații periculoși?

— Îi izolează. Complet. Pe insulele mici.

— Athsheenii sunt carnivori? Vânează animale?

— Da, carnea este un aliment de bază.

— Minunat, făcu Lepennon și pielea lui albă păli și mai tare de încântare. O societate umană cu o barieră anti-război efectivă! Și care este prețul, doctore Lyubov?

— Nu sunt sigur, domnule Lepennon. Poate schimbarea. Ei alcătuiesc o societate statică, stabilă și uniformă. Nu au istorie. Perfect integrați și total lipsiți de progres. Ați putea spune că, aidoma pădurilor în care trăiesc, Athsheenii, au atins o stare de vârf. N-aș vrea însă să se înțeleagă că sunt incapabili de adaptare.

— Domnilor, toate astea sunt foarte interesante, dar într-un cadru de referință oarecum mai specializat, și cumva în afara incidentului pe care încercăm să-l clarificăm aici...

— Nu, scuzați-mă, colonele Dongh, s-ar putea să dăm peste ceva interesant. Da, doctore Lyubov?

— Ei bine, mă întreb dacă nu cumva acum își dovedesc adaptabilitatea. Adaptându-și comportarea după a noastră. După colonia pământeană, vreme de patru ani, s-au comportat cu noi așa cum o fac între ei. În ciuda diferențelor fizice, ne recunosc ca membri ai speciei lor, ca oameni. Cu toate acestea, noi nu le-am răspuns așa cum ar fi trebuit s-o facă membrii speciei lor. Am ignorat răspunsurile, drepturile și obligațiile nonviolenței. Am ucis, violat, împrăștiat și înrobit băștinașii, le-am distrus așezările și le-am tăiat pădurile. N-ar fi surprinzător ca ei să decidă că nu suntem oamenii...

— Și astfel vă pot ucide ca pe animale, da, da, făcu Cetianul, apreciind logica.

Chipul lui Lepennon era însă acum încremenit, ca o piatră albă.

— Înrobiți? întrebă el.

— Căpitanul Lyubov își exprimă propriile opinii și teorii, interveni colonelul Dongh, teorii despre care trebuie să afirm că le

consider eronate, iar noi doi am mai discutat despre aceste lucruri, deși contextul actual nu este cel mai nimerit. Noi nu folosim sclavi. Unii dintre băștinași îndeplinesc un rol util în societatea noastră. Corpurile de Muncă ale Voluntarilor Autohtoni reprezintă o parte a tuturor taberelor temporare de aici. Personalul nostru este limitat, avem nevoie de lucrători și folosim tot ceea ce putem, dar, cu siguranță, relațiile existente nu sunt de sclavie.

Lepennon se pregătea să vorbească, însă îl lăsă mai întâi pe Cetian, care întrebă doar atât:

— Câți sunt din fiecare rasă?

— În momentul de față, 2641 de pământeni. Împreună cu Lyubov am apreciat populația hilfă locală ca fiind în jur de 3 milioane.

— Ar trebui să luați în considerare aceste statistici, domnilor, înainte de a altera tradițiile localei exclamă Or cu un râs dezagreabil, însă perfect imitat.

— Suntem înarmați și pregătiți să rezistăm oricărui fel de agresiune din partea băștinașilor, precizează colonelul. Totuși, a existat un consens general, aprobat atât de primele Misiuni de Explorare, cât și de echipa noastră de specialiști cercetători, condusă de căpitanul Lyubov, care ne-a asigurat ca Noii Tahitieni sunt o rasă primitivă, pașnică și iubitoare de pace. Se pare că informația a fost eronată...

— Evident! îl întrerupse Or. Considerați specia umană ca fiind primitivă, pașnică și iubitoare de pace, colonele? Nu. Dar știați că hilfii acestei planete sunt umani? Umani ca dumneata, sau ca mine, sau ca Lepennon... deoarece toți provenim din aceeași rasă inițială, Hainish?

— Știu că aceasta reprezintă o teorie științifică...

— Colonele, este vorba de fapte istorice...

— Nu sunt obligat să le accept ca reale, se înfierbântă bătrânul colonel, și nu-mi place să mi se bage pe gât opiniile altora. Adevărul este că acești creechi sunt înalți de un metru, au o blana verde pe tot corpul, nu dorm și din punctul meu de vedere nu sunt ființe omenești!

— Căpitane Davidson, rosti Cetianul, considerați hilfii băștinași ca fiind umani, sau nu?

— Nu știu.

— Ați avut totuși raporturi sexuale cu o femeie... soția acestui Selver. Ați putea avea raporturi sexuale cu o femelă animal?

— Dar dumneavoastră?

Privi la colonelul roșu la față, spre căpitanii livizi și specialiștii încremeniți. Pe față i se citea disprețul.

— Nu ați analizat lucrurile, hotărî el.

După standardele lumii sale, aceasta era o insultă brutală.

În cele din urmă, comandorul lui *Shackleton* găsi cuvintele care să-i salveze din tăcerea stânjenitoare.

— Ei bine, domnilor, tragedia de la tabăra Smith este evident legată de relațiile colonie-băștinași și nu reprezintă câtuși de puțin un episod minor sau izolat. Asta trebuie să stabilim noi. Iar acesta fiind ultimul caz, putem să ne aducem contribuția la ușurarea problemelor voastre. Scopul principal ai călătoriei noastre n-a fost să aducem aici două sute de fete, deși știu că le așteptați cu nerăbdare, ci să ajungem la Prestno, care trece prin niște greutăți pentru a da guvernului de acolo un ansiblu. Adică un transmițător MCI.

— Ce? exclamă un inginer, pe nume Sereng.

De jur împrejurul mesei, toate privirile deveniseră atente.

— Cel pe care-l avem la bord este un prototip și a costat cam cât venitul anual al unei planete. Bineînțeles, asta se întâmpla acum douăzeci și șapte de ani, după timpul planetar, atunci când am părăsit Pământul. Astăzi se construiesc ansible mult mai ieftine; sunt și pe navele Flotei și, cu timpul o navă robot sau cu oameni va sosi aici, aducând unul și coloniei voastre. De fapt, dacă îmi amintesc bine, o navă pilotată de oameni se află deja pe drum și va sosi aici peste 9, 4 ani-E.

— De unde știți? întrebă cineva.

— De la ansiblu, zâmbi comandorul, cel pe care-l avem cu noi. Domnule Or, poporul dumitale a inventat aparatul, poate că-l puteți explica celor de față, cărora termenul le este necunoscut.

Cetianul nu se clinti.

— Nu o să încerc să explic principiul de funcționare al ansiblului, începu el. Efectul său poate fi prezentat însă foarte simplu: transmisia instantanee a unui mesaj la orice distanță. Unul dintre elemente trebuie să se găsească pe un corp cu masă foarte mare pe când celălalt poate fi oriunde în cosmos. De la sosirea pe orbită, *Shackleton a* comunicat zilnic cu Terra, aflată acum la douăzeci și șapte de ani-lumină. Mesajul nu are nevoie de cincizeci și patru de ani pentru dus și întors, așa cum se

întâmplă în cazul aparaturii electromagnetice. Se propagă instantaneu. Între planete nu mai există prăpastia timpului.

— De îndată ce am ieșit din dilatarea-timpului NAFAL în spațio-temporalitatea planetară, aici, am sunat, ca să zicem așa, acasă, continuă vocea moale a comandorului. Și ni s-a spus ce s-a întâmplat în cei douăzeci și șapte de ani în care am călătorit: Prăpastia timpului rămâne de netraversat pentru corpurile fizice, dar nu și pentru informații. După câte vă puteți da seama, lucrul acesta este tot atât de important pentru noi, ca specie interstelară, ca și vorbirea la începutul evoluției. Efectul va fi același: posibilitatea apariției unei noi societăți.

— Domnul Or și cu mine am părăsit Pământul acum douăzeci și șapte de ani, ca Delegați ai guvernelor noastre, Tau II și Hain, vorbi Lepennon, cu un glas care continua să fie politicos, dar era lipsit de orice căldură. Când am plecat, oamenii discutau despre eventualitatea formării unei uniuni între planetele civilizate, acum, când comunicația era posibilă. Actualmente Liga Planetelor există. Mai precis, există de optsprezece ani. Domnul Or și cu mine am fost numiți Emisari ai Consiliului Ligii, așa încât avem anumite puteri și responsabilități inexistente în momentul părăsirii Pământului.

Cei trei de pe navă continuau să repete aceleași lucruri: existența unui mijloc de comunicare instantaneu, existența unui super guvern interstelar... Puteai să crezi, sau nu. Erau în cârdășie și mințeau. Ideea îi trecu prin minte lui Lyubov; o analiză și hotărî că era o bănuială normală, dar lipsită de orice dovezi, așa că o îndepărtă. Totuși, o parte din ofițerii obișnuiți să-și compartimenteze gândirea, specialiști în autoapărare, aveau s-o accepte, cu ușurința cu care se îndoise el. Ei credeau că oricine pretinde brusc o nouă autoritate era fie un mincinos, fie un conspirator. Nu erau mai constrânși decât Lyubov, care fusese învățat să-și țină mintea deschisă, fie că o dorea, fie că nu.

— Trebuie să acceptăm toate acestea numai pe baza cuvântului dumitale, domnule? întrebă colonelul Dongh cu demnitate și patos; deoarece și el, prea rutinat ca să înțeleagă noul, știa că nu trebuia să-i creadă pe Lepennon, Or și Young, dar se temea.

— Nu, răspunse Cetianul. Nu-i vorba de așa ceva. O colonie ca aceasta trebuia să creadă ceea ce-i comunicau navele aflate în trecere, sau mesajele radio depășite ca timp. Acum nu mai trebuie să credeți. Puteți

verifica. Vă vom da vouă ansiblul destinat lui Prestno. Putem face așa ceva, avem avizul Ligii. Aviz primit, bineînțeles, prin ansiblu. Colonia voastră se află într-o situație dificilă. Mai dificilă decât mă așteptam, judecând după rapoartele primite. Rapoartele respective sunt incomplete; v-au împiedicat fie cenzura, fie prostia. Acum însă veți avea ansiblul ca să comunicați cu Administrația Terrei; puteți solicita dispoziții, pentru a ști cum să procedați. Chiar vă recomand să faceți imediat lucrul acesta, date fiind schimbările profunde care s-au petrecut, după plecarea noastră, în organizarea guvernului de pe Pământ. De acum nu mai există scuza acționării pe baza unor ordine învechite; doar scuza ignoranței, sau autonomiei iresponsabile.

Cetianul era acru și, aidoma laptelui, rămânea acru. Domnul Or întrecea orice măsură și comandorul Young ar fi trebuit să-l oprească. Dar putea oare? Care era rangul unui „Emisar al Consiliului Ligii Planetelor”? Care este, de fapt, șeful, se întrebă Lyubov, simțind și el un fior de teamă. Durerea de cap îi revenise ca o constrângere, ca un cerc de fier peste tâmple.

Privi peste masă, către mâinile lui Lepennon, albe, cu degete prelungi, stânga așezată peste dreapta, liniștite, pe lemnul simplu, lustruit, al mesei. Pielea albă era un defect pentru gustul estetic al lui Lyubov, condiționat de standardele Pământului, dar nemișcarea și puterea acelor mâini îl încântau. Pentru Hainish, se gândi el, civilizația constituia ceva normal. O cunoscuseră de atâta vreme. Trăiau viața social-intelectuală cu grația unei pisici vânând în grădină, cu siguranța unui albatros urmărind valurile oceanului. Erau experți. Niciodată nu trebuia să pozeze, să joace teatru. Erau ceea ce erau. Parcă nimeni nu se potrivea mai bine decât ei pielii omenești. Doar, poate, omuleții verzi? Creechii deformați, pitici, supra-adaptați, stagnați, care erau tot atât de absoluți, de deschiși, de senini ca și ei...

*

* *

Un ofițer, Benton, îl întrebă pe Lepennon dacă el și cu Or se aflau pe planetă ca observatori ai (aici ezită) Ligii Planetare, sau dacă pretindeau vreo autoritate în... Lepennon îl întrerupse politicos:

— Ne aflăm aici ca observatori, fără putere de decizie, numai de informare și sugestie. Continuați să primiți dispoziții doar de la guvernul vostru de pe Pământ.

— Atunci, în esență, nu s-a schimbat nimic, observă ușurat colonelul Dongh.

— Ați uitat ansiblul, îl opri Or. Vă voi instrui în modul lui de funcționare, colonele, după această ședință și atunci vă veți putea consulta cu Administrația Coloniilor.

— Deoarece problema este destul de urgentă, și deoarece Pământul aparține acum Ligii Planetelor, și ar fi putut schimba oarecum Codul Colonial în ultimii ani, recomandarea domnului Or este binevenită. Ar trebui să le fim recunoscători domnilor Or și Lepennon pentru hotărârea lor de a oferi coloniei ansiblul destinat lui Prestno. Decizia le-a aparținut lor; eu pot numai s-o aplaud. Acum, mai rămâne de luat o hotărâre, iar pe aceasta trebuie s-o iau eu, orientându-mă după judecata voastră. Dacă vi se pare că există pericolul atacării coloniei de către băștinași, pot rămâne aici cu nava mea, o săptămână sau două, ca arsenal de apărare; de asemenea, pot evacua femeile. Nu sunt încă copii, așa este?

— Așa-i domnule, încuviință Gosse. 482 de femei.

— Bun, am spațiu pentru 380 de pasageri; putem înghesui încă o sută în plus; masa suplimentară va mai adăuga încă un an călătoriei de întoarcere, dar asta-i situația. Din păcate, nu putem face mai mult. Trebuie să ne îndreptăm spre Prestno; după cum știți, vecinul vostru cel mai apropiat, la 1,8 ani-lumină. O să ne oprim aici la întoarcerea spre Terra, însă asta înseamnă cel puțin încă trei ani-E. Vă puteți descurca?

— Da, răspunse colonelul și ceilalți îl încânară. Acum suntem preveniți și n-o să ne mai prindă nepregătiți.

— În mod analog, interveni Cetianul, băștinașii mai pot rezista trei ani?

— Da, făcu colonelul.

— Nu, rosti Lyubov.

Urmărise expresia lui Davidson și fusese cuprins de panică.

— Colonele? întrebă politicos Lepennon.

— Suntem aici de patru ani, iar băștinașii înfloresc. Există loc pentru toți și, după cum vedeți, planeta este subpopulată, iar

Administrația n-ar fi testat-o pentru colonizare, dacă n-ar fi fost așa cum este. Dacă cineva s-a gândit să ne atace, nu ne va mai prinde nepregătiți; am fost greșit informați asupra caracterului băștinașilor, dar suntem puternic înarmați și capabili să ne apărăm și singuri; nu plănuim însă nici un fel de represalii. Lucrul acesta este strict interzis în Codul Colonial – deși nu știu ce a mai adăugat guvernul cel nou – dar eu îl voi respecta pe cel pe care-l avem, ca și până acum, iar el interzice în mod hotărât represaliile în masă sau genocidul. Nu vom trimite nici un mesaj după ajutor; la urma urmei, o colonie aflată la douăzeci și șapte de ani-lumină de casă ar trebui să fie complet responsabilă, iar eu nu văd ce ar putea schimba MCI-ul ăla, dacă navele, oamenii și materialul trebuie să călătorească tot cu viteza luminii. Vom continua să expediem lemnul spre casă și să avem grijă de noi singuri. Femeile nu se găsesc în nici un fel de pericol.

— Domnule Lyubov? se răsuci Lepennon.

— Suntem de patru ani aici. Eu nu știu dacă populația nativă va mai supraviețui încă patru. În privința ecologiei, cred că Gosse mă va aproba dacă spun că am distrus în mod ireversibil sistemul de viață pe o insulă mare, că am făcut stricăciuni importante pe subcontinentul Sornol și, dacă continuăm în același ritm cu defrișările, în zece ani putem transforma principalele ținuturi locuibile în pustiuri. Vina nu aparține conducerii coloniei, sau Biroului Forestier; ei, au respectat un Plan de Dezvoltare elaborat pe Pământ, fără o cunoaștere exactă a planetei sau a locuitorilor ei.

— Domnul Gosse? întrebă glasul politicos.

— Ei bine, Raj, exagerezi puțin. Nu neg că Insulele Sterpe care au fost defrișate în ciuda recomandărilor mele, reprezintă o pierdere. Dacă într-o zonă se taie mai mult de un anumit procentaj din pădure, rădăcinile nu mai prind, domnilor, iar sistemul de rădăcini reprezintă principalul susținător al solului; fără el solul se fărâmițează și dispare rapid, datorită eroziunii, vântului și ploilor torențiale. Totuși, nu sunt de acord cu faptul că vina o poartă directivele noastre de bază, atât timp cât sunt respectate cu strictețe. Ele s-au bazat pe studierea amănunțită a planetei. Aici, în Central, am reușit urmând Planul; eroziunea este minimă și terenul defrișat este perfect arabil. La urma urmei, a defrișa o pădure nu înseamnă să transformi o pădure într-un pustiu – poate doar

din punctul de vedere al unei veverițe. Nu putem prezice cu exactitate cum se vor adapta biosistemele native ale pădurii la noul peisaj: pădure-preerie-ogoare, prevăzut în Planul de Dezvoltare, dar știm că există șanse bune pentru un procentaj mare de adaptare și supraviețuire.

— Așa a spus Biroul Exploatării Solului și despre Alaska, pe timpul Primei Foamete, interveni Lyubov.

Avea gâtul uscat, așa încât vocea i se auzi subțire și răgușită. Sperase ca Gosse să-i sprijine.

— Câți molizi Sitka ai văzut în viața ta, Gosse? Sau ulii de zăpadă? Sau lupi? Sau eschimoși? Procentajul de supraviețuire al speciilor native din Alaska, la cincisprezece ani după Planul de Dezvoltare a fost de 0, 3 la sută. Acum este zero... Ecologia unei păduri, este ceva foarte delicat. Dacă pădurea piere, fauna poate muri și ea. Cuvântul Athsheean pentru *lume* înseamnă și *pădure.* Vă raportez, comandore Young, că deși colonia s-ar putea să nu fie în pericol iminent, planeta este...

— Căpitane Lyubov, îl opri colonelul cel bătrân, asemenea rapoarte nu se fac de către ofițeri specialiști ai statului major, către ofițeri din alte ramuri ale serviciului, ci trebuie să se bazeze pe judecata ofițerilor superiori din Colonie, iar eu nu mai pot tolera asemenea fapte.

Prins de propria lui izbucnire, Lyubov își ceru scuze și încercă să pară calm. Dacă nu-și pierdea calmul, dacă vocea nu-i tremura, dacă avea nervul.

— Mi se pare, urmă colonelul, că ai emis niște opinii extrem de greșite în ceea ce privește caracterul pașnic și neagresiv al băștinașilor de aici, căpitane Lyubov, și, pentru că ne-am bazat pe această apreciere expertă, ne-am lăsat descoperiți la tabăra Smith. De aceea, cred că ar trebui să așteptăm până ce un alt specialist în hilfi va avea timp să-i studieze deoarece, în mod evident, teoriile tale au fost, în cea mai mare parte, greșite.

Lyubov tăcu, primind observațiile. Era bine ca oamenii de pe navă să vadă cu toții cum vina era aruncată de pe unul pe altul, ca o castană fierbinte: cu atât mai bine. Cu cât arătau mai multe disensiuni, cu atât era mai probabil că Emisarii vor dori să le verifice și să supravegheze totul. Și el era vinovat; greșise. La dracu cu respectul față de mine însumi, se gândi Lyubov, atâta vreme cât oamenii pădurii au o șansă! – și

sentimentul umilirii şi sacrificiului său îl inundă cu atâta putere încât simţi lacrimi în ochi.

Îşi dădu seama că Davidson îl privea.

Se îndreptă, rigid, cu sângele în obraji şi tâmplele zvâcnind. Blestematul de Davidson nu avea să râdă de el. Oare Lepennon şi Or nu-şi dădeau seama ce fel de om era Davidson şi câtă putere avea acolo, în comparaţie cu puterile lui Lyubov, „consultant", care erau pur şi simplu derizorii? Dacă coloniştii rămâneau nesupravegheaţi, numai cu o legătură radio, atunci masacrul de la tabăra Smith avea să devină, cu siguranţă, pretextul unor agresiuni sistematice împotriva băştinaşilor. Probabil, exterminarea bacteriologică. După trei ani şi jumătate, sau patru, *Shackleton* avea să revină pe Noul Tahiti, găsind o colonie umană înfloritoare şi nici un fel de Problemă Creeche. Absolut nimic. Ne pare rău de molimă, am luat toate precauţiile prevăzute în Cod, dar a fost pesemne vreo mutaţie, ei nu aveau imunitate, totuşi am reuşit să salvăm un grup, transportându-l în insulele New Falkland, în emisfera sudică, şi acolo trăiesc foarte bine, toţi şaizeci şi doi...

Conferinţa nu mai dură mult. La sfârşit, se ridică şi se întinse peste masă, spre Lepennon.

— Trebuie să-i spuneţi Ligii să facă ceva ca să salveze pădurile, şopti el, aproape neauzit, pădurile şi pe oamenii lor, trebuie, vă rog, trebuie...

Hainshul îl privi; ochii îi erau calmi, blânzi şi adânci. Nu spuse nimic.

CAPITOLUL IV

Era incredibil. Înnebuniseră cu toții. Blestemata de planetă îi aiurise pe toți, plimbându-i în țara viselor, împreună cu creechii. Tot nu-i venea să creadă cele văzute la „conferință” și la ședința ce urmase, nici dacă le-ar fi urmărit înregistrate pe peliculă. Comandorul unei nave a Flotei lingând cizmele unor umanoizi. Ingineri și tehnicieni piuind și guițând înaintea unui aparat aiurit, prezentat de Cetianul Păros cu o grămadă de ifose, de parcă MCI-ul nu fusese anticipat teoretic, cu ani în urmă, de știința pământeană! Umanoizii furaseră ideea, o adaptaseră și-i spuseseră „ansiblu”, ca nimeni să nu-și dea seama că, de fapt, era un MCI. Lucrul cel mai oribil fusese însă conferința, cu nebunul ăla de Lyubov aiurând și plângând, și cu colonelul Dongh lăsându-l să se dea în spectacol, lăsându-l să-l insulte pe Davidson, statul-major și întreaga colonie în timp ce ăia doi străini, maimuțica sură și uriașul alb, stăteau și rânjeau la oameni.

Fusese rău, destul de rău. Lucrurile nu se transformaseră în mai bine nici după plecarea lui *Shackleton.* Nu-i păsa că fusese trimis în tabăra din Noua Javă, sub comanda maiorului Muhamed. Colonelul trebuia să-l disciplineze; în realitate, bătrânul Ding Dong fusese probabil încântat de raidul lui Davidson pe insula Smith; raidul însemnase însă o încălcare a regulamentului și Davidson trebuia să fie pedepsit. Perfect, așa erau regulile jocului. Regulile nu prevedeau însă dispozițiile care curgeau de-a valma din aparatul căruia îi ziceau ansiblu – noul lor zeu metalic de la statul-major.

Ordine de la Biroul Administrației Coloniale din Karachi: *Reducerea contactelor Pământeni-Athsheeni doar la cele propuse de*

băştinaşi. Cu alte cuvinte, nu mai puteai intra în ţarcul creechilor pentru a cere voluntari la muncă. *Folosirea muncii voluntare nu este recomandată; folosirea muncii obligatorii este interzisă.* Şi alte chestii la fel... Atunci cum dracu să facă treabă? Pământul mai voia, lemnul sau nu? Continuau să trimită cargouri automate spre Noul Tahiti, nu? Câte patru pe an, fiecare revenind la mama Terra cu buşteni în valoare de treizeci de milioane de neodolari: Sigur că tipii de la Dezvoltare voiau banii ăia, nu? Erau oameni de afaceri. Orice tâmpit îşi putea da seama că mesajele nu proveneau de la ei...

Statutul colonial al Planetei 41 – de ce nu-i mai spuneau Noul Tahiti? – *este reconsiderat. Până la adoptarea unor decizii, coloniştii trebuie să manifeste o deosebită atenţie în toate relaţiile cu băştinaşii... Este absolut interzisă utilizarea oricărui tip de arme, cu excepţia celor mici, folosite în autoapărare* – ca pe Pământ, numai că acolo oamenii nu aveau dreptul la absolut nici un fel de armă. Atunci, ce dracu' mai avea rost să vii, douăzeci şi şapte de ani-lumină, pe o planetă de frontieră, şi dup-aia să ţi se spună: Nu arme, nu napalm, nu bombe, nu, nu, staţi jos, băieţaşi, şi lăsaţi-i pe creechi să vă scuipe-n ochi şi să cânte, şi dup-aia să vă bage un cuţit în măruntaie şi să vă ardă tabăra, dar nu faceţi nici un rău micuţilor verzişori, nu, domnule!

Se *recomandă stăruitor o politică de evitare; sunt complet interzise agresiunile sau represaliile.*

De fapt, ăsta era miezul tuturor mesajelor şi orice cretin putea spune că nu era stilul Administraţiei Coloniale. Nu se puteau schimba într-atât în treizeci de ani. Erau oameni practici, realişti, care ştiau ce înseamnă viaţa pe planetele de frontieră. Pentru orice om care nu se ţicnise era limpede că mesajele „ansiblului" erau nişte falsuri. Poate că fuseseră implantate direct în maşină, un set întreg de răspunsuri la întrebările cele mai probabile, selectate de un computer. Inginerii afirmaseră că şi-ar fi dat seama; poate că aşa era. În acest caz, obiectul comunica într-adevăr instantaneu cu altă planetă. Planeta aceea nu era însă Pământul! Nici vorbă de aşa ceva! La celălalt capăt al firului nu erau oameni, ci străini, umanoizi. Cetiani, probabil, deoarece maşina era construită de ei, şi pentru că, erau nişte diavoli inteligenţi. Ei reprezentau tipul care s-ar fi zbătut pentru supremaţia interstelară. Bineînţeles, Hainshii erau în cârdăşie cu ei; toate chestiile alea, de ţi se rupea inima,

din directive, erau în stilul lor. Nu-ți puteai da seama care le era scopul; probabil că urmăreau slăbirea guvernului terran, implicându-l în afacerea asta cu „liga planetelor", până ce străinii ajungeau atât de puternici încât puteau prelua conducerea cu forța. Planul lor în legătură cu Noul Tahiti era însă ușor de întrevăzut. Aveau să-i lase pe creechi să-i extermine pe oameni. Legau mâinile oamenilor cu o grămadă de directive false emise de „ansiblu" și lăsau să înceapă masacrul. Umanoizii se ajută între ei; șobolanii îi ajută pe șobolani. Iar colonelul Dongh înghițise pilula. Intenționa să respecte ordinele. Chiar îi spusese lui Davidson: „O să respect dispozițiile statului major de pe Terra și, pe Dumnezeul meu, Don, o să le respecți și tu, iar în Noua Javă o să-l asculți pe maiorul Muhamed". Bătrânul Ding Dong era stupid, dar îl plăcea pe Davidson, și acesta îl îndrăgea la rândul său. Nu i-ar fi putut asculta ordinele, dacă ele însemnau trădarea rasei umane înaintea unei conspirații străine, dar tot îi părea rău de bătrânul ostaș. Poate că era fraier, însă era loial și curajos. Nu un trădător înnăscut, ca miorlăitul ăla de Lyubov. Dacă exista cineva pe care să dorească să-l vadă răpus de creechi, atunci acela nu putea fi decât marele Raj Lyubov, iubitorul de străini.

De fapt, unii oameni, în special asiaticii și tipurile hindu, sunt trădători înnăscuți. Nu toți, doar unii. Alții s-au născut salvatori. Pur și simplu așa au fost făcute lucrurile, să fii, de pildă, urmașul unor eurafri, său să ai un fizic impunător; nu era ceva pentru care să-și atribuie vreun merit. Dacă-i putea salva pe bărbații și femeile din Noul Tahiti, avea s-o facă; dacă nu, oricum, avea să încerce.

Femeile reprezentau, într-adevăr, o chestiune care te râcâie. Le scoseseră din Noua Javă pe cele zece Colo existente, iar din Centralville nu se mai trimitea nimic în schimb. „Încă nu sunt condiții sigure", explicau cei de la cartierul general. Cam nasol pentru trei tabere izolate... Ce se așteptau să facă oamenii din tabără, dacă n-aveau voie să se atingă de femelele creeche, iar toate femeile adevărate erau pentru blestemații cei norocoși din Central? Vor urma niște scandaluri teribile... Nu putea totuși să dureze prea mult; întreaga situație era prea aiurită ca să rămână așa... Dacă nu începeau să revină la normal, acum, când *Shackleton* era plecat, atunci căpitanul D. Davidson avea să înceapă să muncească nițel în plus, ca să îndrepte lucrurile.

*

* *

În dimineața zilei când plecase din Central, fuseseră eliberați toți creechii. Se rostise un discurs măreț și nobil într-un amestec de graiuri stâlcite, deschiseseră porțile țarcurilor și-i lăsaseră afară pe toți: hamali, săpători, bucătari, măturători, femei de serviciu, absolut pe toți. Nu rămăsese niciunul. Unii dintre ei stătuseră cu stăpânii lor de la înființarea coloniei, cu patru ani-E în urmă. Nu aveau însă pic de loialitate. Un câine, o maimuță s-ar mai fi învârtit prin preajmă. Dar creaturile alea nu erau nici măcar *atât* de dezvoltate, erau aidoma șerpilor sau șobolanilor, cu doar suficient creier cât să se întoarcă și să te muște după ce le-ai dat drumul din cușcă. Ding Dong o luase razna, dându-le drumul. Soluția cea mai bună ar fi fost să-i trimită pe toți pe Insulele Sterpe și să-i lase acolo să crape de foame. Dongh însă, continua să fie îngrozit de perechea de umanoizi și de cutia lor vorbitoare. Acum, dacă creechii sălbatici din Central aveau de gând să imite atrocitatea de la tabăra Smith, aveau la îndemână nenumărați recruți dotați, care cunoșteau organizarea orașului, rutinele, poziția arsenalului, posturile de gardă și toate celelalte. Și dacă Centralville era incendiat, statul major putea, desigur, să fie încântat... De fapt, asta și meritau... Lăsaseră, trădătorii să-i vrăjească, îi ascultaseră pe umanoizi și ignoraseră sfaturile celor care știau cu adevărat ce înseamnă creechii.

Niciunul din tipii de la statul major nu se întorsese în tabără ca să găsească tăciuni, ruine și corpuri arse, așa cum i se întâmplase lui. Iar trupul lui Ok, găsit acolo unde măcelăriseră echipa de tăietori, avusese câte o săgeată înfiptă în fiecare ochi, arătând ca o insectă oribilă, care cercetează aerul cu antenele. Cristoase, nu putea să-l uite...

Totuși, indiferent de ce spuneau falsele „directive”, cei din Central nu insistau asupra ordinului cu „arme mici”, pentru autoapărare. Aveau aruncătoare de flăcări și mitraliere; cele 16 hopere mici erau dotate cu mitraliere și rezervoare de napalm; cele cinci hopere mari aveau armament complet. Nu le trebuia însă armament greu. Era suficient să mergi cu un hoper deasupra unei zone defrișate și să prinzi acolo o gașcă de creechi, cu nenorocitele lor de arcuri și săgeți, să torni napalm peste ei, iar apoi să-i privești alergând de colo până colo în flăcări. Avea să fie grozav. I se înfiora puțin stomacul, închipuindu-și totul, așa cum se întâmpla când își imagina o femeie, sau când își amintea

cum fusese atacat de creechul Sam și-i zdrobise mutra din patru lovituri consecutive. Cauza era memoria eidetică, plus o imaginație mai bogată decât la majoritatea oamenilor; nu era meritul lui, pur și simplu așa se născuse.

Un bărbat este, realmente și pe de-a întregul, bărbat numai în clipa când posedă o femeie sau ucide un alt bărbat. Nu era ideea lui, o citise în niște cărți vechi, dar era plină de adevăr. De asta îi plăcea să-și imagineze asemenea scene. Chiar dacă creechii nu erau totuna cu oamenii...

*

* *

Noua Javă era cel mai sudic dintre ținuturile mari, cu puțin la nord de ecuator. Și de aceea avea o climă mai fierbinte decât Central sau Smith, care erau temperate. Mai fierbinte și mai umedă. În Noul Tahiti ploua tot timpul în sezoanele ploioase, dar în regiunile nordice cădea un fel de bură fină și liniștită, care nu te făcea să te simți realmente ud sau înfrigurat. Aici însă ploaia curgea în rafale și avea aspectul unei furtuni musonice în cursul căreia nu puteai nici măcar să ieși din casă, ce să mai fie vorba de muncă... Ploaia putea fi oprită numai de un acoperiș solid sau, în lipsa acestuia, de către pădure. Blestemata de pădure era într-atât de deasă încât nu simțeai mare lucru dacă te aflai în interiorul ei. Bineînțeles, din picuratul frunzelor te udai din cap până în picioare, dar dacă în timpul furtunii intrai adânc în pădure, de abia îți dădeai seama că bătea vântul; când ieșeai afară, bum! vântul te zbura de pe picioare, te umplea de lichidul roșu și noroios, în care transformase ploaia solul, și nu știai cum să te întorci mai repede în pădure; iar acolo, înăuntru, era întuneric, zăpușeală și te puteai rătăci cu ușurință.

În plus, comandantul, maiorul Muhamed, era un blestemat. În N.J. totul se făcea după litera cărții: defrișatul în fâșii de un kilometru, culturile plantate pe fâșiile curățate, plecările în Central se acordau prin rotație, fără preferințe, halucinogenele erau raționalizate, iar folosirea lor în timpul lucrului se pedepsea, și altele, și altele. Singurul lucru bun la Muhamed era că nu transmitea toată ziua mesaje la Central. Noua Javă era tabăra lui și o conducea așa cum voia el. Nu-i plăceau ordinele de la statul major. Le respecta, nimic de zis, îi lăsase pe creechi să plece și încuiase toate armele, cu excepția pistolașelor, imediat după ce fusese

anunțat. Nu aștepta însă ordine sau sfaturi. Nici de la Central, nici de la altcineva. Era un tip autonom; știa că el are dreptate. Asta era marea lui greșeală.

Când făcuse parte din statul major al lui Dongh, Davidson avusese, în câteva rânduri, ocazia să vadă dosarele ofițerilor. Memoria lui neobișnuită reținuse multe amănunte și-și reamintea, de pildă, că Muhamed avea coeficientul de inteligență 107, pe când al său era 118. Era o diferență de 11 puncte; desigur, nu-i putea spune asta bătrânului Moo, iar acesta nu-și putea da seama, așa că n-avea cum să-l convingă să-i dea ascultare. Moo credea că *el* știe mai bine și cu asta basta.

De fapt, toți fuseseră cam scârboși la început. Niciunul din N. J. nu știa ceva despre atrocitățile de la tabăra Smith, atât doar că O.C.-ul taberei plecase cu o oră mai devreme spre Central, fiind astfel singurul supraviețuitor. Pusă sub o astfel de formă, informația bineînțeles suna groaznic. Așa că înțelegea de ce, la început, îl priviseră ca pe un Iona sau, mai rău, ca pe un Iuda. Dar atunci când urmau să-l cunoască, aveau să înțeleagă mai bine. Aveau să-și dea seama că, departe de a fi un dezertor sau un trădător, el luptase din greu ca să preîntâmpine trădarea în colonia Noul Tahiti. Și aveau să înțeleagă că singurul mod în care planeta putea deveni un loc sigur pentru pământeni era exterminarea creechilor.

Nu era prea greu să răspândească mesajul acesta printre tăietori. Nu le plăcuseră niciodată șobolanii cei verzi, deoarece erau nevoiți să-i îmboldească toată ziua la muncă și să-i păzească noaptea; acum însă începeau să înțeleagă că creechii nu erau numai respingători, ci și periculoși. Când Davidson le povestise ce găsise în locul taberei, când le explicase cum cei doi umanoizi de pe nava Flotei îi zăpăciseră pe cei din statul major; când le arătase că masacrul pământenilor din Noul Tahiti nu era decât o părticică a conspirației extraterestre îndreptate împotriva pământului; când le amintise cifrele seci și clare, *două mii cinci sute* de oameni față de *trei milioane* de creechi... atunci ei începură într-adevăr să i se alăture.

Până și Ofițerul Controlului ecologic local era de partea lui. Nu ca bietul Kees, furios, săracul, că oamenii împușcau Cerbi Roșii, împușcat apoi el însuși de creechii vicleni! Tipul ăsta, Atranda, îi ura pur și simplu pe creechi. Ba era chiar sonat, dereglat bine; îi era teamă că tabăra avea să

fie atacată de creechi și se comporta ca o femeie care se teme să nu fie violată. Oricum, era folositor să-l aibă pe specialistul local de partea lui...

Nu avea rost să încerce să-l convingă pe O.C.; Davidson se pricepea la oameni și pricepuse aproape imediat că ar fi fost inutil. Muhamed avea o gândire rigidă. De asemenea, avea o prejudecată împotriva lui Davidson, pe care nu și-o putea înlătura; era ceva legat de afacerea de la tabăra Smith. Din câte scăpase față de Davidson, se înțelegea că nu-l considera un ofițer demn de încredere.

Avea, în schimb, o completă încredere în sine, blestematul... Rigiditatea lui în conducerea taberei N.J. putea însă reprezenta un avantaj. Fiind o organizare strânsă, obișnuită să asculte ordinele, era mai ușor de preluat decât una mai liberă, plină de personaje independente, și mai ușor de ținut laolaltă ca o unitate pentru operațiunile militare defensive, sau ofensive, atunci când avea să se afle el la comandă... Trebuia să preia comanda... Moo era un șef de tabără forestieră, nu un ostaș.

Davidson se străduí să-și apropie mai mult pe câțiva dintre cei mai buni tăietori și ofițeri inferiori. Nu se grăbea. Când avu suficienți oameni de încredere – o echipă de zece bărbați – ridică niște obiecte din încăperea încuiată a bătrânului Moo, încăpere situată în subsolul plin cu jucării de război al Clădirii pentru Recreere, și într-o duminică ieșiră să se joace prin pădure.

Cu câteva săptămâni în urmă, Davidson reperase orașul creeche și-l cruțase; îl păstrase pentru oamenii lui. Ar fi putut să se descurce și singuri, dar era mai bine așa. Capeți senzația camaraderiei, a unei legături reale între bărbați. Intrau acolo în plină zi, și-i umpleau cu napalm pe toți creechii de afară, îi pârjoleau, apoi turnau motorină peste acoperișurile colibelor și-i pârleau și pe ceilalți... Cei care încercau să iasă erau împroșcați cu napalm; asta era partea artistică, să aștepți guzganii să iasă din bârlog crezând că au scăpat și apoi să-i prăjești de sus până jos, transformându-i în torțe. Blana lor verde pârâia extraordinar...

De fapt, nu era cu mult mai excitant decât vânătoarea de șobolani adevărați, singurele animale sălbatice rămase pe Pământul-mamă, dar avea totuși ceva în plus; creechii erau mult mai mari decât șobolanii și știai că pot riposta, deși nu o făcură de data asta. Ba chiar în loc să fugă, unii dintre ei se așezară pe jos și rămaseră acolo, culcați pe spate, cu ochii

închiși. Te scârbeau. Tipii ceilalți credeau și ei la fel și unul dintre ei chiar vomită, după ce-i dădură foc unuia întins pe jos.

Duri ca toți bărbații, nu cruțară nici măcar o femelă ca s-o violeze. Hotărâseră cu toții, mai înainte, că ar fi fost aproape o perversitate. Creaturile alea puteau fi alcătuite ca femeile oamenilor, dar nu erau oameni și era mai bine să se distreze ucigându-le și rămânând *nepătat.* Toți fuseseră de acord cu asta.

Fiecare își ținu gura la întoarcerea în tabără, fără să se laude nici măcar față de prieteni. Erau bărbați, numai unul și unul. La urechile lui Muhamed nu ajunse nici o vorbă despre expediție. După câte știa bătrânul Moo, toți oamenii lui erau băieți cuminți, care tăiau bușteni și se țineau departe de creechi, da, domnule, și putea fi convins de asta până când sosea ziua Z...

Deoarece creechii aveau să atace. Undeva. Aici, sau într-una din taberele de pe insula King sau Central. Davidson știa asta. Era singurul ofițer din întreaga colonie care știa. Nu-și atribuia vreun merit deosebit pentru asta, pur și simplu știa că are dreptate. Nimeni nu-l crezuse, cu excepția celor din Noua Javă pe care avusese timp să-i convingă. Mai devreme sau mai târziu ceilalți aveau să vadă că el avusese dreptate.

Avea dreptate.

CAPITOLUL V

Fusese un șoc să se întâlnească nas în nas cu Selver. Zburând înapoi spre Central revenind din satul de la poalele dealului, Lyubov încerca să decidă de ce fusese un șoc, să analizeze nervul care tresărise. La urma urmei, de obicei, nu te îngrozești de o întâlnire întâmplătoare cu un prieten bun...

Nu fusese ușor să capete invitația conducătoarei. Tuntar reprezentase principalul său loc de studiu toată vara; avea acolo câteva surse extraordinare de informații și se găsea în termeni buni cu Culcușul și conducătoarea, care îl lăsaseră să observe și să participe liber la viața comunității. Obținerea unei invitații din partea ei, prin intermediul unor foști sclavi care se găseau încă în preajmă, durase mult dar, în cele din urmă, ea încuviințase, aprobându-i, conform noilor directive, „o întâlnire propusă de băștinași". Propria lui conștiință, mai degrabă decât colonelul, insistase în această privință. Dongh voise ca el să meargă. Era îngrijorat de Amenințarea Creechilor. Îi spusese lui Lyubov să-i studieze, „să vadă cum reacționau acum, când erau lăsați absolut singuri"... Spera să găsească o asigurare. Lyubov nu-și dădea seama dacă raportul lui avea să-l liniștească sau nu pe colonel.

Pe distanță de cincisprezece kilometri dincolo de Central terenul fusese defrișat, iar cioturile putreziseră toate; rămăsese acum o întindere posomorâtă de lăstare, ca niște fire de păr sur în ploaie. Sub frunzele acelea începuseră să răsară arbuștii cei noi, oțetarii, plopii pitici și sălciile, care aveau, la rândul lor, să protejeze mlădițele. Lăsată în pace, în climatul acela ploios pădurea se putea regenera singură în treizeci de

ani și avea să recapete proporțiile anterioare peste încă o sută de ani. Lăsată în pace...

Brusc, pădurea reîncepu – în spațiu, nu în timp: sub elicopter, nuanțele infinite de verde ale frunzelor acopereau colinele domoale și dealurile din nordul Sornolului.

Aidoma celor mai mulți pământeni, pe Terra, Lyubov nu se plimbase niciodată printr-o pădure sălbatică și nu văzuse un desiș mai lung decât strada unui oraș. La început, pe Athshe se simțise oprimat și deprimat în pădure, stupefiat de aglomerarea nesfârșită și de incoerența trunchiurilor, ramurilor și frunzelor veșnic verzui, sau cafenii în amurg. Amestecul nenumăratelor vieți concurente, împingându-se și ridicându-se, sus, spre lumină, tăcerea alcătuită din multe zgomote mărunte și lipsite de înțeles, indiferența absolută a vegetației față de prezența minții omenești, toate acestea îl tulburaseră și, aidoma celorlalți, căutase luminișurile și plaja. Dar încetul cu încetul, începuse să-i placă. Gosse îl tachina, spunându-i domnul Gibson; de fapt, Lyubov aducea într-adevăr cu un gibon, având fața rotundă și măslinie, brațele lungi și părul deja sur; dar gibonii dispăruseră. Fie că-i plăcea, fie că nu, ca hilfer trebuia să meargă în pădure și să-i caute pe hilfi: iar acum, după patru ani, se simțea sub copaci ca la el acasă, chiar mai bine decât în oricare altă parte. Începuseră, de asemenea, să-i placă denumirile date de locurile Athsheeni, cuvinte sonore din două silabe: Sornol, Tuntar, Eshreth, Eshsen – care era acum Centralville – Endtor, Abtan și, mai presus de toate, Athshe care însemna și Pădurea, dar și Lumea. Așa cum pământul, terra, tellus denumesc atât solul, cât și planeta, două sensuri, totuși unul singur. Pentru Athsheeni însă solul, pământul nu era locul unde se întorc morții și pe care trăiește tot ce este „viu" substanța planetei lor nu era pământul, ci pădurea. Pământeanul era din lut și. praf roșu. Athsheeanul era din ramuri și rădăcini. Statuetele pe care le făceau nu erau sculptate în piatră, ci numai în lemn.

Coborî hoperul pe un tăpșan micuț, în nordul orașului, și intră, trecând pe lângă Culcușul Femeilor. Mirosul specific unei așezări Athsheene plutea pătrunzător prin aer, fum de lemn ars, pește mort, ierburi aromate și sudoare. Atmosfera unei case subterane dacă un pământean ar fi putut intra în ea, era grea, predominând în CO_2. Lyubov petrecuse multe ore stimulatoare intelectual chircit și sufocându-se în

penumbra duhnitoare a Culcușului Bărbaților din Tuntar. De data aceasta, însă, nu credea că avea să mai fie invitat să intre.

Desigur, cei din oraș auziseră de masacrul de la tabăra Smith, petrecut cu șase săptămâni în urmă. Aflaseră repede, deoarece știrile circulau rapid între insule, cu toate că nu atât de rapid încât să fie „o putere misterioasă de telepatie", cum le plăcea tăietorilor să creadă... Cei din oraș știau, de asemenea, că după masacrul din Centralville fuseseră eliberați o mie două sute de sclavi. Lyubov era de acord cu colonelul că băștinașii puteau crede că al doilea eveniment fusese provocat de primul. Asta dădea „o impresie eronată", cum spunea Dongh, dar, probabil, nu era ceva prea important. Importantă era eliberarea sclavilor. Greșelile făcute nu puteau fi îndreptate, însă cel puțin nu se mai făceau. Puteau lua un start nou: băștinașii – fără uimirea aceea dureroasă față de tratamentul animalic aplicat de „yeomeni" oamenilor; iar el – fără povara explicațiilor și gheara vinovăției iremediabile.

Știind acum că prețuiau candoarea și simplitatea față de problemele care tulburau, sau înspăimântau se aștepta ca în Tuntar să i se vorbească despre lucrurile respective cu satisfacție, sau justificări cu înțelegere, sau uimire. Dar nu se întâmpla așa: nici unul nu-i spuse mare lucru.

Ajunsese după-amiaza târziu, totuna cu sosirea într-un oraș terran imediat după zorii zilei. Athsheenii dormeau – ca întotdeauna, părerea coloniștilor ignora fapte observabile – dar minimul lor fiziologic se situa între amiază și 4 P.M., în timp ce la pământeni se situa de obicei, între 2 și 5 A. M.; aveau un ciclu cu două maxime – al temperaturii mari și al activității intense – care coincideau cu trecerile – noapte, zorile și seara. Cei mai mulți adulți dormeau cinci sau șase ore pe zi, moțăind, pe când bărbații Visători dormeau numai vreo două ore din douăzeci și patru; așa încât, considerând atât moțăielile cât și starea de vis drept „leneveli" se putea afirma că nu dormeau niciodată. Era mult mai ușor să spui așa ceva decât să înțelegi ceea ce făceau de fapt... La sosirea lui în Tuntar, activitățile începeau iarăși să se miște după picoteala de după amiază.

Lyubov remarcă mulți străini. Aceștia îl priviră, dar nu se apropiară; erau doar niște prezențe care mergeau pe alte poteci în penumbra stejarilor uriași. În cele din urmă recunoscu pe cineva, apropiindu-se, pe cărarea lui, verișoara conducătoare, Sherrar, o femeie

bătrână, puțin importantă. Ea îl salută politicoasă, însă nu răspunse la întrebările sale despre conducătoare și ajutoarele ei: Egath, îngrijitorul livezii, și Tubab, Visătorul. Conducătoarea era tare ocupată și cine era Egath?, se referea poate la Geban... iar Tubab putea fi colo sau dincolo, sau nicăieri. Se lipi de Lyubov și nimeni altul nu-i mai vorbi. Merse înainte, însoțit de băbuță, șchiopătând, plângăreață și verzuie, prin crângurile și dumbrăvile Tuntarului, către Culcușul Bărbaților.

— Au treabă acolo, rosti Sherrar.

— Visează?

— De unde să știu? Hai, Lyubov, vino să vezi... Știa că hilferului îi plăcea să vadă diverse lucruri, dar nu știa cu ce anume să-l atragă. Vino să vezi plasele de pescuit.

Pe lângă ei trecu o fată, una din Tinerele Vânătoare, și-l privi: o privire neagră, o stare de animozitate așa cum nu mai văzuse niciodată din partea vreunui Athsheean, decât poate de la vreun copilaș speriat de înălțimea și de chipul lui spân. Fata aceea nu era însă înspăimântată.

— Bine, încuviință el, simțind că singura alternativă era supunerea.

Dacă într-adevăr Athsheenii căpătaseră – în cele din urmă – și brusc – sentimentul dușmăniei de grup, atunci trebuia să o accepte pur și simplu, să le arate că rămânea un prieten neschimbat, pe care se puteau bizui.

Cum puteau, totuși, să-și modifice, mentalitatea și comportamentul atât de repede, și după atât de multă vreme? Și de ce? În tabăra Smith, provocarea fusese imediată și intolerabilă: cruzimea lui Davidson îi putea împinge până și pe Athsheeni la acte de violență. Însă orașul acela, Tuntar nu fusese niciodată atacat de pământeni, nu suferise raiduri de recrutare a sclavilor și nu-și văzuse pădurea din jur tăiată sau arsă. El, Lyubov însuși, fusese acolo – antropologul nu-și poate lăsa întotdeauna umbra în afara tabloului pe care-l desenează – dar cu mai mult de două luni în urmă. Primiseră vești din Smith, de la refugiați, foști sclavi, care suferiseră în mâinile pământenilor și voiau să vorbească despre cele întâmplate. Însă ce vești îi puteau schimba pe ascultători în mod radical?..., când lipsa lor de violență era atât de înrădăcinată în ei, în cultura și societatea lor dar și mai jos, în subconștient, în așa-zisa „vreme a visului”, și poate chiar în fiziologia lor? Știa că o cruzime atroce îl

putea provoca pe un Athsheean să ucidă: văzuse acest lucru... o dată. Acum, trebuia să creadă că o comunitate amenințată putea fi provocată, în mod similar, de agresiuni tot atât de intolerabile: așa se întâmplase în tabăra Smith. Dar ca toate veștile și zvonurile, indiferent cât de îngrozitoare și înspăimântătoare să poată stârni o așezare liniștită până la punctul în care locuitorii ei să acționeze împotriva obiceiurilor și ale rațiunii, renunțând complet la modul anterior de viață, asta nu mai putea crede. Psihologic, era imposibil. Lipsea ceva.

Bătrânul Tubab ieși din Culcuș chiar când Lyubov ajunse acolo. Înapoia Visătorului venea Selver.

Acesta se târî prin ușa-tunel, se ridică și clipi înaintea strălucirii soarelui, umbrit totuși de frunzișul des. Înălțând ochii întâlni privirea lui Lyubov. Niciunul nu vorbi. Lyubov se simțea extrem de speriat.

Zburând spre casă, în hoper, și analizând întâmplarea, gândi: De ce frică? De ce mi-a fost frică de Selver? O intuiție care nu se poate dovedi, sau doar o analogie falsă? Oricum, era ceva irațional. Între Selver și Lyubov nu se schimbase nimic. Ceea ce făcuse Selver la tabăra Smith putea fi justificat și chiar dacă n-ar fi putut să fie justificat, tot nu conta. Prietenia dintre ei era prea profundă ca să fie atinsă de îndoieli morale. Lucraseră din greu împreună; se învățaseră unul pe celălalt, chiar mai mult decât în sensul literal, graiurile lor. Își vorbiseră fără rezerve. Iar dragostea lui Lyubov pentru prietenul său era sporită de recunoștința aceea pe care salvatorul o simte pentru cel a cărui viață a avut privilegiul să salveze.

Într-adevăr, până atunci nu-și prea dăduse seama cât de profundă era prietenia sa față de Selver. Teama lui să fi fost de fapt teama că Athsheeanul, învățând ce însemna ura de rasă, îl va respinge, în ciuda sincerității lui, și-l va trata nu ca „tu”, ci ca pe: „unul dintre ei”?

După privirea aceea lungă, Selver înaintase încet și-l salutase pe Lyubov, întinzându-i mâinile.

Printre oamenii pădurii, atingerea era un canal principal de comunicație. La terrani, atingerea implică aproape întotdeauna amenințare, agresiune; adeseori la ei nu există nici o deosebire între strânsul oficial al mâinii și mângâierile sexuale. Golul acela fusese umplut de Athsheeni cu nenumărate modalități de atingeri. Mângâierea ca semnal și liniștire, era pentru ei tot atât de importantă ca pentru mamă

și copil, sau iubit și iubită; însă semnificația gestului era socială, nu numai maternă și sexuală. Făcea parte din limbajul lor. Era deci structurată, codificată, totuși extrem de variabilă. „Își tot pun labele unii pe alții", pufneau unii coloniști, incapabili să vadă în schimbul de atingeri altceva decât propriul lor erotism care, forțat el însuși să se concentreze exclusiv pe sex, și atunci frustrat și reprimat, invadează și otrăvește orice plăcere senzuală, orice răspuns uman: victoria unui Eros orb și ascuns, asupra mamei creatoare a tuturor oceanelor și stelelor, a frunzelor copacilor, a gesturilor oamenilor, Venus Genetrix...

Selver înaintă, cu palmele întinse, dădu mâna cu Lyubov după obiceiul pământean, îi apucă ambele brațe cu o strângere ușoară deasupra coatelor. Nu trecea cu mult de jumătatea înălțimii pământeanului și asta făcea ca toate gesturile să fie mai stângace, dar în atingerea mâinilor lui mici și subțiri, acoperite cu blană verde, nu era nimic nesigur sau copilăros. Era o reasigurare. Primind-o, Lyubov se simți fericit.

— Selver, ce noroc să te întâlnesc! Țin foarte mult să vorbesc cu tine...

— Acum nu pot, Lyubov.

Vorbise blând, dar când îl auzi, speranțele lui Lyubov în legătură cu o prietenie nealterată, dispărură. Selver era schimbat. Se schimbase radical: din rădăcină.

— Pot să revin, se grăbi Lyubov, în altă zi și să vorbesc cu tine? Este foarte important să...

— Astăzi plec de aici, spuse și mai blând Selver, însă lăsă brațele și privi într-o parte.

În felul acela era, literalmente, în afara atingerii. Politețea cerea ca Lyubov să facă la fel, încheind conversația. Nu avea cui să se mai adreseze. Bătrânul Tubab nici măcar nu se uitase la el; orașul îi întorsese spatele. Iar acum, Selver, care-i fusese prieten.

— Selver, poate crezi că între noi se ridică masacrul de la Kelme Deva. Nu-i așa. S-ar putea să ne apropie și mai mult. Iar neamul tău a fost eliberat din țarcurile sclavilor, așa că nu ne mai desparte nici greșeala asta. Și chiar dacă ne-ar despărți... eu totuși... eu am rămas același, Selver.

La început, Athsheeanul nu-i răspunse. Chipul său straniu, ochii mari și afundați, trăsăturile pronunțate, stâlcite de cicatrice și acoperite

de blana scurtă și mătăsoasă care îi urmărea, ascunzând în același timp, toate contururile, chipul acela refuza cu încăpățânare să-l privească pe Lyubov. Apoi, brusc, se întoarse, parcă împotriva voinței lui.

— Lyubov, n-ar fi trebuit să vii aici. Peste două nopți să pleci din Central. Nu știu ce ești tu. Ar fi fost mai bine dacă nu te-aș fi cunoscut niciodată...

Rostind aceste cuvinte, se întoarse și se îndepărtă cu mersul unei feline, o licărire verde printre stejarii întunecați ai Tuntarului. Tubab îl urmă încetișor, continuând să nu-l privească pe Lyubov. O bură fină cădea fără zgomot peste frunzele stejarilor și pe potecile înguste care duceau la Culcuș și la râu. Puteai auzi ploaia doar ascultând cu atenție, era o muzică mult prea complexă pentru a fi percepută de o singură minte, o coardă unică, fără de sfârșit, ce răsuna în întreaga pădure.

— Selver este un zeu, vorbi bătrâna Sherrar. Acum vino să vezi plasele de pescuit...

Lyubov o refuză. Ar fi fost lipsit de politețe și diplomație să mai rămână; oricum, nu-l trăgea inima.

Încercă să se convingă că Selver nu-l respinsese pe el, Lyubov, decât ca pământean. Nu conta. Nu mai conta.

Întotdeauna era neplăcut surprins să descopere cât de vulnerabile îi erau sentimentele, cât de mult îl durea să fie rănit. Tipul acela de sensibilitate adolescentină era rușinos, ar fi trebuit să aibă o structură mai dură.

Cu blana argintată de stropii de ploaie, băbuța suspină ușurată când Lyubov își luă la revedere. Pornind hoperul, zâmbi văzând-o cum țopăia îndărăt, între copaci, cât putea de repede, ca o broscuță care scăpase de un șarpe. Calitatea este o chestiune importantă, dar importantă este și cantitatea, mai exact, mărimea relativă. Reacția normală a adultului față de o persoană cu mult mai scundă poate fi una de aroganță, de protejare, de superioritate afectivă, sau șicanatoare, dar, indiferent de ceea ce este, va fi mai adecvată față de un copil decât față de un adult. Dacă persoana de mărimea unui copil era și îmblănită, se declanșa un alt răspuns pe care Lyubov îl denumise: Reacția Ursulețul. Deoarece Athsheenii foloseau atât de mult mângâierile, manifestarea nu era nelalocul ei, dar motivul rămânea suspect. În cele din urmă apărea

inevitabila Reacție Monstrul, îndepărtarea de tot ceea ce nu seamănă cu oamenii.

Dincolo de toate acestea, rămânea faptul că Athsheenii, ca și pământenii, erau uneori pur și simplu, caraghioși. Unii dintre ei aduceau cu niște broscuțe, bufnițe sau omizi. Sherrar nu era prima despre care Lyubov remarcase că arăta caraghioasă din spate...

Ăsta e unul dintre necazurile coloniei, se gândi el, în vreme ce hoperul se ridică în văzduh și Tuntar dispăru înapoia stejarilor. Noi nu avem bătrâne. Nici bătrâni, cu excepția lui Dongh, care abia a trecut de șaizeci de ani. Bătrânele se deosebesc însă de oricine, ele spun ceea ce gândesc. Athsheenii sunt guvernați, în măsura în care se poate vorbi de un guvernământ, de către bătrâne. Intelectul aparținea bărbaților, politica femeilor, iar etica ambelor sexe: acesta era aranjamentul de pe Athshe. Interesant, și cu rezultate... în cazul lor. Visez ca Administrația să trimită și vreo două bunicuțe laolaltă cu fetișcanele fertile și cu sâni tari. De pildă, fata pe care am avut-o noaptea trecută era foarte drăguță, pricepută în pat și cu inima bună, însă, Dumnezeule, abia peste patruzeci de ani va spune ceva unui bărbat... Cu toate acestea, dincolo de gândurile lui despre femei, tinere sau bătrâne, șocul întâlnirii persista: intuiție sau recunoaștere?

Trebuia să se mai gândească, înainte de a raporta statului major.

Selver. Ce se întâmpla cu Selver?

Desigur, pentru Lyubov, Selver era un personaj cheie. De ce? Pentru că-l cunoștea bine, sau datorită forței din personalitatea lui, pe care Lyubov nu o apreciase niciodată în mod conștient?

Ba o apreciase: îl considerase pe Selver foarte devreme, ca pe o persoană deosebită. Pe atunci era „Sam", ordonanță la trei ofițeri care împărțeau aceeași baracă. Lyubov și-l aminti pe Benson lăudându-se ce creeche grozav aveau, acolo o nimeriseră din plin.

Mulți Athsheeni, în special Visătorii din Culcușuri, nu-și puteau modifica somnul de tip policiclic pentru a coincide cu cel pământean. Dacă dormeau ca pământenii, noaptea, asta îi împiedica să mai aibă RME-ul, sau somnul paradoxal, al cărui ciclu de 120 de minute le dirija viața, atât ziua cât și noaptea, și care nu se putea potrivi cu ziua de lucru pământeană. După ce învățai să visezi complet treaz, pentru a-ți balansa integritatea mintală nu pe muchia îngusta a rațiunii ci pe suportul dublu,

pe talerele delicate ale raţiunii şi visului, după ce învăţai asta, n-o mai puteai uita, aşa cum nu poţi uita să gândeşti... De aceea, majoritatea bărbaţilor deveniseră ciudaţi, ameţiţi, retraşi, chiar catatonici. Femeile, uluite şi siluite, se comportaseră cu docilitatea posacă a celor recent înrobiţi. Cel mai bine se descurcaseră ne-Visătorii şi unii dintre Visătorii tineri: se adaptaseră, muncind din greu în taberele forestiere sau devenind slujitori inteligenţi. Sam fusese unul din aceştia – un servitor eficient, bucătar, spălător casă, majordom şi ţap ispăşitor pentru cei trei stăpâni ai săi. Învăţase cum să fie invizibil. Lyubov îl împrumutase ca sursă de informaţii etnice şi, printr-o afinitate de gândire şi temperament, îi câştigase imediat încrederea. Găsise în el sursa ideală de informaţii, cunoscător al obiceiurilor poporului său, sesizându-le semnificaţiile şi gata să le explice, să se facă înţeles de Lyubov, astupând prăpastia dintre două graiuri, două culturi, două specii ale genului Om.

Vreme de doi ani, Lyubov călătorise, studiase, discutase, observase, dar nu reuşise să găsească cheia care să-i deschidă calea spre mintea Athsheeană. Nu ştia nici măcar unde era zăvorul. Studiase obiceiurile de somn ale Athsheenilor şi descoperise că, aparent, nu aveau aşa ceva. Lipise nenumăraţi electrozi pe nenumărate ţeste acoperite cu blană verde, dar nu reuşise să găsească vreun înţeles în figurile familiare, curbele şi sinusoidele, alfa, beta şi teta care apăreau pe imprimante. În cele din urmă, Selver îl făcuse să înţeleagă semnificaţia cuvântului „vis”, care era totuna cu cuvântul „rădăcină”, oferindu-i astfel cheia împărăţiei oamenilor pădurii. Făcându-i EEG-ul văzuse pentru întâia oară, şi înţelesese, impulsurile extraordinare ale unui creier care intra în starea de vis, nici treaz, nici dormind, o situaţie asemănătoare cu visul din somnul pământenilor – dar aşa cum Parthenonul se aseamănă cu o colibă din lut: acelaşi lucru în principiu, dar adăugând complexitatea, calitate şi control.

Atunci, ce mai era?

Selver ar fi putut scăpa. La început fusese valet, apoi (prin una din puţinele relaţii ale lui Lyubov) Ajutor Ştiinţific, închis însă noaptea laolaltă cu ceilalţi creechi în ţarc (Locuinţele Personalului Muncitor Voluntar Autohton).

— O să te duc la Tuntar, să lucrăm acolo, îi spusese Lyubov la a treia lor discuţie, de ce Dumnezeu să rămâi aici?

— Soţia mea, Thele, este în ţarc, răspunse Selver.

Lyubov încercase s-o elibereze, dar femeia lucra la bucătăria statului major și sergenții care răspundeau de bucătărie detestau orice intervenție din partea ofițerilor. Lyubov trebuia să fie foarte prudent, pentru ca ei să nu se răzbune pe femeie. Ea și cu Selver păreau gata să aștepte, răbdători, până la un prilej de evadare, sau până la eliberarea lor. Masculii și femelele creeche erau strict separați în țarcuri – de ce?, nimeni nu părea să știe – iar soții se vedeau rareori. Lyubov reușise să le aranjeze câteva întâlniri în baraca lui, situată în capătul nordic al orașului. Întorcându-se de la o asemenea întâlnire, Thele fusese văzută de Davidson, care se pare că rămăsese impresionat de grația și delicatețea ei. În aceeași noapte, o adusese în locuința lui și o batjocorise.

Femeia murise pesemne în timpul actului; așa ceva se mai întâmplase datorită diferențelor fizice; sau, poate, ea încetase voit din viață. Ca și unii pământeni, Athsheenii posedau capacitatea de a-și curma viața în mod voluntar. Oricum, Davidson o ucisese. Nu era ceva ieșit din comun. Ieșită din comun fusese reacția lui Selver, a doua zi după moartea ei.

Lyubov ajunsese acolo abia la sfârșit. Își reamintea zgomotele; el alergând pe Strada Principală sub soarele fierbinte; praful, cercul de bărbați. Totul durase numai vreo cinci minute, suficient pentru o luptă pe viață și pe moarte. Când ajunsese, Selver era orbit de sânge, un fel de jucărie înaintea lui Davidson, ridicându-se totuși și atacându-l, nu cu o furie devastatoare, ci cu o disperare inteligentă. Revenea mereu. În cele din urmă, Davidson se speriase de persistența aceea teribilă; doborându-l cu o laterală, înaintase, ridicând bocancul ca să-l termine. În clipa aceea, Lyubov trecuse printre oameni. Oprise lupta (oricâtă sete de sânge avuseseră cei zece sau doisprezece privitori, erau acum mai mult decât mulțumiți și-l sprijiniseră când îi strigase lui Davidson să se oprească); de atunci, avea să-l urască pe Davidson și să fie urât de acesta, pentru că intervenise între ucigaș și victima lui.

Lyubov îl ridicase pe Selver, o greutatea neglijabilă, în brațe. Chipul mutilat era lipit de cămașa lui și sângele o îmbibase, ajungându-i până la piele. Îl dusese la el acasă îi îndreptase mâna ruptă, îi aranjase fața cum se pricepuse, îl culcase în propriul lui pat și, noapte de noapte, încercase să-i vorbească, să-l scoată din disperarea durerii și rușinii. Bineînțeles, era contrar regulamentului.

Nimeni nu-i pomenise nimic de regulament. Nu era necesar s-o facă. Știa că, oricum, își anula orice favoare pe care o avusese vreodată din partea ofițerilor coloniei.

Fusese atent să se mențină de partea majorității cartierului general, obiectând numai la cazurile de brutalitate extremă împotriva băștinașilor, folosind convingerea, nu înfruntarea, și conservându-și rămășița de putere și influență care îi mai rămăsese. Nu putea opri exploatarea Athsheenilor. Era mult mai rău decât se așteptase, dar nu putea face mare lucru, aici și acum. Poate că, după călătoria de cincizeci și patru de ani, rapoartele lui către Administrația și Comitetul asupra Drepturilor aveau să aibă vreun efect: Terra putea chiar să decidă că politica unei Colonii Deschise pe Athshe era o greșeală. Mai bine cu cincizeci și patru de ani mai târziu, decât niciodată. Dacă pierdea îngăduința superiorilor de aici, i s-ar fi cenzurat sau anulat rapoartele, și atunci n-ar mai fi rămas nici o speranță.

Acum era însă prea furios ca să-și mențină strategia. La dracu cu ceilalți, dacă insistau să vadă în grija acordată de el unui prieten, o insultă la adresa Pământului-mamă și trădarea coloniei! Dacă îl etichetau drept „iubitor de creechi", cu greu mai putea fi de ajutor Athsheenilor; dar dincolo de vindecarea lui, Selver nu-și putea închipui un câștig imediat. Nu poți salva un popor, vânzându-ți prietenul. Înfuriat de rănile superficiale provocate de Selver, precum și de intervenția lui Lyubov, Davidson povestise peste tot că voia să termine cu creechul cel rebel; cu siguranță că s-ar fi ținut de cuvânt, dacă i se oferea ocazia. Timp de două săptămâni, Lyubov stătu zi și noapte cu Selver, apoi îl scoase din Central și-l duse într-un oraș de pe coasta de vest, Broter, unde avea rude.

Nu exista vreo sancțiune pentru complicitate la evadarea sclavilor deoarece, oficial, Athsheenii nu erau sclavi: formau Personalul de Muncă Voluntară Autohton. Lyubov nu fusese nici măcar mustrat. Ofițerii de carieră nu mai aveau însă pic de încredere în el, până și colegii din Serviciul Special, exobiologul, coordonatorii agrari și forestieri, ecologii, îl făcuseră, în felurite chipuri, să înțeleagă că acționase fără judecată, exaltat sau prostește.

— Credeai că aici venim la un picnic? îl întrebase Gosse.

— Nu. N-am crezut așa ceva, răspunsese Lyubov morocănos.

— Nu înțeleg cum un hilfer se poate atașa de o Colonie Deschisă. Știi că cei pe care-i studiezi vor nimeri în jug și, probabil, vor dispare. Asta este ceva în natura omului și trebuie să înțelegi că n-o poți schimba. De fapt, de ce mai vii să asiști la toate? Ești masochist?

— Nu știu ce înseamnă „natura omului". Poate faptul că lăsăm în urmă descrieri a ceea ce distrugem face parte din natura omului... E oare mai plăcut pentru un ecolog?

Gosse ignorase întrebarea.

— Bine, atunci continuă-ți descrierile, dar nu te mai băga în măcel. Un biolog care studiază șobolanii nu începe să-și salveze șobolanii preferați.

Aici, Lyubov explodase. Înghițise prea multe.

— Nu, sigur că nu, se pornise el. Una este un șobolan preferat și alta este un prieten. Selver este prietenul meu. De fapt, este singurul om de pe planeta asta pe care îl consider prieten.

Afirmația aceea îl duruse pe sărmanul moș Gosse, care voia să-i fie ca un tată lui Lyubov și nu făcuse nimănui nici un rău. Totuși, o urmă de adevăr exista. Iar adevărul vă va face liberi... Îmi place Selver, îl respect; l-am salvat; am suferit împreună cu el; m-am temut pentru el. Selver este prietenul meu.

Selver este un zeu.

Așa spusese băbuța cea verde, de parcă toți știau lucrul acesta, fără nici o intonație, ca și cum ar fi zis: Cutărică este vânător. „Selver sha'ab." De fapt, ce însemna *„sha'ab"*? În Limba Femeilor, graiul obișnuit al Athsheenilor, multe cuvinte proveneau din Limba Bărbaților – aceeași în toate așezările – și deseori cuvintele acelea nu erau alcătuite numai din două silabe, ci și din două înțelesuri. Erau monezi: fața și reversul. *Sha'ab* însemna zeu, sau entitate universală, sau ființă puternică; mai avea și un alt înțeles, cu totul diferit, însă Lyubov nu și-l mai amintea. Aici ajunsese cu gândurile când sosi acasă, și căută în dicționarul întocmit de el și Selver, după patru luni de muncă istovitoare, dar armonioasă. Bineînțeles: *sha'ab*, translator.

Era aproape prea la țanc, prea nimerit.

Cele două înțelesuri aveau vreo legătură? Adeseori aveau, însă nu atât de des încât să constituie o regulă. Dacă un zeu era un translator, ce traducea el? Într-adevăr, Selver era un interpret priceput, dar priceperea

lui își găsise expresie numai prin apariția unui limbaj cu adevărat nou și necunoscut: cel al pământenilor. Oare un *sha'ab* era cel care traducea graiul viselor și al filozofiei, Limba Bărbaților, în limbajul de zi cu zi? Lucrul acesta îl puteau face toți Visătorii. S-ar fi putut ca Selver să traducă în viață experiența centrală a viziunii: să servească drept legătură între cele două realități, considerate agale de către Athsheeni, vremea visului și vremea lumii, între care existau relații: vitale, totuși obscure. O legătură: cineva care poate rosti cu glas tare percepțiile subconștientului. „Vorbitul" graiului înseamnă acțiune. Ceva nou. Schimbă, sau este schimbat, radical, din rădăcină. Pentru că rădăcina este visul.

Iar translatorul este zeul. Selver adusese un cuvânt nou în graiul poporului său. Făcuse o faptă nouă. Cuvântul, fapta: omorul. Numai un zeu putea conduce un nou-venit atât de uriaș cum era Moartea peste podul dintre lumi.

Învățase oare să-și ucidă semenii din visele lui de mânie și neputință, sau din faptele nevisate ale străinilor? Vorbea graiul său, ori pe cel al căpitanului Davidson? Ceea ce se părea că se ridica din rădăcina suferințelor lui, exprimând modificarea propriei sale ființe, putea, de fapt, să fie o infecție, o molimă necunoscută, care în loc să facă din rasa lui oameni noi avea să-i distrugă.

*

* *

Nu stătea în caracterul lui Lyubov să gândească: „Ce pot face eu aici?" Caracterul și educația îl determinau să nu se amestece în treburile altora. Treaba lui era să afle ce făceau alții, iar înclinația sa era să-i lase în pace. Prefera să fie luminat, în loc să lumineze, să caute faptele, și nu Adevărul. Dar chiar și sufletul cel mai lipsit de misionarism, doar dacă nu pretinde absența emoțiilor, se găsește uneori înaintea alegerii între angajare și uitare. „Ce fac eu?" devine brusc: „Ce facem noi?" și apoi: „Ce trebuie să fac eu?".

Știa că ajunsese la o asemenea răscruce, totuși nu înțelegea limpede de ce, sau ce alternative i se ofereau.

În momentul acela, nu putea face nimic în plus pentru a îmbunătăți șansele de supraviețuire ale Athsheenilor; Lepennon, Or și ansiblul realizaseră mai mult decât sperase el să obțină în timpul vieții sale. Administrația de pe Terra se exprima clar în fiecare comunicație

prin ansiblu, iar colonelul Dongh le îndeplinea conștiincios, deși ofițerii și șefii echipelor de lucru îl presau să ignore ordinele. Era un ofițer loial; și apoi *Shackleton* avea să revină pentru a observa și raporta cum erau îndeplinite dispozițiile. Acum, când exista ansiblul, acea *machina e machina*, rapoartele către casă însemnau dispariția vechii și plăcutei autonomii coloniale și a răspunderii pentru orice lucru făcut. Nu mai exista o limită a erorii de cincizeci și patru de ani. Politica nu mai era statică. O decizie luată de Liga Planetelor putea duce la restrângerea coloniei pe un singur Ținut la interzicerea defrișărilor sau la aprobarea exterminării băștinașilor... Din ordinele seci ale Administrației nu se putea însă ghici modul de lucru al Ligii, sau orientarea acesteia. Dongh era îngrijorat de multiplele posibilități viitoare, dar lui Lyubov îi plăceau. Viața există prin diversitate, iar acolo unde este viață este și speranță, aceasta era concluzia filozofiilor lui, o concluzie destul de modestă, de altfel.

Coloniștii îi lăsau în pace pe Athsheeni, fiind, la rândul lor, lăsați în pace. Era o situație sănătoasă, ce nu trebuia modificată în mod inutil. Singurul lucru care ar fi putut s-o modifice era frica.

Deocamdată, era posibil ca Athsheenii să fie încă bănuitori și plini de resentimente, dar nu temători. Cât despre panica declanșată în Centralville la auzul masacrului din tabăra Smith, nu se întâmplase nimic care să o renască. De atunci, nici un Athsheean nu mai arătase, nicăieri, vreo urmă de violență; și, odată ce dispăruseră sclavii, creechii se topiseră prin pădurile lor, dispărând și iritarea constantă a xenofobiei. În sfârșit, coloniștii începeau să se relaxeze.

Dacă Lyubov ar fi raportat întâlnirea cu Selver, în Tuntar, Dongh și alții s-ar fi alarmat. Puteau chiar insista asupra încercării de capturare a lui Selver pentru a fi judecat. Codul Colonial interzicea condamnarea unui membru al unei societăți planetare după legile altei societăți, dar Curtea Marțială trecea peste asemenea amănunte. Îl puteau judeca, condamna și împușca pe Selver. Cu Davidson adus din Noua Javă, ca martor. Ah, nu, făcu Lyubov, lăsând dicționarul pe un raft ticsit. Ah, nu, repetă el și nu se mai gândi la asta. În felul acesta, luase hotărârea fără să-și dea seama.

A doua zi, prezentă un raport scurt. Afirma că Tuntar își continua ocupațiile cotidiene, iar el nu fusese alungat sau amenințat. Era un raport

liniștitor, și cel mai fals pe care-l redactase vreodată Lyubov. Omitea toate amănuntele semnificative: neapariția conducătoarei, refuzul lui Tuntar de a-l saluta, numărul mare de străini din oraș, expresia tinerei vânătoare, prezența lui Selver... Desigur, acest ultim lucru fusese omis în mod intenționat, altfel însă, raportul era destul de exact, gândi el; nu pomenise nimic de impresiile personale, așa cum trebuie să facă orice cercetător. În timp ce scria raportul, îl apucase o migrenă teribilă, care sporise după ce-l predase.

În noaptea aceea visă multe lucruri, dar dimineața nu și le mai aminti. În a doua noapte după vizita în Tuntar se trezi și, în urletele isterice ale sirenelor de alarmă și în bubuiturile exploziilor, înțelese, în sfârșit, ceea ce nu voise să recunoască. În tot Centralville el era singurul om neluat prin surprindere. În clipa aceea știu ce era: un trădător.

Cu toate acestea, nici acum nu înțelegea în mod clar că era vorba de un atac al Athsheenilor. Teroarea nopții era atotcuprinzătoare.

Baraca lui fusese ignorată, izolată de celelalte printr-un gard; grăbindu-se să iasă, se gândi că poate fusese protejată de copacii din jur. Centrul orașului era incendiat. Până și cuibul de piatră al cartierului general ardea, flăcările pornind dinăuntru, ca o vatră năruită. Ansiblul, legătura cea prețioasă se afla înăuntru. Se mai zăreau focuri în direcția heliportului și a Câmpului. De unde făcuseră rost de explozive? Cum izbucniseră toate focurile simultan? Pe ambele părți ale Străzii Principale ardeau toate casele, construite din lemn; trosnetele flăcărilor erau teribile. Lyubov alergă spre incendii. Peste tot, pe jos, era numai apă; la început crezu că provenea de la vreun rezervor spart, apoi își dădu seama că, în vreme ce casele ardeau conducta de la râul Menend curgea în mod inutil pe sol. Asta cum o făcuseră? Existau paznici mereu, la Câmp, paznici în jeepuri... Împușcături: rafale, clănțănitul unei mitraliere. De jur împrejurul lui Lyubov alergau siluete mărunte, dar el nu ținea seama de ele. Ajunsese acum lângă o casă și zări o fată care stătea în prag, cu focul lingând-o pe spate, însă cu cale liberă înainte. Fata nu se mișca. O strigă, apoi traversă curtea în fugă și-i smulse mâinile de pe canaturile ușii, de care se agăța cu disperare, trăgând-o și încercând s-o calmeze:

— Haide, bombonico, haide.

Ea îl urmă, dar nu îndeajuns de repede. Pe când traversau curtea, fațada primului etaj, arzând pe dinăuntru, se prăbuși încet înainte,

împinsă de bârnele acoperișului. Cioturile și așchiile zburară ca niște schije; o bucată de lemn îl izbi pe Lyubov, azvârlindu-l într-o parte. Căzu cu fața în jos într-o baltă de noroi ce sclipea sub flăcări. Nu văzu o vânătoare mică și verde care sări la fată, o târî de păr și-i reteză gâtul. Nu mai zări nimic.

CAPITOLUL VI

În noaptea aceea nu s-a cântat nici un cântec. Au fost numai țipete și tăceri. Când navele zburătoare au luat foc, Selver exultă și-l podidiră lacrimile, dar nu scoase nici un cuvânt. Tăcut, cu aruncătorul de flăcări în brațe, se întoarse pentru a-și conduce oamenii în oraș.

Fiecare grup din vest și nord era condus de un fost sclav, care-i slujise pe yeomeni în Central și cunoștea drumurile și clădirile.

Majoritatea celor veniți să atace în noaptea aceea nu văzuseră niciodată orașul yeomenilor; mulți dintre ei nu văzuseră nici măcar un yeoman. Veniseră acolo deoarece îl urmau pe Selver, împinși de visul rău pe care numai el putea să-i învețe cum să-l stăpânească. Erau sute și sute, bărbați și femei; așteptaseră nemișcați în liniște, în bezna ploioasă, de jur împrejurul orașului, pe când foștii sclavi, câte doi, trei, făcuseră ceea ce se hotărâse că trebuie făcut mai întâi; spărseseră conducta de apă, tăiaseră sârmele ce aduceau lumina de la Casa Generatorului, pătrunseseră în Arsenal și-l goliseră. Primele morți, cele ale paznicilor, fuseseră tăcute, executate iute, în întuneric, cu arme de vânătoare: laț, cuțit, săgeată. Dinamita, furată mai devreme, în cursul nopții de la tabăra forestieră aflată la cincisprezece kilometri spre sud, fusese pregătită în Arsenal și în beciul Cartierului General, în vreme ce în alte locuri erau declanșate incendii; apoi începuseră sirenele de alarmă, focurile străluciseră și atât noaptea cât și tăcerea, pieriseră. Majoritatea bubuiturilor și răpăiturilor de arme veneau de la yeomenii care se apărau, pentru că numai foștii sclavi luaseră arme din Arsenal și le foloseau; ceilalți își păstraseră sulițele, cuțitele și arcurile. Zgomotul înfiorător care acoperea însă totul provenea de la dinamita plasată și detonată de Reswan și alții care

lucraseră în țarcurile din taberele forestiere; exploziile sfărâmaseră zidurile Cartierului General și distruseseră hangarele și navele.

În noaptea aceea, în oraș erau o mie șapte sute de yeomeni, dintre care, cinci sute de femei; se spunea că toate femelele yeomenilor erau acolo, de aceea Selver și cu ceilalți se hotărâseră să acționeze, cu toate că încă nu se strânseseră toți cei care doreau să participe. Patru sau cinci mii de bărbați și femei veniseră de prin păduri la Reuniunea de la Endtor și de acolo merseseră la Central.

Focurile ardeau, uriașe, iar mirosul de fum și sânge era apăsător.

Selver avea gura uscată și-l durea gâtul; nu putea vorbi și tânjea după apă. Conducându-și grupul pe poteca centrală a orașului întâlniră un yeoman care alerga spre ei, deslușindu-se uriaș pe fondul negru al fumului. Selver ridică aruncătorul de flăcări și declanșă contactul chiar în clipa când yeomenul alunecă în noroi, căzând în genunchi. Din țeavă nu ieși nici jetul șuierător, nici flacăra, gazul se consumase atunci când incendiase navele din afara hangarului. Selver lăsă să-i cadă. arma grea. Yeomanul era neînarmat.

— Lăsați-l să plece, încercă Selver să spună, dar glasul îi era stins și doi bărbați, vânători ai Poienilor Abtam, săriseră deja pe lângă el, cu cuțitele ridicate. Mâinile mari și dezgolite se încleștară în aer, apoi *căzură* inerte. Trupul uriaș zăcea pe potecă. Acolo, în fostul centru al orașului, mai erau multe alte corpuri. Dintre toate zgomotele, acum se auzeau numai flăcările.

Selver deschise buzele și emise, răgușit, strigătul care încheia vânătoarea; cei de lângă el reluară semnalul mai tare și mai clar, într-un cor; le răspunseră alte voci, apropiate sau depărtate, în ceață, în duhoare și în bezna sfâșiată de flăcări. În loc să-și conducă grupul în afara orașului, le făcu semn să plece, iar el păși pe terenul noroios dintre potecă și o clădire care arsese și se prăbușise. Păși peste cadavrul unei femele yeomene și se aplecă deasupra unui trup prins sub o bârnă mare, pe jumătate carbonizată. Nu putea distinge trăsăturile mânjite de noroi și fum.

Nu era drept; nu era necesar; nu trebuia să se fi uitat tocmai la acela dintre atâția morți. Nu trebuia să-l fi recunoscut în întuneric. Se ridică să-și urmeze grupul. Apoi se întoarse; chinuindu-se ridică bârna de pe spatele lui Lyubov; îngenunche, strecurându-și o mână sub capul greu,

așa încât se părea că Lyubov stă mai comod, cu fața curățată de pământ; și rămase acolo, nemișcat.

Nu dormise de patru zile, iar de și mai mult timp – nici nu știa de când – nu putuse visa. Acționase, vorbise, umblase, plănuise zi și noapte, de când plecase din Broter, urmat de discipolii săi din Cadast. Călătorise din oraș în oraș, vorbind cu oamenii pădurii, povestindu-le despre lucrul cel nou, trezindu-i din vis în lume, plănuind atacul nocturn, vorbind, vorbind mereu și ascultându-i pe alții vorbind, niciodată în tăcere și niciodată singur. Ascultaseră și veniseră după el, urmând poteca cea nouă. Luaseră în palme focul de care se temeau: dobândiseră stăpânirea asupra visului rău și sloboziseră peste dușmanul lor moartea de care le era frică. Totul se petrecuse așa cum prevăzuse el. Totul fusese distrus, așa cum spusese el. Culcușurile și cele mai multe din adăposturile yeomenilor erau acum arse sau dărâmate, armele lor furate sau stricate; iar femelele moarte. Focurile ardeau în noaptea tot mai întunecoasă și o umpleau de fum, Selver abia putea să mai vadă; privi spre est întrebându-se dacă se apropiau zorile. În genunchi, acolo, în noroi, printre cadavre, își spuse: Acesta este visul, visul cel rău. M-am gândit să-l stăpânesc, dar mă stăpânește el pe mine.

În vis, buzele lui Lyubov se mișcară ușor, atingându-i palma; Selver privi în jos și văzu ochii bărbatului deschizându-se. În orbitele lor străluceau oglinda focurilor care mureau. După un timp, rosti numele lui Selver.

— De ce ai rămas aici, Lyubov? Ți-am spus să nu rămâi noaptea asta în oraș, îi vorbi Selver cu asprime, în vis, de parcă ar fi fost furios pe el.

— Tu ești prizonierul? întrebă încet Lyubov, fără să-și salte capul, dar cu un glas atât de normal încât, pentru o clipă, Selver știu că aceea nu era vremea visului, ci vremea vieții, noaptea pădurii. Sau eu sunt?

— Niciunul, amândoi, de unde să știu? Toate mașinile și aparatele sunt arse. Toate femeile au murit. Pe bărbații care au vrut să fugă i-am lăsat în pace. Le-am spus să nu-ți incendieze casa, cărțile nu vor păți nimic. Lyubov, de ce nu ești ca toți ceilalți?

— Sunt ca ei. Un om. Ca ei. Ca tine.

— Nu. Ești altfel...

— Sunt ca ei. Și tu ești la fel. Ascultă, Selver. Oprește-te. Nu trebuie să continui omorându-i pe ceilalți oameni. Trebuie să revii la... la rădăcinile tale.

— Visul cel rău va înceta când vor pleca ai tăi.

— *Acum,* rosti Lyubov încercând să ridice capul, dar avea spinarea ruptă.

Îl privi și deschise gura ca să vorbească. Ochii îi lunecară și privi în celălalt timp, iar buzele îi rămăseseră întredeschise, tăcute. Răsuflarea îi șuieră puțin în gâtlej.

În depărtare, mai multe glasuri strigau numele lui Selver.

— Nu pot rămâne cu tine, Lyubov! spuse Selver plângând și, cum nu primi nici un răspuns, se ridică și încercă să fugă. Dar în bezna visului putea merge numai foarte încet, ca unul care înaintează printr-o apă adâncă. Spiritul Frasinului umbla înaintea lui, mai înalt decât Lyubov, sau oricare alt yeoman, înalt cât un copac, fără să-și întoarcă spre el masca albă.

Mergând, Selver se adresă lui Lyubov:

— Ne vom întoarce. Mă voi întoarce. Acum. Ne vom întoarce, acum, îți promit, Lyubov!

Dar prietenul lui cel blând, cel care îi salvase viața și-i trădase visul, Lyubov, nu-i răspunse. Mergea în noapte, undeva pe lângă Selver, nevăzut și tăcut precum moartea.

Un grup de oameni din Tuntar îl găsiră pe Selver rătăcind prin întuneric, plângând și vorbind de unul singur, strivit de visul lui; îl duseră cu ei înapoi, la Endtor.

Selver zăcu două zile și două nopți, neajutorat și nebun, în Culcușul înjghebat acolo, un cort pe malul râului, în vreme ce Bătrânii îl îngrijeau. În tot acest timp, oamenii continuară să plece și să vină în Endtor, unii dintre ei întorcându-se în Eshsen, care purtase numele de Central, îngropându-și morții lor și pe ai străinilor: peste trei sute ai lor, mai mult de șapte sute din ceilalți. Cam cinci sute de yeomeni erau închiși în țarcurile creechilor care, rămase goale și izolate, nu fuseseră incendiate. Scăpaseră mult mai mulți; unii ajunseseră la taberele forestiere din sud, care nu fuseseră atacate; cei care continuau să se ascundă și să rătăcească prin pădure sau în Ținuturile Tăiate, erau hăituiți. Unii erau omorâți, deoarece mulți dintre vânătorii tineri auziseră

numai glasul lui Selver rostind: *Ucideți-i.* Alții lăsaseră noaptea masacrului înapoia lor, ca pe un coșmar; visul rău trebuia înțeles, ca să nu se repete; iar ei, întâlnind un yeoman însetat și vlăguit, ascuns într-un tufiș, nu-l puteau omorî. În schimb, îi putea omorî el. Existau și grupuri, de zece, douăzeci de yeomeni înarmați cu topoare de pădurari și cu pistoale – deși puține, mai aveau muniție; grupurile acestea erau urmărite; înconjurate, apoi atacate, yeomenii legați și duși înapoi în Eshsen. În două, trei zile îi prinseseră pe toți, deoarece partea aceea din Sornol era plină de oameni ai pădurii; niciodată, după știința vreunuia, nu se mai strânseseră atâția laolaltă, nici măcar jumătate, sau o zecime. Alții continuau să vină din orașe îndepărtate, sau din alte ținuturi, iar unii se întorceau acasă. Yeomenii capturați erau puși la un loc cu ceilalți, în țarc, deși locul era supraaglomerat, iar colibele erau prea mici pentru ei. Li se dădea hrană și apă de două ori pe zi, și erau păziți de două sute de vânători înarmați.

În după-amiaza care a urmat Nopții din Eshsen, dinspre est a apărut o navă aeriană, gata să aterizeze, țâșnind însă după aceea drept în sus, aidoma unei păsări răpitoare care își scapă prada, dând ocol aeroportului distrus, orașului fumegând și Ținuturilor Tăiate. Reswan avusese grijă să sfarme radiourile și poate că tăcerea lor adusese nava din Kushil, sau din Rieshwel, unde erau trei orășele de yeomeni.

Prizonierii din lagăr se repeziseră afară din barăci, zbierând de câte ori nava trecea pe deasupra lor. La una din treceri, aceasta lansase în țarcuri un obiect atașat de o parașută mică; în cele din urmă, se îndepărtase și dispăruse în cer.

Pe Athsee mai rămăseseră acum patru asemenea nave aeriene, trei în Kushil și una în Rieshwel, toate de tipul cel mic, ce putea transporta patru oameni; în plus erau echipate cu mitraliere și aruncătoare de flăcări, cântărind de aceea greu în judecata lui Reswan și a celorlalți, în vreme ce Selver zăcea pierdut pentru ei, pășind pe drumurile critice ale unui alt timp.

Se trezi în vremea lumii, după trei zile, slab, amețit, flămând și tăcut. După ce se spălă în râu și mâncă, îi ascultă pe Reswan, pe conducătoarea din Berre și pe ceilalți aleși să hotărască. Ei îi povestiră tot ce se întâmplase cât timp visase. După ce-i ascultă, îi privi și ei văzură zeul din el. În scârba și frica urmând Nopții din Eshsen, unii începuseră

să se îndoiască. Visele le erau tulburătoare și pline de sânge și foc; erau mereu înconjurați de necunoscuți, oamenii veneau din toate pădurile, cu sutele și cu miile, toți strânși laolaltă ca vulturii pe un leș, fără să se cunoască între ei; se părea că sosise sfârșitul tuturor lucrurilor și că nimic nu avea să mai fie la fel, sau drept. În prezența lui Selver, însă, își reamintiră țelul; tulburarea li se potoli și așteptară să le vorbească.

— S-a terminat cu omorurile, începu el. Toată lumea trebuie să afle lucrul ăsta. Îi privi cu atenție: Va trebui să vorbesc cu cei din țarcuri. Cine-i conduce?

— Curcanul, Talpă-lată, Ochi-umezi, răspunse Reswan.

— Curcanul e viu? Bine, Greda, ajută-mă să mă ridic, mi s-au înmuiat picioarele...

După ce se plimbă o vreme, până când se simți mai în puteri, porniră spre Eshsen, aflat la două ore de mers de Endtor.

Ajunși acolo, Reswan urcă o scară rezemată de zidul lagărului și strigă în dialectul stricat, învățat de la pământeni:

— Dong, vino la poartă, iute-iute!

Pe aleile dintre barăcile scunde din ciment, câțiva dintre yeomeni strigară și aruncară în el cu noroi. Se feri și așteptă.

Bătrânul colonel nu ieși, dar Gosse, poreclit de ei Ochi-umezi, apăru șchiopătând dintr-o colibă și-i răspunse:

— Colonelul Dongh este bolnav; nu poate veni.

— Bolnav, ce fel?

— Intestinele, din cauza apei. Ce vreți?

— Vorbim, vorbim... Lordul meu Zeu, spuse Reswan în graiul său, privind spre Selver, Curcanul se ascunde, vrei să vorbești cu Ochi-umezi?

— Bine.

— Arcașii, atenție la poartă!... La poartă, dom'le Gosse iute-iute!

Poarta se deschise doar atât cât să se strecoare Gosse. Bărbatul rămase singur dincolo de zid și privi grupul condus de Selver. Nu putea călca pe un picior, rănit în Noaptea din Eshsen. Purta o pijama ruptă, pătată de noroi și udă de ploaie. Părul sur îi atârna în jurul urechilor și pe frunte. De două ori mai înalt decât paznicii săi, se ținea drept și, cu toată mizeria lui, curajos și mânios.

— Ce vreți?

— Trebuie să vorbim, domnule Gosse, spuse Selver, care învățase engleza corectă de la Lyubov. Sunt Selver, din Frasinul din Eshreth. Sunt prietenul lui Lyubov.

— Da, te cunosc. Ce dorești?

— Vreau să se termine cu omorurile, dacă atât oamenii voștri cât și ai noștri își vor respecta promisiunile. Puteți fi liberi, dacă îi strângeți pe toți oamenii din taberele forestiere din Sornolul de Sud, Kushil și Rieshwel și veți sta cu toții aici. Puteți locui acolo unde pădurea este moartă și v-ați semănat recoltele. Tăiatul copacilor trebuie să înceteze.

— Taberele n-au fost atacate? tresări Gosse.

— Nu.

Gosse nu răspunse nimic.

Selver îl privi și vorbi din nou.

— Cred că acum v-au rămas mai puțin de două mii de oameni pe planetă. Femeile au murit toate. În alte tabere mai există arme; puteți ucide mulți dintre noi. Însă și noi avem arme de-ale voastre. Iar noi suntem mai mulți decât puteți ucide. Cred că știți asta și de aceea n-ați cerut să vi se trimită aruncătoare de flăcări, ca să omorâți paznicii și să fugiți. N-ați fi rezolvat nimic; suntem cu adevărat foarte mulți. Ar fi mult mai bine dacă ați fi de acord cu propunerea noastră: ați putea aștepta nestânjeniți sosirea uneia dintre Navele Mari, ca să părăsiți planeta. Cred că asta se va întâmpla peste vreo trei ani.

— Da, trei ani... De unde știi?

— Noi, sclavii, avem urechi, domnule Gosse.

În sfârșit, Gosse îl privi cu atenție. Se uită apoi în altă parte și se foi, încercând să-și menajeze piciorul. Îl privi din nou pe Selver, și iar îi ocoli căutătura.

— Am promis, deja, să nu facem nici un rău alor voștri. De asta au fost trimiși acasă muncitorii. Degeaba însă, n-ați ascultat...

— Nu a fost o promisiune adresată nouă.

— Cum putem face o înțelegere, sau un tratat, cu niște oameni care n-au un guvern și nici o autoritate centrală?

— Nu știu. Nu sunt sigur că voi știți ce înseamnă o promisiune. Ultima a fost repede încălcată.

— Ce vrei să spui? De cine, cum?

— În Rieshwel, Noua Javă. Acum două săptămâni. Un oraș a fost incendiat, iar oamenii lui uciși de yeomenii din tabăra de acolo.

— Despre ce tot vorbești?

— Despre veștile pe care ni le-au adus mesagerii din Rieshwel.

— Este o minciună. Înainte de masacru, am ținut permanent legătura radio cu Noua Javă. Nimeni n-au ucis acolo, sau în altă parte, băștinașii.

— Tu vorbești despre adevărul cunoscut vouă, rosti Selver, iar eu despre cel cunoscut de mine. S-ar putea să nu știi nimic de asasinatele din Rieshwel; dar trebuie să accepți spusele mele. Repet, totuși: promisiunea trebuie făcută împreună cu noi și trebuie respectată. Poate vrei să discuți despre lucrurile astea cu colonelul Dongh și cu ceilalți.

Gosse se îndreptă către poartă, apoi se întoarse, adresându-i-se cu vocea lui groasă și răgușită:

— Cine ești tu, Selver? Tu ai... tu ai organizat Atacul? Tu l-ai condus?

— Da.

— Atunci, tot sângele este pe mâinile tale, făcu Gosse și adăugă cu o furie bruscă: Să știi că și sângele lui Lyubov. „Prietenul" tău, Lyubov, este mort.

Selver nu înțelese expresia. Învățase ce era omorul, dar despre vinovăție nu știa mai nimic, în afara numelui ei. Simți un fel de teamă atunci când privirea sa întâlni ochii palizi și acuzatori ai lui Gosse. În el se ridică o senzație asemănătoare cu o răceală de moarte. Încercă să și-o îndepărteze, închizând pentru o clipă ochii. În cele din urmă, răspunse:

— Lyubov este prietenul meu și nu e chiar atât de mort.

— Sunteți copii, exclamă Gosse cu ură. Copii sălbatici. Nu aveți concepția realității. Ăsta nu e un vis, e realitatea! L-ați ucis pe Lyubov. Este mort. Ați ucis femeile – femeile! – le-ați ars de vii și le-ați măcelărit, ca pe niște animale!

— Trebuia să le lăsăm să trăiască? răspunse Selver cu aceeași vehemență, dar mai încet, parcă într-un cântec. Să se înmulțească aidoma unor insecte în cadavrul Lumii? Să fiți mai mulți decât noi? Le-am ucis ca să vă sterilizăm pe voi. Știu ce este un realist, domnule Gosse. Lyubov și cu mine am discutat despre aceste cuvinte. Un realist este un om care cunoaște atât lumea, cât și propriile lui vise. Voi nu sunteți sănătoși: între

voi nu există nici măcar unul la mie care să știe cum să viseze. Nici măcar Lyubov nu știa, iar el era cel mai bun dintre voi. Dormiți, vă treziți și uitați visele, dormiți din nou și vă treziți din nou, și așa vă treceți viețile crezând că asta înseamnă a fi, viață, realitate! Nu sunteți copii, sunteți maturi, dar nebuni. De asta a trebuit să vă omorâm, înainte ca să ne înnebuniți și pe noi. Acum, întoarce-te și discută despre realitate cu ceilalți nebuni. Discutați mult și bine!

Gărzile deschiseră poarta, amenințându-i cu lăncile pe yeomenii îngrămădiți acolo; Gosse reintră în lagăr, aplecându-și umerii largi, ca și cum s-ar fi ferit de ploaie.

Selver era foarte obosit. Conducătoarea din Berre și o altă femeie veniră și-l luară cu ele, punându-i brațele pe umerii lor, ca să-l susțină dacă s-ar fi împiedicat. O vânătoare tânără, pe nume Greda, verișoară din Arborele lui, glumi cu el și Selver îi răspunse râzând. Întoarcerea în Endtor dură parcă zile întregi.

Se simțea prea slăbit ca să mănânce. Bău puțină supă fierbinte și se întinse lângă Focul Bărbaților. De fapt, Endtor nu era un oraș, ci o simplă tabără, ceva mai mare, lângă râu, locul favorit de pescuit al orașelor care existaseră în pădurea din jur înainte de sosirea yeomenilor. Nu exista un Culcuș, Endtor era alcătuit doar din două inele de foc și piatră neagră, și dintr-un tăpșan lung și ierbos, dincolo de râu, unde, în caz de nevoie, se puteau instala corturi. Râul Menned, cel mai mare râu din Sornol, murmura neîncetat în lume și în vis la Endtor.

Lângă foc se aflau mulți bătrâni; pe unii îi cunoștea din Broter, Tuntar și din Propriul lui oraș distrus, Eshreth, pe alții îi zărea pentru întâia oară; vedea în ochii și gesturile lor și auzea în glasurile lor că erau Mari Visători; mai mulți Visători laolaltă decât se strânseseră vreodată. Întins cât era de lung, cu capul ridicat în palme și privind la foc, Selver rosti:

— Le-am spus yeomenilor că sunt nebuni. Sunt eu însumi nebun?

— Nu deosebești o vreme de cealaltă, răspunse bătrânul Tubab, punând un lemn pe foc, pentru că nu ai visat de multă vreme, fie în somn, fie treaz. Îți trebuie mult până îți revii.

— Otrăvurile pe care le iau yeomenii au același efect ca și lipsa de somn și vis, vorbi Heben, care fusese sclav atât în Central, cât și în tabăra Smith. Yeomenii se otrăvesc ca să viseze. Am văzut în ei, după ce

luau otrăvurile, uitătura Visătorilor. Nu pot însă chema visele, nu le pot controla, construindu-le și dându-le formă, și nu le pot opri; sunt copleșiți, împinși de ele. Habar n-au ce a existat în ele. La fel se întâmplă și cu un bărbat care n-a visat de multe zile. Poate el să fie cel mai înțelept din Culcușul său; uneori, ici-colo, multă vreme după aceea poate fi nebun. Este copleșit, înrobit. Nu se va înțelege pe sine.

Un bătrân cu accent din sudul Sornolului își lăsă palma pe umărul lui Selver, mângâindu-l, și spuse:

— Zeul meu tânăr și drag, trebuie să cânți, asta îți va face bine.

— Nu pot. Cântă tu pentru mine.

Bătrânul cântă; i se alăturară și alții, cu glasuri înalte și subțirele, aproape fără tonalitate, ca vântul suflând prin stuful din Endtor. Cântară unul din cântecele despre Frasin, despre frunzele delicate care îngălbenesc toamna când se coc murele și apoi, într-o noapte, prima brumă le argintează.

În timp ce Selver asculta cântecul Frasinului, Lyubov stătea lângă el. Întins pe jos, nu părea chiar atât de înalt și cu membre gigantice. Înapoia lui se afla clădirea pe jumătate prăbușită și devastată de incendiu, acoperind, neagră, stelele.

— Sunt ca tine, spuse el, fără să-l privească pe Selver, cu glasul acela de vis care încearcă să-și arate propriul neadevăr.

Selver își simțea inima grea pentru prietenul lui.

— Mă doare capul, urmă Lyubov cu vocea lui adevărată, frecându-și ceafa, așa cum făcea mereu, și Selver se întinse, ca să-l atingă și să-l consoleze. El era însă umbră și licărire în vremea lumii, iar bătrânii cântau cântecul Frasinului, despre floricelele albe de pe ramurile negre, primăvara, printre frunze.

În ziua următoare, yeomenii din lagăr trimiseră după Selver. Sosi la Eshsen după-amiază și se întâlni cu ei în afara țarcului, sub ramurile unui stejar, deoarece poporul lui Selver nu se simțea în largul său sub cerul liber. Eshsen fusese un crâng de stejari; copacul acela era cel mai mare dintre puținii cruțați de coloniști. Se ridica pe panta cea lungă dinapoia căsuței lui Lyubov, una din cele șase sau opt rămase tefere după incendiu. Sub copac, împreună cu Selver, se mai aflau Reswan, conducătoarea din Berra, Greda din Cadast și alții care doreau să participe, cam o duzină cu toții. Mai mulți arcași făceau de pază,

temându-se ca yeomenii să nu aibă arme ascunse, dar erau pitiți înapoia tufișurilor, sau după ruinele unor barăci, încât să nu domine locul amenințători. Împreună cu colonelul Dongh și cu Gosse mai erau trei dintre yeomenii denumiți ofițeri, precum și doi din tabăra forestieră. La vederea unuia dintre ei, Benton, foștii sclavi își țină răsuflarea. Benton obișnuia să-i pedepsească pe „creechii puturoși", castrându-i în public.

Colonelul părea slăbit; pielea lui, de obicei galben-arămie, era acum de un cenușiu noroios; fusese un adevărat bolnav.

— Mai întâi, începu el după ce sosiră cu toții, yeomenii rămași în picioare, iar oamenii lui Selver așezați sau întinși pe covorul moale și umed din frunze de stejar, mai întâi doresc să aud definiția exactă a ceea ce înseamnă „termenii" voștri, și mai ales cum se garantează integritatea fizică a personalului pe care-l comand.

Urmă o tăcere.

— Unii dintre voi înțeleg engleza, nu?

— Da. Nu v-am înțeles întrebarea, domnule Dongh.

— Colonelul Dongh, te rog!

— Atunci, o să-mi spui colonelul Selver, te rog!

În glasul lui Selver răsună o notă de cântec; se ridică gata de înfruntare, în vreme ce în minte armoniile îi alergau ca niște fluvii.

Bătrânul yeoman rămase însă pe loc, uriaș și greoi, furios dar fără să răspundă provocării.

— N-am venit aici ca să fiu insultat de niște umanoizi pitici, rosti el.

În timp ce vorbea buzele îi tremurau. Era bătrân, zăpăcit și umilit. Toată anticiparea triumfului dispăru din Selver. În lume nu mai exista triumf, numai moarte. Se așeză la loc.

— N-am vrut să te insult, colonele Dongh, zise el resemnat. Vrei, te rog, să-ți repeți dorința?

— Vreau să vă aud propunerile, apoi vi le vom spune noi pe ale noastre, și atâta tot.

Selver îi repetă ceea ce-i spusese și lui Gosse, dar 'se părea că Dongh era nerăbdător să vorbească.

— Bine, făcu el. Ceea ce nu știți este că de trei zile avem în lagăr un aparat de radio.

Selver știa asta, deoarece Reswan verificase obiectul aruncat din elicopter, ca să nu fie o armă; paznicii îi raportaseră că era vorba de un radio, iar el îi lăsase pe yeomeni să-l păstreze. De aceea, se mulțumi să încuviințeze din cap.

— Am luat legătura cu trei tabere, cele două din Ținutul King și una din Noua Javă, iar dacă am fi hotărât să evadăm din lagărul acesta ne-ar fi fost foarte ușor, cu elicopterele care ne puteau parașuta arme, acoperindu-ne mișcările cu armamentul montat pe ele. Un aruncător de flăcări ne-ar fi putut scoate din lagăr și, în caz de nevoie, hoperele sunt echipate și cu bombe ce pot distruge o zonă întreagă. Încă nu le-ați văzut în acțiune.

— Și, dacă ați fi evadat, unde mergeați?

— Adevărul este că, fără să introducem aproximări și calcule eronate, suntem cu siguranță, mai puțini decât forțele voastre. Noi însă avem cele patru elicoptere din tabere, pe care n-are rost să încercați să le distrugeți pentru că sunt serios păzite zi și noapte; avem, de asemenea, o putere de foc serioasă, astfel încât situația este egală și putem vorbi de același nivel. Desigur, este ceva temporar. Dacă va fi nevoie, putem menține o politică defensivă, pentru evitarea unui război total. Ba și mai mult, în spatele nostru se găsește întreaga putere de foc a Flotei Terrane Interstelare, care vă poate desființa complet planeta. Toate aceste idei sunt însă destul de greu de înțeles pentru voi, așa încât, ca s-o spun cât mai simplu, în prezent suntem pregătiți să negociem cu voi folosind termeni de referință egali. Răbdarea lui Selver nu era prea mare; știa că nervii lui erau simptomul stării mentale deteriorate, dar nu și-i mai putea controla.

— Atunci, zi odată!

— Pentru început, vreau să înțelegeți în mod clar că, imediat cum am avut radioul, le-am transmis celor din tabere să nu ne aducă arme și să nu încerce vreo parașutare, sau tentativă de eliberare, iar represaliile au fost strict interzise...

— Un lucru inteligent. Altceva?

Colonelul Dongh începu o replică mânioasă, apoi se opri, pălind.

— Dați-mi ceva pe care să stau, zise el.

Selver ocoli grupul de yeomeni, o luă în susul pantei, spre căsuța cu două camere și luă șezlongul. Înainte de a părăsi încăperea tăcută, se

aplecă și își lipi obrazul de lemnul negeluit și scrijelit al mesei, unde stătea Lyubov atunci când lucra, fie singur, fie cu el; pe masă erau câteva hârtii de ale lui și Selver le atinse ușurel. Scoase șezlongul și-l instală pentru Dongh. Bătrânul se așeză, mușcându-și buzele și strângând din ochi de durere.

— Domnule Gosse, poate că vorbești dumneata în locul colonelului, spuse Selver. Nu se simte prea bine.

— O să vorbesc eu, păși Benton în față, dar Dongh clătină din cap și murmură:

— Gosse.

Cu colonelul pe post de spectator, merse mult mai ușor. Yeomenii acceptau condițiile lui Selver. Printr-un tratat mutual de pace, își retrăgeau toate taberele și se instalau într-o singură zonă, regiunea defrișată din Sornolul Mijlociu: cam trei mii cinci sute de kilometri pătrați, cu suficiente râuri. Promiteau să nu intre în pădure; oamenii pădurii promiteau să nu treacă prin Ținuturile Tăiate.

Mai multe discuții au cauzat cele patru elicoptere rămase. Yeomenii insistau că aveau nevoie de ele pentru a transporta în Sornol oamenii de pe celelalte insule. Deoarece aparatele de zbor aveau spațiu numai pentru patru pasageri, Selver considera că yeomenii puteau ajunge în Eahsen mai degrabă pe jos și le oferi transportul naval peste strâmtori; se părea totuși că yeomenii nu mergeau prea mult pe jos. Perfect, puteau păstra hoperele pentru ceea ce ei numeau „Operațiunea Transportul". După aceea, aveau să le distrugă... Refuz. Mânie. Țineau la mașinării mai mult decât la trupurile lor. Selver cedă, acceptând să-și păstreze hoperele dacă zburau numai deasupra Ținuturilor Tăiate și dacă armamentul de la bord era distrus. În legătură cu ultimul punct se certară între ei, pe când Selver așteptă, repetând din când în când termenii săi, deoarece nu dorea să renunțe la ei.

— Ce contează, Benton? exclamă în cele din urmă bătrânul colonel, furios și tremurând, nu vezi că tot nu putem folosi blestematele de arme? Există trei milioane din ființe de astea, împrăștiate pe toate insulele nenorocite, toate acoperite cu tufișuri și copaci, nici un oraș, nici o rețea vitală, nici un control centralizat. O structură de tip guerilla nu poate fi distrusă cu bombe – e lucru dovedit – de fapt, partea lumii în care m-am născut eu a dovedit-o timp de treizeci de ani, luptând, pe rând, cu

supraputeri importante, în secolul douăzeci. Iar până la sosirea unei nave nu avem cum să ne dovedim superioritatea. Să lăsăm armamentul greu, dacă putem păstra armele mici pentru vânătoare și auto-apărare.

Era Bătrânul lor și opinia lui triumfă în cele din urmă, așa cum s-ar fi întâmplat și într-un Culcuș al Bărbaților. Benton se îmbufnă. Gosse începu să vorbească despre ce s-ar fi putut întâmpla dacă tratatul ar fi fost încălcat, dar Selver îl opri.

— Toate astea sunt numai posibilități, nimic nu e sigur. Nava voastră cea mare se va întoarce după trei ani, adică trei ani și jumătate, după numărătoarea voastră. Până atunci, sunteți liberi. Nu o să vă fie prea greu. Din Centralville nu se va mai lua nimic, cu excepția unor lucrări ale lui Lyubov pe care vreau să le păstrez. Dețineți încă majoritatea uneltelor de tăiat copaci și săpat pământ; dacă vă mai trebuie și altele, minele de fier din Peldel sunt pe teritoriul vostru. Mai rămâne de lămurit un singur lucru: Când va sosi nava aceea, ce se va întâmpla cu voi și cu noi?

— Nu știm, răspunse Gosse.

— Dacă nu ați fi distrus ansiblul, interveni Dongh, puteam primi informații asupra acestor chestiuni și, desigur, rapoartele noastre ar fi influențat deciziile luate în privința statutului planetei, care putea fi clarificat chiar înainte de întoarcerea navei de pe Prestno. Dar, datorită distrugerilor cauzate de ignoranța voastră în ceea ce privește propriile interese, nu avem nici măcar un radio care să transmită la trei sute de kilometri.

— Ce este un ansiblu?

Cuvântul nu mai apăruse în discuție; era ceva nou pentru Selver.

— MCI, făcu morocănos colonelul.

— Un fel de radio, explică arogant Gosse. Ne pune în legătură imediată cu planeta-mamă.

— Fără să mai aștepte douăzeci și șapte de ani? Gosse îl privi atent pe Selver.

— Corect. Așa este. Ai învățat multe de la Lyubov, nu?

— Sigur că da, făcu Benton. A fost amicul verzui al lui Lyubov. A cules tot ce era important de știut și ceva pe deasupra. Așa cum ar fi: punctele vitale în cazul unui sabotaj, posturile de gardă și intrările arsenalului. Pesemne că au comunicat până la începerea masacrului.

— Raj e mort, privi stânjenit Gosse. Lucrurile astea sunt acum lipsite de sens, Benton. Trebuie să stabilim...

— Încerci să insinuezi că Lyubov a fost implicat în vreo activitate care ar fi însemnat trădare pentru Colonie, Benton? rosti Dongh, strâmbându-se și apăsându-se cu mâna pe pântece. Printre oamenii mei n-au existat spioni sau trădători, au fost verificați înainte de-a părăsi Terra și-i cunosc pe cei cu care am de a face.

— Nu insinuez nimic, domnule colonel. O spun direct: Lyubov i-a ațâțat pe creechi și, dacă ordinele nu s-ar fi modificat după vizita navei flotei, asta nu s-ar fi întâmplat niciodată.

Gosse și Dongh începură să vorbească în același timp.

— Sunteți cu toții foarte bolnavi, remarcă Selver, ridicându-se și scuturându-se, deoarece frunzele de stejar, cafenii și umede, se lipiseră de blana lui scurtă. Îmi pare rău că a trebuit să vă ținem în țarcul creeche, nu este un loc bun pentru minte. Vă rog, chemați-vă oamenii din tabere. Când toți vor fi aici și armamentul greu va fi distrus, iar tratatul citit tuturor, atunci o să vă dăm drumul. Porțile lagărului se vor deschide astăzi, după plecarea mea. Mai este ceva?

Nu vorbi nimeni. Priveau în jos către el. Șapte bărbați voinici, bronzați sau cu pielea arămie și spână, acoperiți de straie, cu ochi negri și rânjind; doisprezece omuleți, verzui sau cafenii-verzui acoperiți de blană, cu ochii mari ai ființelor semi-nocturne, cu chipuri visătoare; între cele două grupuri, Selver, translatorul, fragil, desfigurat, ținând destinele lor în mâinile sale goale. Ploaia cădea mărunt pe pământul cafeniu din jur.

— Adio, atunci, încheie Selver și își luă oamenii.

— Nu sunt chiar atât de proști, observă conducătoarea din Berre, pe drumul spre Endtor. Credeam că sunt proști dar au înțeles că ești un zeu, am citit-o pe fețele lor la sfârșitul discuțiilor. Vorbești foarte bine păsărească asta. Ce urâți sunt, crezi că și copii lor sunt spâni?

— Asta sper că nu vom afla niciodată.

— Brr, gândește-te, să îngrijești un copil care nu este îmblănit... E ca și cum ai mângâia un pește.

— Sunt cu toții nebuni, vorbi bătrânul Tubab, părând extrem de tulburat. Lyubov nu era așa, când venea în Tuntar. Era ignorant, dar nu insensibil. Ăștia însă se ceartă și se răstesc la cel bătrân și se urăsc între

ei, uite așa. Își contorsionă chipul cu blană sură, imitând expresiile pământenilor, ale căror cuvinte nu reușise, desigur, să le urmărească. Asta le-ai spus, Selver, că sunt nebuni?

— Le-am spus că sunt bolnavi. Totuși, au fost înfrânți, răniți și încuiați în cușca aceea de piatră. După asta, oricine poate să fie bolnav și să aibă nevoie de oblojire.

— Cine să-i oblojească? întrebă conducătoarea din Berre. Toate femeile lor au murit. Păcat pentru ele. Amărâții... sunt ca niște păianjeni mari și goi, brr!

— Sunt oameni, oameni, ca noi, oameni, interveni Selver cu vocea tăioasă și ascuțită ca briciul.

— Oh, dragul meu Lord Zeu, știu, spuneam doar că arată ca niște păianjeni, făcu bătrâna mângâindu-l pe spate. Uitați-vă, oameni, Selver e obosit de drumurile astea între Endtor și Eshsen, să ne așezăm și să ne odihnim puțin.

— Nu aici, vorbi Selver. Se aflau încă în Ținuturile Tăiate printre cioturi și pante ierboase, sub cerul liber. Când ajungem sub copaci...

Se împiedică și cei care nu erau zei îl ajutară să umble pe drum.

CAPITOLUL VII

Davidson găsi o întrebuințare bună magnetofonului maiorului Muhamed. Cineva trebuia să consemneze evenimentele de pe Noul Tahiti, o istorie a crucificării Coloniei Terrane. Așa ca, atunci când navele aveau să sosească de pe Pământul-Mamă, să se afle adevărul. Ca generațiile următoare să învețe de câtă lașitate, trădare și nebunie erau capabili oamenii, dar și de cât curaj, împotriva tuturor șanselor. În timpul său liber – nu prea mult, de când își asumase comanda – înregistră întreaga istorie a Masacrului Taberei Smith și completă evenimentele la zi pentru Noua Javă, King și Central, pe cât putea, pe baza știrilor primite de la statul major din Central. Nimeni nu avea să știe exact ce se întâmplase acolo, doar creechii, căci oamenii încercau să-și acopere greșelile și trădările. Totuși, liniile principale erau clare. O ceată organizată de creechi condusă de Selver, fusese lăsată în arsenal și în hangare și ieșise de acolo cu dinamită, grenade, arme și aruncătoare de flăcări, distrugând complet orașul și măcelărindu-i pe oameni. La mijloc fusese o trădare, faptul că statul major explodase primul dovedea acest lucru. Bineînțeles, Lyubov participase la asta și prietenii lui cei verzi dovediseră exact recunoștința la care te puteai aștepta, retezându-i beregata. Cel puțin, Gosse și Benton pretindeau că-l văzuseră mort în dimineața de după masacru. Puteai însă să-l crezi pe vreunul? Te puteai aștepta ca orice om rămas în viață în Central după noaptea aceea să fie, mai mult sau mai puțin, un trădător. Trădătorul rasei...

Afirmau că femeile muriseră toate. Asta era rău, dar și mai rău era faptul că nu avea motiv să creadă. Pentru creechi era ușor să facă prizonieri în păduri și nimic nu era mai ușor de prins decât o fată

îngrozită, fugind dintr-un oraș incendiat. Și n-ar fi încercat drăcușorii cei verzi să pună mâna pe o fată și s-o supună la experiențe? Dumnezeu știe câte femei trăiau încă în colibele creechilor, legate, sub pământ, într-una din găurile alea puturoase, atinse, pipăite, târâte și trecute pe sub maimuțele alea păroase și împuțite. Era de neînchipuit. Dar ce Dumnezeu, cineva trebuia să se gândească și la astea...

A doua zi după măcel, un hoper din King aruncase prizonierilor, un receptor-emițător și, din ziua aceea, Muhamed înregistrase toate convorbirile avute cu Central. Cea mai incredibilă fusese o conversație între el și colonelul Dongh. Prima dată când o ascultase, Davidson rupsese banda de pe rolă și o arsese. Acum, ar fi dorit s-o fi păstrat, ca dovadă perfectă a totalei incompetente manifestate de statul major în Central și Noua Javă. Cedase însă furiei și o distrusese. Dar cum să fi stat și să-i asculte pe colonel și maior discutând despre predarea totală în mâinile creechilor, acceptând să nu încerce represalii, să nu se apere, să renunțe la tot armamentul greu și să se strângă cu toții pe un teren ales pentru ei de către creechi, o rezervație ce li se cedase de generoșii lor învingători, bestiile verzi? Era incredibil. Pur și simplu incredibil.

Probabil că bătrânul Ding Dong și Moo nu erau trădători cu bună știință. Se tâmpiseră însă, își pierduseră capul. Planeta asta blestemată le făcuse felul. Îți trebuia o personalitate foarte puternică pentru a-i rezista. Ceva din aer, poate polenul de la toți copacii ăia, acționa pesemne ca un drog și-i tâmpea pe oamenii obișnuiți, retezându-le contactul cu realitatea, exact cum se petrecea cu creechii. Apoi, fiind atât de puțini, era un fleac pentru creechi să-i termine.

Păcat că Muhamed trebuise să fie îndepărtat, dar era limpede că n-ar fi fost niciodată de acord cu planul lui Davidson; era sărit rău de pe fix. Oricine ar fi auzit banda aia ar fi fost de aceeași părere. Mai bine că fusese împușcat înainte de a ști ce se petrece de fapt; acum rușinea n-avea să-i mai păteze numele, ca în cazul lui Dongh, sau al celorlalți ofițeri rămași vii în Central.

În ultima vreme, Dongh nu mai vorbise. De obicei, la Transmisiuni era Juju Sereng. Davidson flecărise multă vreme cu Juju și-l considera prieten, dar acum nu mai putea avea încredere în nimeni. Juju era tot de neam asiatic. Realmente, era curios ce mulți dintre ei supraviețuiseră masacrului din Centralville; dintre cei cu care vorbise,

singurul ne-asiatic era Gosse. Aici, în Java, cei cincizeci și cinci de oameni rămași loiali după reorganizare erau în majoritate eurafri ca el, câțiva afri și afroasiatici, dar nici un asiatic pur. La urma urmei, sângele contează. Nu poți fi om adevărat fără să ai în vene ceva sânge din Leagănul Omenirii. Asta n-avea să-l oprească totuși, de la a-i salva pe nenorociții galbeni din Central. Dar explica prăbușirea lor morală sub tensiune.

— Nu-ți dai seama în ce bucluc ne bagi, Don? îl întrebase Juju Sereng cu vocea lui seacă. Am făcut un pact cu creechii. În plus, ordinele de pe Pământ ne previn să nu ne amestecăm în treburile hilfilor sau să trecem la represalii. De fapt, cum dracu am putea trece la represalii? Acum, după ce au venit toți din Ținutul King și din Centralul de Sud, suntem mai puțin de două mii, iar voi, acolo, în Java sunteți vreo șaizeci și cinci, nu? Chiar crezi că două mii de oameni pot să învingă trei milioane de inamici inteligenți, Don?

— Juju, o pot face cincizeci de oameni. E o chestie de voință, îndemânare și armament.

— Rahat! Don, uiți că s-a încheiat un acord. Iar dacă-l călcăm, ne-am ars. Deocamdată, asta ne ține la suprafață. Poate că atunci când nava se va întoarce de la Prestno și o să vadă ce se întâmplă, se va hotărî exterminarea creechilor. Nu știm. Creechii se pare însă că respectă pactul, de fapt a fost ideea lor, și noi trebuie să facem la fel. Ne pot rade, în orice clipă, așa cum au făcut cu Centralville. Au venit atunci cu miile. Pricepi, Don?

— Sigur că-nțeleg, Juju. Dacă vă e frică să folosiți alea trei hopere pe care le mai aveți, le puteți trimite aici cu câțiva tipi care văd lucrurile așa cum le vedem noi. Ca să vă eliberez de unul singur mi-ar trebui, într-adevăr, câteva hopere în plus.

— N-o să ne eliberezi, o să ne suni sfârșitul, prostule. Adu imediat elicopterul ăla în Central; este ordinul personal al colonelului, în calitate de O.C. Activ. Îți aduci cu el și oamenii; douăsprezece zboruri, n-o să ai nevoie de mai mult de patru zile locale. Ascultă ordinele și dă-i drumul.

Tronc! Întrerupsese legătura... Îi era teamă să mai discute cu el.

La început, se temu să nu trimită cele trei hopere peste ei, să-i bombardeze și să termine cu tabăra Noua Javă; căci, teoretic, nu se

supunea ordinelor și bătrânul Dongh nu tolera elementele independente. Uite ce-i făcuse deja lui Davidson pentru raidul acela din Smith... Inițiativa se pedepsea. Lui Ding Dong îi plăcea supunerea, ca majorității ofițerilor. Realmente șocat, Davidson înțelesese în cele din urmă, că hoperele nu constituiau o amenințare pentru el, deoarece lui Dongh, Sereng, Gosse, chiar și lui Benton *le era frică* să le trimită. Creechii ordonaseră să țină hoperele în Rezervație, iar ei ascultau ordinele.

Cristoase, îi venea rău. Era timpul să acționeze. Așteptaseră deja aproape două săptămâni. Tabăra lui era bine apărată; întăriseră sârma stocadei și o înălțaseră încât nici un maimuțoi verde să nu poată trece peste ea, iar puștiul ăla deștept, Aabi, construise o grămadă de mine îngropate, pe care le puseseră în jurul stocadei, într-o centură de o sută de metri. Acum sosise timpul să le arate creechilor că puteau să manevreze oițele din Central, dar pe Noua Javă aveau de-a face cu bărbați. Ridică hoperul în văzduh și, din el, dirijă un pluton de cincisprezece infanteriști spre o așezare creeche, în sudul taberei. Învățase cum să le recunoască din aer; semnul distinctiv erau livezile, concentrări dintr-un anumit soi de arbore, deși nu plantați în rânduri, așa cum ar fi făcut oamenii. Era incredibil ce multe sălașuri aveau. Pădurea viermuia, pur și simplu. Expediția lor incendie așezarea respectivă manual, apoi, întorcându-se cu doi băieți, reperă o alta, la mai puțin de patru kilometri de tabără. Asupra acesteia, doar ca să-și pună semnătura clară și limpede pentru oricine, lansă o bombă. O bombă incendiară, nu una mare, dar, băiete! ce mai de blană verde a zburat! Lăsase în pădure o gaură uriașă, iar marginile găurii ardeau.

Desigur, când va trece la represalii masive, asta avea să fie adevărata lui armă. Incendierea pădurii.

Putea da foc unei insule întregi, cu bombe și napalm lansate din hoper. Trebuia doar să aștepte o lună sau două, să treacă sezonul ploios. Să incendieze King, Smith, sau Central? Poate King, mai întâi, ca avertisment, căci acolo nu mai rămăseseră oameni. După aceea, Centralul, dacă nu se cumințeau.

— Ce încerci să faci? întrebă vocea de la radio, iar el rânji, deoarece suna jalnic. Știi ce faci, Davidson?

— Da.

— Crezi c-o să-i învingi pe creechi?

De data asta nu era Juju, s-ar fi putut să fie umflatul ăla de Gosse, sau oricare altul dintre ei; nu conta, toți o luaseră razna.

— Exact, făcu el ironic.

— Crezi că dacă vei continua să arzi satele, vor veni la tine să se predea... toți, trei milioane. Așa este?

— Poate.

— Uite, Davidson, țiui și bâzâi radioul; foloseau un aparat de rezervă, deoarece transmițătorul cel mare se pierduse împreună cu așa-zisul ansiblu, care nu reprezenta nici un fel de pierdere. Uite, mai e cineva pe acolo cu care să putem vorbi?

— Nu, toți sunt destul de ocupați. Ne distrăm grozav aici, dar nu mai avem dulciuri, fructe, piersici, chestii de astea. Unora le lipsesc al dracului de mult. De asemenea, trebuia să primim un lot de marijuana, dinainte de-a fi voi capturați. Dacă trimit hoperul ne puteți da câteva lădițe cu dulciuri și țigări?

O pauză.

— Da, trimite-l.

— Grozav. Băgați lădițele într-o plasă, ca băieții s-o poată agăța fără să mai aterizeze.

Rânji. La celălalt receptor, se auzi o foială și apoi bătrânul Dongh îi vorbi pentru prima dată lui Davidson. Printre țiuiturile undelor scurte, glasul său părea stins.

— Ascultă, căpitane, vreau să știu dacă-ți dai seama la ce măsuri mă vor împinge acțiunile tale din Noua Javă. Nesocotirea în continuare a dispozițiilor mele. Încerc să vorbesc cu tine ca fiind un ostaș loial și înțelegător. Pentru a asigura liniștea personalului meu de aici, din Central, voi fi pus în situația de a spune băștinașilor - că noi nu ne putem asuma responsabilitatea acțiunilor tale.

— Așa este, sir.

— Încerc să-ți explic că asta înseamnă să le spunem că nu vă putem opri de la încălcarea pactului acolo, în Java. Personalul vostru este de șaizeci și șase de oameni, dacă nu mă înșel, ei bine, îi vreau aici, în Central, întregi și sănătoși, împreună cu noi, pentru a o aștepta pe *Shackleton,* menținând colonia laolaltă. Ai luat-o pe un drum sinucigaș, iar eu răspund de oamenii pe care îi ai acolo.

— Nu, sir. Eu răspund. Liniștiți-vă. Atunci când veți vedea jungla arzând, ștergeți-o în mijlocul unei Fâșii, pentru că nu vreau să vă prăjim ca pe creechi.

— Ascultă-mă, Davidson, îți ordon să predai imediat comanda locotenentului Temba și să te prezinți aici la raport, țiui vocea îndepărtată și Davidson închise brusc radioul, enervat. Înnebuniseră cu toții, jucându-se de-a soldații!, dar rupți de realitate! De fapt, puțini oameni nu se pierdeau în fața realității, atunci când condițiile se înrăutățeau.

După cum se așteptase, creechii locali nu făcuseră absolut nimic în legătură cu raidurile lui de pedepsire. Știuse de la început că singurul mod în care-i putea ține la respect era teroarea; să nu-i lase să ridice capul. Dacă făceai așa, știau cine era șeful îngenuncheau. Pe o rază de treizeci de kilometri, multe așezări păreau acum părăsite când ajungea la ele, însă continua să-i trimită pe oameni să le ardă la fiecare câteva zile.

Oamenii deveniseră cam nervoși. Îi pusese la tăiat, pentru că din cei cincizeci și cinci de supraviețuitori loiali, patruzeci și opt asta și erau: tăietori. Știau însă că robocargourile de pe Pământ n-aveau să fie chemate jos ca să încarce bușteni, ci urmau să rămână pe orbită, dând ocol planetei și așteptând semnalul care nu avea să mai vină. Era inutil să taie copacii numai așa, de distracție; era o muncă dură. La fel de bine îi putea arde. Împărțise oamenii în echipe, inventând tehnici de incendiere. Vremea continua să fie prea umedă ca să poată face mare lucru, dar le ținea mințile ocupate. Dacă ar fi avut și celelalte trei aparate, atunci ar fi fost într-adevăr, capabil să dea niște lovituri... Se gândi la posibilitatea unui raid până la Central, ca să pună mâna pe hopere, dar nu pomeni ideea nici măcar lui Aabi și Temba, oamenii lui cei mai buni. Existau băieți care ar fi înghețat la ideea unei expediții înarmate împotriva propriului cartier general. Vorbeau într-una despre „când o să ne întâlnim cu ceilalți". Nu știau că ceilalți îi abandonaseră, îi trădaseră, vânzându-i creechilor. Nu le spusese nimic despre asta; n-ar fi rezistat șocului.

Într-o bună zi, el, Aabi, Temba și încă un bărbat întreg la minte aveau să plece cu hoperul, apoi trei dintre ei, înarmați cu mitraliere, vor sări jos, vor lua fiecare câte un hoper și o vor întinde acasă, hop ș-așa. Cu patru scule cu care puteau face o treabă pe cinste... Nu poți face omletă fără să spargi ouăle... Davidson râse încântat în bezna căsuței sale.

Tăinuise atâta vreme planul acesta, deoarece îl excita teribil când se gândea la el.

După încă două săptămâni terminaseră cu așezările creechilor care puteau fi atinse mergând pe jos, iar pădurea era curată și frumoasă. Fără lepădături. Fără nori de fum deasupra copacilor. Nimeni nu mai sărea din tufișuri, trântindu-se pe pământ cu ochii închiși, așteptând să fie zdrobit. Gata cu omuleții verzi, Rămăseseră numai copacii și o grămadă de locuri incendiate. Băieții deveniseră realmente nervoși; era timpul să încerce raidul cu hoperul. Într-o noapte își expuse planul Iui Aabi, Temba și Post.

Niciunul nu comentă vreme de un minut, apoi Aabi vorbi:

— Și combustibilul, căpitane?

— Avem destul carburant.

— Nu pentru patru hopere; n-ar dura nici o săptămână.

— Vrei să zici că ăsta mai are doar o lună de funcționare?

Aabi încuviință.

— Bine, atunci va trebui să luăm și niște carburant.

— Cum?

— Gândiți-vă și singuri.

Stăteau acolo, uitându-se în gol. Îi enervau. Îl deranjau pentru orice fleac. El era un conducător înnăscut, dar îi plăceau și oamenii care aveau idei.

— Aabi, asta e treaba voastră; găsiți voi o soluție, le spuse și ieși să fumeze, enervat de modul în care se comportau cu toții, de parcă nu mai aveau tărie. Pur și simplu, nu puteau da piept cu realitatea dură.

Nu prea mai aveau țigări cu marijuana și nu fumase de câteva zile. Țigara nu-l ajută cu nimic. Se lăsase noaptea; neagră, umedă și caldă, mirosind a primăvară. Pe lângă el trecu Ngenene, umblând ca un patinator, sau ca un robot pe șenile; se întoarse încet, cu o mișcare lină și-l privi pe Davidson, care stătea pe veranda căsuței, în lumina slabă ce răzbătea dinspre ușă. Era un tăietor cu fierăstrău electric, un bărbat imens.

— Sursa energiei mele este conectată la Marele Generator. Acesta nu poate fi oprit, declară el, privindu-l pe Davidson.

— Du-te în banca ta și culcă-te! șfichiui Davidson cu glasul acela pe care nu-l înfruntase nimeni, niciodată; și, după o clipă, Ngenene lunecă mai departe, uriaș și grațios.

Prea mulți dintre oameni foloseau tot mai des halucinogenele. Erau suficiente, însă fuseseră prevăzute pentru relaxarea duminicală a tăietorilor, nu pentru soldații unui avanpost pierdut pe o planetă ostilă. Nu aveau vreme de aiureli, de visat. Trebuia să încuie drogurile. Asta ar fi însemnat ca unii dintre băieți să nu mai reziste. Ei bine, să crape, nu poți face omletă fără să spargi ouă. Poate reușea să-i trimită înapoi în Central contra unei rezerve de carburant. Îmi dați două, trei cisterne și vă dau două, trei trupuri calde, soldați loiali, tăietori buni, exact ce vă place, puțin cam pierduți în țara viselor...

Rânji și se întoarse, să-și anunțe ideea lui Temba și celorlalți, când santinela de lângă mormanul de bușteni urlă:

— Vin! zbieră cu o voce ascuțită, ca un copil care se joacă de-a Negrii și Rhodezienii.

Dinspre parapetul vestic începu să răcnească un altul. O armă detună.

Atunci apărură. Cristoase, veneau. Era incredibil. Erau mii, mii. Fără sunet, fără pic de zgomot, doar urletul acela al santinelei; apoi o detunătură urmată de o explozie – o mină – și alta, una după alta, sute și sute de torțe aprinzându-se una de la cealaltă, azvârlite și vâjâind prin aerul negru și umed ca niște rachete,parapetul deveni viu cu creechii care curgeau, curgeau năvală, împingându-se, zbătându-se cu miile. Semănau cu o armată de șobolani văzută de Davidson pe când era copil, în timpul ultimei Foamete, pe străzile Clevelandului, în Ohio, acolo unde crescuse el. Ceva îi izgonise pe șobolani din găurile lor și ieșiseră la lumină, escaladând zidul, o pătură vie de blană, ochi, lăbuțe și dinți, iar el țipase după mămica lui și fugise ca nebunul, sau era doar un vis pe care-l avusese când era puști? Principalul era să-ți menții sângele rece. Hoperul se afla în țarcul creechilor; acolo era încă întuneric și ajunse imediat. Poarta era încuiată; o încuia întotdeauna în caz că vreo fire mai slabă ar fi intenționat s-o șteargă, noaptea, la papa Dong. I se păru o veșnicie până scoase cheia, și o potrivi în lacăt, dar era o chestie de păstrare a sângelui rece, iar apoi îi trebui destul până aleargă la hoper și-l descuie. Post și Aabi erau acum cu el. În cele din urmă, se auzi și țăcănitul infernal al

rotoarelor, acoperind toate zgomotele stranii, vocile ascuțite zbierând, urlând și cântând. Ei se ridicară și iadul rămase dedesubt; un țarc plin de șobolani arzând.

— Trebuie să rămâi cu mintea limpede ca să analizezi rapid o situație limită, spuse Davidson. Voi ați gândit iute și ați acționat iute. Un lucru bun. Unde-i Temba?

— A primit o lance în burtă, răspunse Post.

Aabi, pilotul, părea că voia să conducă el elicopterul, așa încât Davidson îl lăsă. Se așeză într-un scaun și se lăsă pe spate, relaxându-și mușchii. Pădurea curgea sub ei, negru sub negru.

— Încotro ai luat-o, Aabi?

— Spre Central.

— Nu. Noi nu vrem să mergem în Central.

— Unde vrem noi să mergem? chicoti Aabi, ca o femeie. New York? Beijing?

— Rămâi în aer, Aabi, și dă ocol taberei. În cercuri mari. Așa încât să nu se audă.

— Căpitane, de acum tabăra Java nu mai există, interveni Post, șeful unei echipe de tăietori, un bărbat puternic și masiv.

— După ce creechii vor arde tabăra, o să venim noi și-i ardem pe creechi. Trebuie să fie vreo patru mii acolo. În spatele elicopterului sunt șase aruncătoare de flăcări. Să-i mai lăsăm douăzeci de minute, începem cu bombele cu napalm, apoi îi prindem cu aruncătoarele pe cei care vor să scape.

— Cristoase, izbucni Aabi, s-ar putea să fie și băieți de-ai noștri acolo, poate creechii au luat prizonieri, nu știm. N-o să mă întorc acolo și să ard oameni.

Davidson lipi țeava revolverului de ceafa lui Aabi și rosti:

— Ba da, ne-ntoarcem; concentrează-te la pilotat băiețaș, și nu-mi da bătăi de cap.

— În rezervor avem carburant atât cât să ajungem în Central, căpitane, spuse pilotul. Încerca să plece capul și să scape de armă, ca și cum l-ar fi deranjat o muscă. Doar atât, urmă el. Nu avem mai mult.

— Atunci e suficient. Întoarce-l, Aabi.

— Eu zic că mai bine să mergem în Central, căpitane, interveni Post cu glasul lui gros, și asocierea aceea împotriva lui îl înfurie atât de

mult pe Davidson încât, întorcând pistolul în mână, țâșni iute ca un șarpe și-l izbi pe Post cu patul pistolului peste ureche. Tăietorul se îndoi și rămase pe scaunul din față, cu capul între genunchi și brațele atârnându-i până la podea.

— Întoarce-l, Aabi, porunci Davidson.

Elicopterul ocoli, într-un cerc larg.

— La dracu, unde-i tabăra, n-am mai mers noaptea cu elicopterul fără semnal de la sol, rosti Aabi cu un glas înfundat, ca și când ar fi fost răcit.

— Mergi înspre est și caută focul, vorbi Davidson calm. Niciunul dintre ei nu era bărbat întreg, nici măcar Temba. Niciunul dintre ei nu i se alăturase atunci când situația se înăsprise. Mai devreme sau mai târziu cu toții se aliaseră împotriva lui, pentru că nu puteau, pur și simplu, să-l urmeze. Cei slabi uneltesc împotriva celor tari, bărbatul puternic trebuie să aibă singur grijă de el. Așa stăteau lucrurile și gata. Unde era tabăra?

Pe întunericul ăla trebuiau să vadă clădirile arzând de la o depărtare de câțiva kilometri, chiar pe ploaie. Nu se zărea nimic, Un cer negru-cenușiu, pământul negru. Poate că focurile se stinseseră. Fuseseră stinse. Să-i fi izgonit oamenii pe creechi? După ce scăpase el? Gândul îi trecu prin minte ca un duș înghețat. Nu, sigur că nu, erau cincizeci contra câteva mii. Oricum, ce Dumnezeu, în jurul câmpului de mine trebuiau să fie nu știu câte bucăți de creechi sfârtecați de explozii. Veniseră al dracului de mulți. Nimic nu i-ar fi putut opri. N-avea cum să se fi așteptat la așa ceva. De unde apăruseră? Zile întregi, în pădurea din jur nu fusese nici urmă de creeche. Veniseră din toate direcțiile, strecurându-se prin păduri, ivindu-se ca șobolanii din găuri. N-avea cum să oprească atâtea mii. Unde dracu era tabăra? Aabi îl înșela, luând-o în altă direcție.

— Găsește tabăra, Aabi, rosti el cu blândețe.

— Pentru Dumnezeu, încerc, răspunse băiatul.

Post nu se mai mișcase, ghemuit în scaunul de lângă pilot.

— Nu putea să dispară, așa este, Aabi? Ai șapte minute ca s-o găsești.

— Găsește-o și singur, replică Aabi ascuțit.

— Întâi să te văd lângă Post, băiete. Coboară mai jos.

După un minut, Aabi vorbi:

— Acolo parcă ar fi râul.

Era într-adevăr un râu și o poiană mare; dar unde era tabăra Java? Zburând spre nord, peste luminiș, nu descoperiră nimic.

— Asta trebuie să fie, altă zonă defrișată nu mai există, spuse Aabi, întorcându-se deasupra poienii.

Luminile lor de aterizare ardeau, însă nu se putea zări nimic în afara tunelelor luminoase; ar fi fost mai bine să le fi stins. Davidson se întinse peste umărul pilotului și răsuci întrerupătorul. Întunericul negru și umed era ca un prosop întunecat trântit peste ochi.

— Pentru numele lui Dumnezeu! răcni Aabi și, aprinzând din nou luminile, vira spre stânga, ridicând în același timp hoperul, dar era prea târziu. Copacii se ridicară gigantici din noapte și prinseră aparatul.

Elicele urlară amestecând frunzele și crengușele într-un ciclon, prin dârele puternice de lumină, însă trunchiurile arborilor erau foarte bătrâne și tari. Aparatul intră în picaj, păru că tresare și se smulge spre libertate, apoi căzu printre copaci. Luminile se stinseră. Zgomotul încetă.

— Nu mă simt prea bine, rosti Davidson.

Mai repetă o dată, apoi se opri căci nu avea cui să vorbească. Își dădu seama că, de fapt, nici nu rostise ceva. Se simțea amețit. Pesemne se lovise la cap. Aabi nu era acolo. Unde era? Ăsta era hoperul. Cabina era complet spartă, dar el stătea în continuare pe scaun. Era într-atât de întuneric încât i se părea că este orb. Pipăi în jur și-l simți pe Post, inert, ghemuit între scaunul din față și bord. Hoperul tresălta la fiecare mișcare și pricepu, în cele din urmă, că nu se afla pe sol, ci rămăsese agățat între copaci. Acum se simțea ceva mai bine și dorea mai mult ca orice să iasă din cabina neagră și strâmtă. Se târî pe scaunul pilotului și scoase picioarele afară, ținându-se numai în brațe, însă nu dădea de sol, doar de ramuri care-i zgâriau picioarele. În cele din urmă, dădu drumul la brațe, fără să știe cât de sus se afla, deoarece trebuia neapărat să iasă din cabină. Înălțimea era de numai un metru. Aterizarea îi zgudui capul, dar se simțea mai bine stând în picioare. Dacă n-ar fi fost atât de întuneric, atât de negru... Avusese o lanternă la brâu, întotdeauna purta una noaptea, când făcea rondul taberei. N-o mai găsi. Căzuse pesemne. Ar fi fost mai bine să se întoarcă în hoper și s-o ia. Poate c-o luase Aabi. Cu bună știință; Aabi izbise hoperul, luase lanterna lui Davidson și o ștersese. Nenorocitul dracului, era la fel ca toți. Aerul era negru și plin de umezeală; habar n-aveai pe unde călcai, peste tot erau rădăcini, tufișuri și

încâlceli. De jur împrejur se auzeau zgomote, apă picurând, foșnete, sunete slabe, animale mici mormăind în beznă. Ar fi fost mai bine să se urce în hoper și să caute lanterna. Nu știa însă cum să se suie înapoi. Pragul de jos al ușii era prea sus ca să poată fi atins.

Printre copaci se zări o lumină, o strălucire slabă care dispăru imediat. Aabi luase lanterna și plecase în recunoaștere, deștept băiat.

— Aabi! îl chemă el cu o șoaptă șuierată.

În timp ce încerca să zărească din nou lumina, călcă pe ceva ciudat. Izbi cu cizma, apoi pipăi cu mâna, prudent, deoarece nu era recomandabil să atingi lucruri pe care nu le poți vedea. Era ceva lichid și lunecos, ca un șobolan mort. Retrase iute palma. După un timp, pipăi într-alt loc; simți șireturile petrecute ale unor bocanci. Pesemne chiar sub picioarele lui, zăcea Aabi mort. Ciocnirea îl azvârlise din hoper. Ei bine, o merita, după trădarea lui de Iudă, încercând să fugă în Central. Lui Davidson nu-i plăcea atingerea umedă a părului și hainelor invizibile. Se ridică. Lumina apăru iarăși, o sclipire îndepărtată ce se mișca, întreruptă din când în când de trunchiurile copacilor.

Davidson duse mâna la tocul armei. Pistolul nu mai era acolo.

Îl ținuse în mână, în caz că-l atacau Post sau Aabi. Rămăsese pesemne în elicopter, împreună cu lanterna.

Rămase nemișcat, apoi începu să alerge. Nu putea vedea încotro se îndrepta. Tulpinile arborilor îl izbeau dintr-o parte și din cealaltă, iar rădăcinile i se agățau de picioare. Căzu cât era de lung, strivind câteva tufișuri. Ridicându-se pe genunchi și palme, încercă să se ascundă. Crenguțele ude și fără frunze îi zgâriau și plesneau fața. Se târî cât mai adânc în tufișuri. Mintea îi era concentrată în totalitate asupra mirosurilor complexe de putred și viu, frunze moarte, descompunere, muguri noi, frunze, flori, mirosurile nopții și ale primăverii în ploaie. Lumina îl inundă. Văzu creechii.

Își aminti cum procedau ei când erau încolțiți, precum și spusele lui Lyubov în legătură cu asta. Se întoarse pe spate, își dădu capul înapoi și închise ochii. Inima îi bubuia în piept.

Nu se întâmplă nimic.

Îi venea greu să deschidă ochii, însă în cele din urmă, reuși. Continuau să stea acolo: mulți, zece sau douăzeci. Erau înarmați cu

lăncile acelea de vânătoare care arătau ca niște jucării, dar aveau muchii ascuțite ce-ți puteau sfâșia carnea. Închise ochii și continuă să zacă.

Nu se întâmplă nimic.

Inima i se potoli și parcă putea chiar să gândească mai bine. Ceva îl gâdilă pe dinăuntru, ceva aproape ca un râs. Dumnezeule, nu-l puteau atinge! Dacă proprii lui oameni îl trădaseră, și inteligența umană nu mai putea face nimic pentru el, atunci îi păcălea chiar cu trucul lor. Făcea pe mortul și acționa reflexul acela instinctiv care-i oprea să ucidă pe cel aflat în poziția aceea. Stăteau pur și simplu în jurul lui, mormăind între ei. *Nu-i puteau face nici un rău.* Parcă era un zeu.

— Davidson.

Trebui să deschisă ochii. Iarăși. Torța purtată de unul dintre creechi continua să ardă, însă mai palid, iar pădurea devenise cenușie, nu neagră ca un hău. Cum se întâmplase așa ceva? Trecuseră numai cinci sau zece minute... Nu putea vedea perfect, dar nu mai era noapte. Zărea crengile și frunzele, pădurea. Putea zări chipul care-l privea. Nu avea nici o culoare, în zorile lipsite de tonuri. Trăsăturile acoperite de cicatrici păreau ale unui om. Ochii erau două găuri întunecate.

— Lasă-mă să mă ridic, rosti brusc Davidson cu un glas puternic și răgușit.

Tremura de frig, deoarece îl cuprinsese umezeala solului. Nu putea să zacă acolo, cu Selver privindu-l de sus.

Selver era neînarmat, însă mulți dintre drăcușorii din jur aveau nu numai lănci, ci și revolvere. Furate din rastelul lui din tabără. Se chinui să se ridice. Hainele îi atârnau înghețate pe umeri și pe spatele picioarelor și nu se putea opri din dârdâit.

— Hai odată, făcu el. Iute-iute!

Selver continua să-i privească. Acum, cel puțin, trebuia să se uite în sus ca să întâlnească ochii lui Davidson.

— Vrei să te ucid? întrebă el.

Învățase de la Lyubov să vorbească, bineînțeles; până și glasul său ar fi putut să fie cel al lui Lyubov. Era nefiresc.

— Pot alege?

— Ai zăcut toată noaptea în poziția care înseamnă că vrei să te lăsăm viu; acum vrei să mori?

Durerea din cap și din stomac precum și ura lui pentru monstrul ăla mic și oribil care vorbea ca Lyubov, și la a cărui milă ajunsese, durerea și ura se combinară și-i arseră stomacul, așa încât vomită aproape până la leșin. Tremura de frig și de greață. Încercă să-și păstreze curajul. Păși brusc înainte și-l scuipă pe Selver în față.

Urmă o pauză scurtă, apoi Selver, cu o mișcare plină de grație îl scuipă și el. Râse și nu făcu nici un gest ca să-l ucidă pe Davidson. Acesta își șterse de pe buze scuipatul rece.

— Uite, căpitane Davidson, vorbi creechul cu glăsciorul blând care-l îmbolnăvea pe bărbat, noi amândoi suntem zei, tu și cu mine. Tu ești un zeu nebun, iar eu nu știu sigur dacă sunt, sau nu, sănătos. Dar suntem zei. Niciodată în pădure nu va mai exista o întâlnire ca aceasta dintre noi. Ne-am adus unul altuia daruri pe care numai zeii le aduc. Tu mi-ai dat darul tău, uciderea semenului, crima. Acum, pe cât pot, îți aduc darul poporului meu care este: să nu ucizi. Cred că amândoi considerăm darul celuilalt greu de purtat. Totuși, trebuie să-l porți singur. Cei asemenea ție din Eshsen mi-au spus că dacă te aduc acolo, trebuie să te judece și să te ucidă, pentru că astea sunt legile lor. De aceea, dorind să-ți dăruiesc viață, nu pot să te iau la Eshsen cu ceilalți prizonieri; și nu te pot lăsa liber pentru pădure, deoarece faci mult rău. Vei fi tratat ca unul de-al nostru care a înnebunit. Vei fi dus în Rendlep, unde nu mai trăiește nimeni, și lăsat acolo.

Davidson nu-și putea lua ochii de ia creeche. Parcă avea o putere hipnotică asupra lui. Nu putea rezista. Nimeni n-avea nici o putere asupra lui. Nimeni nu-i putea face nici un rău.

— Trebuia să-ți fi frânt gâtul atunci, în ziua când ai sărit la mine, vorbi el cu același glas gros si răgușit.

— S-ar putea să fi fost mai bine, răspunse Selver. Te-a oprit însă Lyubov. Așa cum mă oprește acum pe mine, ca să te ucid... Acum s-a terminat cu omorurile. Și cu tăiatul copacilor. Pe Rendlep nu există copaci care să fie tăiați. Este locul pe care voi îl numiți Insulele Sterpe. Ai voștri n-au lăsat nici măcar un arbore, așa încât nu poți să-ți faci o barcă, să evadezi. Pe insulă nu mai crește nimic și va trebui să-ți aducem hrană și lemne pentru foc. Nu ai ce să ucizi pe Rendlep. Nici copaci, nici oameni. Au existat, și copaci și oameni, însă au rămas numai visele lor. Mi se pare un loc potrivit pentru tine, dacă ții să trăiești. Poate că acolo

vei învăța cum să visezi, dar, mai degrabă, îți vei urma nebunia până la sfârșit.

— Omoară-mă și termină cu bolboroselile tale idioate...

— Să te omor? întrebă Selver și ochii lui, privind în sus către Davidson, străluceau parcă, limpezi și teribili, în zorii pădurii. Eu nu te pot ucide, Davidson. Ești un zeu. Trebuie să o faci singur.

Se întoarse și se îndepărtă, iute și ușor, dispărând printre copacii cenușii din apropiere.

Peste capul lui Davidson lunecă un laț ce i se strânse ușor în jurul gâtului. Lănci mititele îl atinseră din spate și din părți. Nu încercau să-l rănească. Putea fugi, sau evada, nu îndrăzneau să-l omoare. Vârfurile erau lustruite, în formă de frunză, ascuțite ca briciul. Arcanul îl trase încetișor de gât. Îi urmă acolo unde îl duceau.

CAPITOLUL VIII

Selver nu-l văzuse de multă vreme pe Lyubov. Visul acela plecase cu el la Rieshwel. Fusese cu el când îi vorbise pentru ultima dată lui Davidson. După aceea plecase și poate că acum dormea în mormântul morții lui Lyubov, la Eshsen, căci nu mai venise niciodată la Selver, în orașul Broter unde trăia acum.

Dar când nava cea mare se întoarse și el merse în Eshsen, Lyubov îl aștepta acolo. Era tăcut și subțire, foarte trist, și durerea cea veche se trezi în Selver.

Lyubov rămase cu el, o umbră în minte, chiar când se întâlni cu yeomenii de pe navă. Aceștia erau oameni puternici; extrem de diferiți de toți yeomenii întâlniți până atunci, cu excepția prietenului său, dar mult mai tari decât Lyubov.

Graiul lui yeoman se cam pierduse și la început îi lăsă pe ei să vorbească mai mult. Când se convinse ce fel de oameni erau, aduse cutia grea pe care o cărase din Broter.

— Înăuntru sunt lucrurile lui Lyubov, rosti el, căutând cuvinte uitate. El știa despre noi mai multe decât alții. El a învățat graiul meu și Limba Bărbaților; am scris împreună toate astea. A înțeles câte ceva din felul în care trăim și visăm noi. Ceilalți n-au înțeles. O să vă dau hârtiile, dacă le veți duce acolo unde dorea el.

Cel înalt și cu pielea albă, Lepennon, păru bucuros și-i mulțumi lui Selver, spunând că hârtiile vor fi, într-adevăr, duse acolo unde dorise Lyubov, fiind extrem de prețuite. Asta îi plăcuse lui Selver. Fusese însă extrem de dureros pentru el să rostească cu voce tare numele prietenului său, deoarece chipul lui Lyubov continua să fie amar și trist, atunci când

îl privi în minte. Se îndepărtă puțin de yeomeni și se uită la ei. Dongh, Gosse și alții din Eshsen stăteau împreună cu cei cinci de pe navă. Noii veniți arătau curați și lustruiți, ca fierul cel nou. Ceilalți își lăsaseră părul să le crească pe fețe și semănau puțin cu niște Athsheeni uriași, cu blana neagră. Continuau să poarte haine, dar acestea erau vechi și nu prea curate. Nu slăbiseră, cu excepția Bătrânului, care nu se mai însănătoșise din Noaptea Eshsenului; însă toți aveau un aer de oameni rătăciți sau nebuni.

Întâlnirea se ținea la marginea pădurii, în zona aceea unde, printr-un acord tacit, în acești ultimi ani, nici yeomenii, nici Athsheenii nu-și ridicaseră locuințe. Selver și tovarășii lui stăteau în umbra unui frasin uriaș, izolat puțin de restul arborilor. Fructele sale erau deocamdată numai mugurași verzi pe ramuri, iar frunzele erau lungi și moi, purtând verdele verii. Sub copac, lumina era dulce și amestecată cu umbre.

Yeomenii se consultau, veneau și plecau și, în cele din urmă unul se îndreptă spre frasin. Era cel dur de pe navă, comandorul. Se ghemui pe vine lângă Selver, fără să ceară voie, dar fără o intenție vădită de grosolănie.

— Putem vorbi puțin? întrebă el.

— Desigur.

— Știți că vom lua toți pământenii cu noi. Am adus, pentru ei, încă o navă. Planeta voastră nu va mai fi folosită drept colonie.

— Mesajul acesta l-am auzit și pe Broter, acum trei zile, când ați sosit.

— Voiam să mă asigur că ați înțeles faptul că este o decizie definitivă. Nu ne mai întoarcem. Planeta voastră a fost plasată sub Interdicția Ligii. Asta înseamnă următoarele: vă pot promite că nimeni nu va mai veni aici ca să taie copacii, sau ca să vă ia pământurile, atâta vreme cât va exista Liga.

— Nici unul dintre voi nu se va mai întoarce, rosti Selver, cu un ton despre care nu știai dacă este o afirmație sau o întrebare.

— Nu, vreme de cinci generații. Nici unul. Apoi, poate câțiva oameni, zece sau douăzeci, nu mai mult de douăzeci, s-ar putea să vină ca să vorbească cu voi și să vă studieze planeta, așa cum făceau unii dintre cei de aici.

— Savanții, Specialiștii, zise Selver. Căzu pe gânduri: Ați hotărât toți odată chestiunile, urmă el, din nou între afirmație și întrebare.

— Ce vrei să spui? făcu comandorul.

— Păi, ați spus că nimeni dintre voi nu va mai tăia copacii din Athshe: și v-ați oprit cu toții. Totuși, trăiți în multe locuri. La noi, dacă o conducătoare, să zicem din Karach, dă un ordin, ea nu va fi ascultată de satul vecin și, bineînțeles, nici de toți oamenii de pe planetă...

— Nu, pentru că voi nu aveți un guvern peste toate. Noi însă avem – acum – și te asigur că hotărârile lui sunt respectate. De noi toți, în același timp. Apropo, din ce mi-au spus coloniștii, mi se pare că și atunci când tu, Selver, ai dat un ordin, acesta a fost respectat imediat de către toți, de pe toate insulele. Cum ai reușit asta?

— Pe atunci eram un zeu, răspunse Selver inexpresiv.

După ce comandorul plecă, veni cel alb și înalt și întrebă dacă se putea așeza la umbra copacului. Avea tact și era extrem de inteligent. În prezența lui, Selver se simțea nesigur. Ca și Lyubov, acela avea să fie blând, avea să înțeleagă, rămânând totuși dincolo de înțelegere. Deoarece cel mai bun dintre ei era tot atât de îndepărtat, de intangibil, ca și cel mai crud. De aceea prezența lui Lyubov în mintea sa îl durea, în timp ce visele în care o vedea și o atingea pe Thele, nevasta lui cea moartă, erau prețuite și pline de pace.

— Când am fost aici, înainte, rosti Lepennon, l-am întâlnit pe acest om, pe Raj Lyubov. Am avut puține ocazii de a vorbi cu el, dar îmi amintesc ce spunea; și de atunci am avut posibilitatea să citesc câte ceva din lucrările sale asupra poporului tău. Hârtiile lui, cum spui tu. În cea mai mare parte, Athshe este eliberat acum de Colonia Terrană, tocmai datorită acelor hârtii. Cred că libertatea aceasta a fost țelul vieții lui Lyubov. Tu, ca prieten al lui, vei avea grijă ca moartea lui să nu-l oprească din a-și atinge visul, sfârșitul călătoriei.

Selver rămase nemișcat. În mintea sa, stânjeneala se transformă în frică. Bărbatul vorbea ca un Mare Visător.

Nu scoase nici un cuvânt.

— Vrei să-mi spui ceva, Selver? Dacă întrebarea nu te ofensează. Nu o să te mai întreb altceva... Au existat omoruri: în tabăra Smith, aici, în Ashsen, apoi în tabăra Noua Javă, unde Davidson și-a condus grupul

rebel. Asta a fost totul. De atunci, nimic... Așa este? Nu au mai fost crime?

— Eu nu l-am ucis pe Davidson.

— Asta nu contează, interveni Lepennon, înțelegând greșit; Selver voia să spună că Davidson nu era mort, dar Lepennon crezu că altcineva îl ucisese pe Davidson.

Ușurat, văzând că yeomenul putea greși, Selver nu-l corectă.

— Atunci, n-au mai fost crime?

— Nici una. O să-ți spună și ei, arătă Selver către colonel și Gosse.

— Mă refeream la poporul tău. Athsheeni ucigând Athsheeni.

Selver rămase tăcut.

Ridică privirea spre Lepennon, spre chipul straniu, alb ca masca Spiritului Frasinului, care se schimbă întâlnindu-i căutătura.

— Din când în când apare un zeu, rosti Selver. El aduce un fel nou de a face un lucru, sau un lucru nou. Un fel nou de a cânta, sau o moarte nouă. El îl aduce peste podul care leagă vremea visului de vremea lumii. După ce a făcut-o, așa rămâne. Nu poți lua lucruri ce există în lume și să încerci să le trimiți înapoi în vis, să le ții în interiorul visului, cu ziduri și amăgiri. Asta e o nebunie. Ceea ce este, este. Acum, nu are rost să pretindem că nu știm cum să ne ucidem unul pe celălalt...

Lepennon își lăsă palma lungă pe mâna lui Selver, atât de repede și de ușor încât Selver îi acceptă atingerea de parcă mâna nu ar fi fost a unui străin. Deasupra lor sclipeau umbrele verzi-aurii ale frunzelor.

— Dar nu trebuie să pretindeți că aveți motive să vă ucideți între voi. Crima nu are motiv, vorbi Lepennon, cu chipul lui tot atât de neliniștit și trist ca a lui Lyubov: Noi vom pleca. Peste două zile, nu vom mai fi aici. Nici unul. Pentru totdeauna. Atunci, pădurile de pe Athshe vor fi așa cum erau și înainte.

Lyubov ieși din umbrele minții lui Selver și rosti:

— Eu voi fi aici.

— Lyubov va fi aici, încuviință Selver. Și Davidson va fi aici. Amândoi. Poate că după ce o să mor eu, oamenii vor fi iarăși așa cum erau înainte de nașterea mea și de sosirea voastră. Dar eu nu mai cred asta.

Cuprins

CAPITOLUL I 4
CAPITOLUL II 19
CAPITOLUL III 36
CAPITOLUL IV 52
CAPITOLUL V 60
CAPITOLUL VI 76
CAPITOLUL VII 92
CAPITOLUL VIII 107